

Samen bereik je meer

Onderzoek naar de ouderbetrokkenheid van SBO De Vuurtoren

Student: Sofie Kemna
Studentnummer: 0837451

Klas: VQR4E
Hogeschool Rotterdam

Begeleidend docent: Monique van Daalen
Hogeschool Rotterdam

In opdracht van: SBO De Vuurtoren
Datum: 17 juni 2014

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksverslag '*Samen bereik je meer*' over ouderbetrokkenheid voor SBO De Vuurtoren. Ik heb mijn opleiding HBO pedagogiek aan de Hogeschool van Rotterdam bijna afgerond. In dit laatste jaar van mijn opleiding stond afstuderen centraal. Voor mijn afstudeeronderzoek heb ik een praktijkgericht onderzoek gedaan binnen het domein onderwijs.

Het praktijkgericht onderzoek is uitgevoerd in opdracht van SBO De Vuurtoren. Dit is een school voor speciaal basisonderwijs in Zoetermeer. Naar aanleiding van de onderzoeksvraag vanuit SBO De Vuurtoren is er onderzoek gedaan naar de betrokkenheid van ouders bij SBO De Vuurtoren. Ik heb zowel aan de hand van literatuur als bij ouders en medewerkers afgenomen enquêtes en interviews onderzocht op welke manier SBO De Vuurtoren de ouderbetrokkenheid kan vergroten. Aan de hand van de onderzoeksresultaten zijn aanbevelingen gedaan.

Door het onderzoek, het schrijven van dit onderzoeksverslag en het beroepsproduct dat is ontwikkeld heb ik ontzettend veel geleerd. Daarnaast kon ik mijn opgedane kennis vanuit de opleiding pedagogiek toepassen in de praktijk.

Bij dit alles heb ik hulp gehad van een aantal belangrijke personen die ik langs deze weg wil bedanken. Ten eerste wil ik Peter Penseel, adjunct directeur van SBO De Vuurtoren, bedanken voor de mogelijkheid om dit onderzoek uit te voeren voor De Vuurtoren, en voor de ruimte en ondersteuning die hij mij heeft gegeven. Ik wil Monique van Daalen, docent en begeleider van de Hogeschool van Rotterdam bedanken voor haar goede begeleiding en feedback gedurende het hele proces. Ook wil ik Petra van der Zee bedanken voor het lezen en beoordelen van de scriptie als tweede beoordelaar. Daarnaast wil ik alle medewerkers, ouders en leerlingen van SBO De Vuurtoren bedanken voor hun medewerking. Het was voor mij een erg leerzame ervaring en ik hoop dat dit onderzoek kan bijdragen aan het verder verbeteren van de ouderbetrokkenheid bij de school.

Ik wens u veel plezier met het lezen van de scriptie.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	5
Summary	6
Hoofdstuk 1: Inleiding	7
Hoofdstuk 2: Situatie- en probleemanalyse.....	9
Onderzoeksvraag.....	11
Hoofdstuk 4: Theoretische achtergrond	12
Hoofdstuk 5: Onderzoek verantwoording.....	16
Hoofdstuk 6: Resultaten	18
Deelvraag 1.....	18
Deelvraag 2.....	23
Deelvraag 3.....	28
Hoofdstuk 7: Conclusie.....	30
Hoofdstuk 8: Aanbevelingen	34
Hoofdstuk 9: Discussie	37
Literatuurlijst	39
Bijlagen	43
Bijlage 1: Enquête ouders.....	43
Bijlage 2: Enquête medewerkers.....	49
Bijlage 3: Enquête leerkrachten	52
Bijlage 4: Uitgewerkt interview	55

Samenvatting

De Vuurtoren is een openbare school voor speciaal basisonderwijs (SBO) in Zoetermeer voor kinderen van 4 tot 13 jaar. De school wil de ouderbetrokkenheid vergroten, omdat het bijdraagt aan betere schoolprestaties, welbevinden, werkhouding en sociaal functioneren van kinderen (Pameijer, 2012). Onder ouderbetrokkenheid wordt de relatie tussen ouders en school verstaan die op verschillende manieren vorm kan krijgen: van 'meedoen', 'meehelpen' tot 'meewerken' (Onderwijsraad, 2010).

In dit onderzoek wordt aangesloten bij de drie dimensies van ouderbetrokkenheid van Bakker en Denessen (2007). Het gaat om de volgende dimensies:

1. Het contact tussen ouders en school
2. Ouderparticipatie
3. Thuis leren

SBO De Vuurtoren wil graag de ouderbetrokkenheid verbeteren van de dimensies: 'contact tussen ouders en school' en 'ouderparticipatie'. Deze dimensies krijgen prioriteit, omdat ze randvoorwaarden zijn voor de derde dimensie (Bordewijk, Dries, Harkink en Visser, 2007).

De hoofdvraag van het onderzoek luidt als volgt: *Op welke wijze kan SBO De Vuurtoren in Zoetermeer de ouderbetrokkenheid vergroten?*

Er zijn enquêtes gehouden onder ouders en medewerkers van SBO De Vuurtoren. Bij de vragen worden de verschillende dimensies van ouderbetrokkenheid in kaart gebracht. Ook zijn er interviews gehouden met ouders, medewerkers en leerlingen.

De algemene conclusies van het onderzoek luiden als volgt:

1. Alle ondervraagde partijen zien het belang in van ouderbetrokkenheid. Dat is belangrijk, omdat een positieve houding tegenover ouderbetrokkenheid de betrokkenheid van ouders positief beïnvloedt (Bakker, Denessen, Denissen, Oolbekkink-Marchand; 2013). Aan de belangrijkste voorwaarde voor ouderbetrokkenheid is bij deze groep dus voldaan.
2. Het is niet goed mogelijk een eenduidig antwoord te geven op de vraag hoe het is gesteld met de huidige ouderbetrokkenheid, omdat er meerdere perspectieven zijn. De meerderheid van de ouders geeft aan tevreden te zijn over de wijze waarop ze bij de school betrokken worden; toch verwachten ze dat de school hen meer betreft. Hier is voor de school winst uit te halen. Medewerkers zijn over het algemeen niet tevreden over de ouderbetrokkenheid zoals die nu is. Zij vinden dat ouders voldoende op de hoogte worden gehouden, maar dat ouders te weinig gebruik maken van de mogelijkheden die de school biedt om informatie tot zich te nemen. Ook hier valt winst te behalen.
3. Er zijn belangrijke verschillen tussen verwachtingen van ouders van de school enerzijds en wat de school hen daadwerkelijk biedt anderzijds. Andersom geldt dit ook: er zijn verschillen in wat de medewerkers van ouders verwachten en het gedrag van ouders. Wanneer beide partijen op de hoogte zijn van elkaars verwachtingen en daar beter op inspelen zal zowel de ouderbetrokkenheid toenemen als de tevredenheid van ouders en medewerkers ten aanzien van ouderbetrokkenheid.

In hoofdstuk 7 worden de belangrijkste bevindingen en conclusies m.b.t. de onderzochte dimensies van ouderbetrokkenheid toegelicht. Hoofdstuk 8 geeft een overzicht van de voornaamste aanbevelingen.

Summary

'De Vuurtoren' is a public school for *Special Education* in Zoetermeer (The Netherlands) for children aged 4 to 13 years. The school wishes to increase parent involvement, because it contributes to better school performance, well-being, attitude and social functioning of children (Pameijer, 2012). Parental involvement comprises the relationship between parents and school which can be expressed in three different ways: 'participation', 'helping' and 'cooperation' (Onderwijsraad, 2010).

In this study, we use the three dimensions of parental involvement from Denessen Bakker (2007):

1. The contact between parents and school
2. Parental participation
3. Home learning.

'De Vuurtoren' wants to improve the following parent involvement dimensions: 'contact between parents and school' and 'parent participation'. These dimensions are given priority because they are prerequisites for the third dimension (Bordewijk et al., 2007).

The main research question is as follows: *"How can 'De Vuurtoren' in Zoetermeer increase parent involvement?"*

Questionnaires were distributed to parents and staff of 'De Vuurtoren'. The questions are based on the two focus dimensions of parent involvement. The following people have been interviewed to get a complete picture of parent involvement: parents, staff and pupils.

The overall conclusions of the study are as follows :

1. All participants recognize the importance of parent involvement. That is important, as a positive attitude toward parent involvement has a positive impact on the involvement of parents (Bakker et al, 2013).
2. It is not possible to give a one dimensional answer to the question about the current parent involvement, because there are multiple perspectives. The majority of parents are satisfied with the current parent involvement, yet they expect the school to involve them more. The school can take benefit from this. Employees are generally dissatisfied with the parent involvement as it is now. They find that parents are being informed, but that parents make too little use of the opportunities offered by the school to inform them. Also here is profit to be gained.
3. There are important differences between the expectations parents have of what the school can offer and what the school actually offers them. At the same time teachers and staff have expectations of parents, that are not met by actual behavior of the parents. When both parties are aware of each other's expectations and act more in line with these expectations, both parties can benefit. That will increase the overall parent involvement and satisfaction of parents and teachers and other staff regarding parental involvement.

In chapter 7 the main findings and conclusions regarding the investigated dimensions of parental involvement are explained. Chapter 8 provides a full view of the main recommendations.

Hoofdstuk 1: Inleiding

Ouderbetrokkenheid is een hot item. Bij elke school in Nederland staat ouderbetrokkenheid op de agenda. Uit onderzoek is immers gebleken dat ouderbetrokkenheid bijdraagt aan betere leerprestaties, welbevinden, werkhouding en sociaal functioneren van kinderen (Pameijer, 2012).

In dit onderzoek staat de vraag centraal hoe de ouderbetrokkenheid van SBO De Vuurtoren kan worden vergroot.

De visie van Bakker en Denessen (2007) wordt als uitgangspunt gebruikt om inzicht te krijgen in de huidige ouderbetrokkenheid en de mogelijke verbeterpunten van SBO De Vuurtoren.

Volgens Bakker en Denessen (2007) kan ouderbetrokkenheid worden opgedeeld in dimensies:

1. Het contact tussen ouders en school.
2. Ouderparticipatie: zowel informele als formele participatie.
3. Thuis leren: alle activiteiten die ouders thuis ondernemen gericht op de schoolloopbaan van het kind.

Er is gekozen voor deze visie op ouderbetrokkenheid, omdat er heldere verdelingen zijn in de diverse onderdelen van ouderbetrokkenheid. Hiermee kunnen concrete verbindingen worden gelegd naar de dagelijkse praktijk van SBO De Vuurtoren. In recente onderzoeken zoals dat van Lusse (2013) worden deze dimensies ook gebruikt in de definiëring van ouderbetrokkenheid.

De dimensies van Bakker en Denessen (2007) worden in Hoofdstuk 4: Theoretisch kader verder uitgewerkt.

SBO De Vuurtoren

De Vuurtoren is een openbare school voor speciaal basis onderwijs (SBO) in Zoetermeer voor kinderen van 4 tot 13 jaar. Kinderen die op een SBO school zitten hebben extra zorg en aandacht nodig. Naar een SBO school gaan onder meer kinderen met een gedrags- of geheugenstoornis, concentratie- en/of leerproblemen. Kinderen worden alleen toegelaten wanneer zij een SBO beschikking hebben die is afgegeven door PCL (Permanente Commissie Leerlingenzorg); (NJI, n.d.). De kerndoelen van het speciaal basisonderwijs zijn hetzelfde als van het reguliere onderwijs, alleen krijgen de leerlingen in het speciaal basisonderwijs meer tijd om de kerndoelen te behalen (Rijksoverheid, n.d.). Ook zijn de klassen kleiner en is de leerstof overzichtelijker (LOC, 2013).

De medewerkers van SBO De Vuurtoren vormen een multidisciplinair team. Zo bestaat het team van SBO De Vuurtoren uit directie, leerkrachten, administratie, onderwijsassistenten, intern begeleider(s) en een orthopedagoge. Daarnaast kan er beroep worden gedaan op een fysiotherapeut, een logopediste, de schoolarts of de schoolmaatschappelijk werker.

De missie van SBO De Vuurtoren is het vergroten (of herstellen) van het zelfvertrouwen van het kind. Dit doet men door het schoolse leren te verpakken in veel praktische vaardigheden onder het motto: *“Leren moet je doen”* (de Vries, n.d.) en door alle leerlingen een individueel traject aan te bieden. SBO De Vuurtoren heeft tien verschillende groepen met in totaal 145 leerlingen.

Motto

Het motto van de school luidt als volgt: *‘Niet apart, maar samen’*. De kenmerken die hierbij horen zijn:

1. *Elke leerling is welkom, ongeacht godsdienst, levensbeschouwing of sociale herkomst;*
2. *Elke godsdienst of levensovertuiging wordt gerespecteerd;*
3. *Er is aandacht en respect voor onze multiculturele samenleving;*
4. *Discriminatie wordt niet getolereerd.*

(De Vries en Penseel, n.d.)

Onderwijsvisie

SBO-scholen vallen onder de Wet Primair Onderwijs (NJI, n.d). Dit betekent dat de school verplicht is een onderwijsaanbod aan te bieden tot eind groep acht. Kinderen krijgen binnen SBO De Vuurtoren een eigen programma dat aan hun tempo en mogelijkheden is aangepast. Het doel hiervan is dat kinderen zich ontwikkelen en dat ze zich, na het vervolgonderwijs, met uitoefening van een passend beroep, zelfstandig in de maatschappij kunnen handhaven. Belangrijke aspecten daarin zijn (De Vries en Penseel, n.d.):

- *Het herstellen en/of versterken van het zelfvertrouwen. Dit bevordert de competentiegevoelens van het kind.*
- *Het bijbrengen van schoolse vaardigheden, waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind*
- *Het bijbrengen van sociale vaardigheden, die binnen het functioneren in een groep aan het kind kunnen worden overgebracht.*
- *Het ontwikkelen van handvaardigheden, koken en creatieve mogelijkheden met aandacht voor techniek.*
- *Het onderhouden van contacten met ouders/verzorgers, zodat het gezin en de schoolsituatie voor de kinderen geen gescheiden werelden zijn.*
- *Het samen met de ouder/verzorgers begeleiden van het kind naar een passende vorm van vervolgonderwijs.*

(De Vries en Penseel, 2013)

Hoofdstuk 2: Situatie- en probleemanalyse

In de situatie- en probleemanalyse wordt aangegeven hoe de aandacht voor ouderbetrokkenheid binnen SBO De Vuurtoren is ontstaan.

Doelgroep

SBO De Vuurtoren is een school voor speciaal basisonderwijs. Op deze school zitten kinderen die extra zorg behoeven (De Vries, n.d.).

Verschillen met het reguliere onderwijs zijn dat er in het speciale basisonderwijs kleinere klassen zijn en er een speciaal programma is voor elke leerling, afgestemd op zijn/haar tempo en niveau. Er wordt voor elk kind een handelingsplan opgesteld. Een ander verschil is dat de school een streekfunctie heeft (CrossOver, n.d.). Door de streekfunctie is de school vaak verder weg voor leerlingen en hun ouders. Een aantal kinderen wordt met taxi busjes naar school gebracht en weer opgehaald. Hierdoor is er minder lijfelijk contact tussen ouders en school.

Leerlingen in het speciaal basisonderwijs behoeven extra zorg en aandacht. Ouders en school zullen goed moeten afstemmen op welke manier zij het kind het beste die extra zorg kunnen bieden (Batt, 2011). Regelmatig en goed contact is belangrijk bij deze doelgroep (Peetsma en Blok, 2007).

De mate van betrokkenheid van ouders hangt vaak samen met aspecten buiten de school om. Persoonlijke omstandigheden zoals een lastige financiële situatie kunnen ervoor zorgen dat ouders minder betrokken zijn bij de school. Ouders met kinderen die extra aandacht en zorg behoeven hebben vaak extra zorgen. Wanneer deze extra zorgen gepaard gaan met moeilijke persoonlijke omstandigheden, gaat dat vaak ten koste van ouderbetrokkenheid (Coots, 2007).

Beleid

De onderwijsraad heeft in 2010 al het belang van ouderbetrokkenheid voor de leerprestaties van kinderen benoemd. Vervolgens is er landelijk beleid ontwikkeld en is ouderbetrokkenheid ook op lokaal niveau op de agenda van gemeente, schoolbesturen en scholen gezet.

Landelijk niveau

Vanuit de overheid wordt iedere school gestimuleerd om aan ouderbetrokkenheid te werken (Mulligen, Gieles en Nieuwenbroek, 2011). In 2012 heeft OCW met het programma 'Ouders en School Samen' de versterking van de betrokkenheid van ouders bij het leren van hun kind en bij de school gestimuleerd. Scholen, ouders en organisaties om de scholen en ouders heen, zijn gestimuleerd om actief met dit thema aan de slag te gaan (Dekker, 2013). In 2014 wordt er vanuit de overheid extra ingezet op het (verder) versterken van het partnerschap tussen school en ouders (Rijksoverheid, 2013).

Lokaal niveau

SBO De Vuurtoren valt onder de stichting Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer (OPOZ). De OPOZ heeft op 22 april 2013 een beleidsplan voor ouderbetrokkenheid vastgesteld dat is afgeleid van het lokale onderwijsbeleid (LEA); (Gemeente Zoetermeer, 2012). In dit beleidsplan formuleert zij een te realiseren doelstelling voor de betrokken scholen. De doelstelling luidt als volgt: *'De school werkt als partner in opvoeden, onderwijs en opgroeien intensief samen met de ouders/verzorgers van leerlingen, gericht op een maximaal mogelijke ontwikkeling van de talenten van die leerlingen* (OPOZ, 2013)'. Hierbij zijn een aantal aandachtspunten geformuleerd. Eén van die aandachtspunten is: *'Het*

helder hebben van de wederzijdse verwachtingen' (OPOZ, 2013). De aangesloten scholen hebben de opdracht gekregen om voor hun school specifieke speerpunten met betrekking tot ouderbetrokkenheid te formuleren. Wederzijdse verwachtingen moeten worden besproken, vastgelegd, uitgevoerd en geëvalueerd (OPOZ, 2013).

School niveau

Ouderbetrokkenheid binnen SBO De Vuurtoren.

Het beleid ten aanzien van ouderbetrokkenheid is nog in de ontwikkelfase. Op dit moment zijn er binnen SBO De Vuurtoren diverse activiteiten gericht op ouders. Wederzijdse verwachtingen zijn tot op heden niet besproken. Er is nog geen samenhangend beleid en/of te bereiken doelstellingen vastgelegd.

Huidige situatie

De huidige activiteiten van SBO De Vuurtoren zijn beschreven in relatie tot de drie dimensies van ouderbetrokkenheid van Bakker en Denessen (2007): 'contact tussen ouders en school', 'ouderparticipatie' en 'thuis leren'.

Dimensie 1: contact tussen ouders en school

De informatieavond aan het begin van het schooljaar en de rapportbesprekingen gedurende het jaar vallen onder deze dimensie. Ook informele gesprekken tussen ouders en leerkrachten kunnen hieronder worden geplaatst.

SBO De Vuurtoren heeft sinds september 2013 een ouderkamer. De ouderkamer is in eerste instantie gericht op het contact tussen ouders, met als doel ouders te ondersteunen en te informeren. Wekelijks is er een bijeenkomst, soms met een thema. Ouders kunnen hier terecht met vragen over opvoeding, onderwijs en bijvoorbeeld vrijetijdsbesteding, maar ouders kunnen ook meepraten en andere ouders ondersteunen (de Vries en Penseel, 2013). Er is een duidelijke verbinding met de eerste dimensie van Bakker en Denessen (2007). Dit wordt ondersteund door literatuur, waarin wordt aangegeven dat ouderkamers drempelverlagend werken, en een middel kunnen zijn om communicatie met ouders te intensiveren en te verbeteren. (Ouderbetrokkenheid.nl, n.d.).

Alhoewel de ouderkamer niet direct kan worden beschouwd als onderdeel van ouderbetrokkenheid, is het wel een geschikt middel om ouderbetrokkenheid te vergroten/stimuleren. Onderzoek ondersteunt de gedachte dat een ouderkamer een positieve invloed heeft op ouderbetrokkenheid (Oostdam en de Vries, 2014).

De doelstellingen van de ouderkamer gaan verder dan alleen ouderbetrokkenheid. Het gaat ook om ondersteuning van ouders o.a. op het gebied van opvoeding. Hierbij kan een relatie worden gelegd met de pedagogische civil society (Distelbrink en Pels, 2012) en (Doornenbal, Oenen, Wouter; 2012). In hoofdstuk vier: Theoretische achtergrond wordt hier meer nader op ingegaan.

Dimensie 2: ouderparticipatie

De medezeggenschapsraad (MR) van SBO De Vuurtoren valt onder formele ouderparticipatie. Ouderbetrokkenheid is een vast agendapunt bij vergaderingen van de MR. De medezeggenschap van ouders is juridisch vastgelegd in de Wet medezeggenschap onderwijs (Doornenbal, Oenen en Pols, 2012).

Daarnaast is er informele ouderparticipatie. Deze bestaat uit vrijwillige hulp van ouders. Binnen SBO De Vuurtoren bestaat deze vrijwillige hulp uit: het helpen bij de eindmusical, sportactiviteiten, de schoolwinkel, leesgroepen en bij het begeleiden van groepjes kinderen met uitstapjes.

De Ouderraad (OR) van de school valt ook onder informele ouderparticipatie. Ouderbetrokkenheid is altijd een vast onderdeel van de agenda van de Ouderraad.

Dimensie 3: thuis leren

Op dit moment zijn er geen activiteiten georganiseerd met betrekking tot thuis leren. Incidenteel geven leerkrachten materiaal mee aan ouders om met hun kinderen thuis aan de slag te gaan.

Knelpunten

In de gesprekken met de adjunct directeur van SBO De Vuurtoren zijn een aantal verbeterpunten genoemd met betrekking tot ouderbetrokkenheid:

1. Op dit moment zijn het veelal dezelfde ouders die activiteiten bezoeken of helpen op school.
2. Niet alle ouders komen naar rapportbesprekingen of informatieavonden.
3. De ouderbijdrage voor niet gesubsidieerde onderdelen als Sinterklaas en Kerstvieringen wordt niet door alle ouders betaald.
4. De Vuurtoren wil graag dat ouders meer naar school komen, om hun kind actief bezig te zien.
5. Binnen het schoolteam zijn er medewerkers bij wie ouderbetrokkenheid niet hoog op het prioriteitenlijstje staat. Ze vinden dat er onderwijs moet worden gegeven en dat er voor zoveel mogelijk rust en regelmaat gezorgd moet worden.
6. De wederzijdse verwachtingen van ouders en school zijn niet duidelijk

Een aandachtspunt bij een aantal van deze punten is dat de school een streekfunctie heeft. Dit betekent dat er ook kinderen op De Vuurtoren zitten die niet in de buurt van de school wonen. Het kan voor deze ouders lastiger zijn om naar school te komen.

Onderzoeksvraag

Uit de analyse is naar voren gekomen dat SBO De Vuurtoren de relatie met ouders wil versterken. Dit heeft geleid tot de volgende onderzoeksvraag:

Op welke wijze kan SBO De Vuurtoren in Zoetermeer de ouderbetrokkenheid vergroten?

Doel van het onderzoek:

Het doel van het onderzoek is te achterhalen op welke wijze SBO De Vuurtoren de ouderbetrokkenheid kan vergroten en daarmee de leerprestaties en het welbevinden van de leerlingen kan verbeteren (Smit, 2012).

Hoofdstuk 4: Theoretische achtergrond

In het theoretisch kader komen de volgende onderwerpen aan bod: wat is ouderbetrokkenheid? Wat is het belang en nut van ouderbetrokkenheid? En welke maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op het onderwijs en de relatie tussen ouders en school?

Wat is ouderbetrokkenheid?

Onder *ouders* worden de ouders, voogden en verzorgers van leerlingen van SBO De Vuurtoren verstaan (Smit, 2012).

Ouderbetrokkenheid is een breed begrip. In de literatuur worden verschillende begrippen genoemd waarmee betrokkenheid tussen ouders en school wordt aangeduid. Zo worden naast ouderbetrokkenheid de volgende begrippen gehanteerd: educatief partnerschap en ouderparticipatie (Lusse, 2012) en (Ouderbetrokkenheid.nl, n.d.).

In dit hoofdstuk zal worden beschreven wat er onder ouderbetrokkenheid kan worden verstaan. Daarnaast zal er worden aangegeven wat het begrip ouderparticipatie inhoudt en wat het verschil is tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Tenslotte zal de term 'educatief partnerschap' aan de orde komen.

Ouderbetrokkenheid wordt in de literatuur op veel verschillende manieren omschreven. In dit onderzoek zien we ouderbetrokkenheid als een relatie tussen ouders en school. Deze relatie kan op verschillende manieren vormgegeven worden: van 'meedoen', 'meehelpen' tot 'meewerken' (onderwijsraad, 2010).

Bakker en Denessen (2007) onderscheiden drie dimensies in ouderbetrokkenheid.

- Het contact tussen ouders en school
- Ouderparticipatie: onder te verdelen in informele participatie en formele participatie.
 - Informele participatie: hand- en spandiensten en vrijwillige hulp van ouders.
Doel: creëren van meer betrokkenheid van ouders en het verlichten van het takenpakket van leerkrachten (Doornenbal, Oenen en Pols, 2012).
 - Formele participatie: Inspraak van ouders in het bestuur van de school, met name via de medezeggenschapsraad (Escorys, 2012).
- Thuis leren: Alle activiteiten die ouders thuis ondernemen gericht op de schoolloopbaan van het kind

Verskil ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie

Zoals hierboven wordt weergegeven is ouderparticipatie een dimensie of onderdeel van ouderbetrokkenheid. Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie kunnen niet los van elkaar worden gezien. Wanneer de ouderbetrokkenheid van ouders groot is, zijn ouders ook actiever op het gebied van ouderparticipatie (Menheere en Hooge, 2010).

Het belangrijkste verschil tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie zijn de verschillende doelen.

Bij ouderbetrokkenheid gaat het om het partnerschap tussen school en ouders waarbij de schoolloopbaan van het kind centraal staat (POraad, n.d.). Er wordt vooral gekeken naar hoe ouders

hun kinderen het beste kunnen ondersteunen, zodat de kinderen het meeste uit hun schoolloopbaan kunnen halen.

Ouderparticipatie heeft verschillende doelen. Zo heeft ouderparticipatie een democratisch doel: ouders kunnen ideeën aanleveren voor de organisatie van de school en de school hier verantwoording over laten afleggen. Daarnaast heeft ouderparticipatie ook een organisatorisch doel: ouder helpen mee, nemen werk over van leerkrachten om een goed lopende organisatie en educatieve omgeving te creëren (Menheere en Hooze, 2010).

Tenslotte is een verschil dat ouderparticipatie op school plaatsvindt en is gericht op alle kinderen, terwijl ouderbetrokkenheid ook thuis plaats vindt en gericht is op het eigen kind (Menheere en Hooze, 2010).

Typen ouderbetrokkenheid

Epstein (2001) onderscheidt zes typen ouderbetrokkenheid. Epstein pleit in de samenwerking tussen school en ouders voor het nastreven van al deze zes types:

1. Parenting (ouderschap):
2. Communicating (communicatie tussen ouders en school)
3. Volunteering (vrijwilligerswerk voor de school)
4. Learning at home (kinderen thuis helpen met schoolwerk)
5. Decision making and advocacy (besluitvorming en belangenbehartiging: formele ouderparticipatie zoals meedoen in de MR)
6. Collaborating with the community (samenwerken met de gemeenschap)

Deze typen ouderbetrokkenheid zijn weer onder te verdelen in de drie dimensies van Bakker en Denessen (Lusse, 2013):

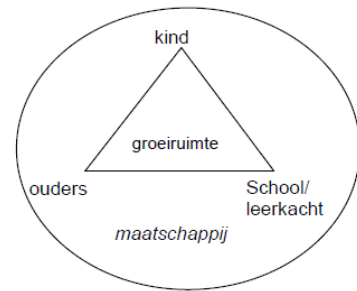
Dimensies (Bakker en Denessen, 2007)	Typen ouderbetrokkenheid (Epstein, 2001)
Contact tussen ouders en school	2: communicating
Ouderparticipatie	3: volunteering 5: decision making and advocacy 6: collaborating with the community
Thuis leren	1: parenting 4: learning at home

Educatief partnerschap

Wanneer er wordt gesproken over educatief partnerschap wordt er van uitgegaan dat opvoeden en onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van school en ouders (Escorjs, 2012). Wanneer het accent ligt bij opvoeden wordt het pedagogisch partnerschap genoemd en wanneer het onderwijs centraal staat wordt het als didactisch partnerschap omschreven (Oostdam en de Vries, 2014).

Belang van ouderbetrokkenheid

Het belang van ouderbetrokkenheid kan worden weergegeven als een dynamische driehoek. Er wordt gesproken van een dynamische driehoek, omdat er binnen de driehoek constant beweging is tussen het kind, ouders en school. De lijnen van de driehoek kunnen worden gezien als communicatielijnen. Binnen de driehoek vinden vitale processen plaats, die het leven en leren van het kind sterk beïnvloeden. Hierbinnen kunnen kinderen groeien en zich ontwikkelen (Mulligen, Gieles en Nieuwenbroek, 2011).

Zowel ouders als school hebben de verantwoordelijkheid zich in te zetten voor het kind en de communicatie zo goed mogelijk te laten verlopen (Rijksoverheid, 2011).

Goede communicatie is erg belangrijk. Wanneer er goede communicatie is tussen ouders en school bevordert dit de ouderbetrokkenheid. Goede ouderbetrokkenheid is goed voor de leerprestaties en het welbevinden van de leerling (Smit, 2012).

Nut van ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid zorgt naast een beter cognitief functioneren, dat leidt tot betere schoolprestaties en het welbevinden van kinderen ook tot een betere werkhouding en sociaal functioneren van kinderen (Pameijer, 2012). Wanneer ouders betrokken zijn bij de schoolloopbaan van kinderen neemt het zelfvertrouwen en de motivatie van kinderen toe (Fan and Williams, 2010). Kinderen in het speciaal basisonderwijs hebben extra aandacht en zorg nodig (Peetsma en Blok, 2007). Ouders zullen vaker contact moeten hebben met de school over afstemming van deze extra aandacht en zorg. Wanneer er goed wordt afgestemd zal de motivatie van het kind toenemen (Batt, 2007). De intrinsieke motivatie van kinderen heeft op haar beurt weer een positief effect op de kwaliteit van de leerresultaten (Kohnstamm, 2009).

Daarnaast ontwikkelen kinderen zich het beste in omgevingen waarin zij zich veilig voelen en sociaal zijn ingebed. Hun gevoel van veiligheid en binding wordt sterker als hun ouders en de professionals op school elkaar vertrouwen en dit ook uitstralen (Mulligen, Gieles en Nieuwenbroek 2011).

Veranderende maatschappij

Er zijn een aantal maatschappelijke veranderingen die van invloed zijn op het onderwijs en de relatie tussen ouders en school:

In onze Westerse wereld is er de laatste jaren een moderniseringsproces geweest. Dit betekent onder andere dat persoonlijke ontwikkeling en emancipatie van gezinsleden belangrijker worden (Winter, 2011). Mensen zijn meer gericht op een goede opleiding en baan.

Uit onderzoek van het CBS in 2010 blijkt dat steeds meer ouders werken. Het aantal vrouwen op de arbeidsmarkt is de laatste jaren erg gestegen. Dit betekent dat ouders meer tijd doorbrengen buiten hun gezin. Ook zijn gezinsstructuren veranderd; er zijn meer één ouder gezinnen. Er lijkt minder tijd te zijn voor een actieve bijdrage aan de school. De verwachtingen van ouders naar school toe kunnen hierdoor veranderen (Smit, 2012).

Emancipatie, maar ook democratisering zorgen ervoor dat ouders sneller en makkelijker zeggen wat ze vinden en willen. Dit wordt versterkt door de toegenomen kennis en hogere opleidingen van ouders (Ministerie van VWS, 2012). Ouders kijken kritischer naar de school en stellen hoge eisen de kwaliteit van het onderwijs.

De maatschappij is individualistischer geworden. Deze ontwikkeling houdt in dat mensen zich minder zien als lid van een groep en meer als uniek en onafhankelijk individu (Winter, 2011). Vroeger was er veel sociale controle vanuit bijvoorbeeld de buurt. Sociale controle zorgt ervoor dat mensen elkaar kennen, op elkaars kinderen letten, elkaar aanspreken en zich inzetten om de buurt voor kinderen en volwassenen prettig leefbaar te maken en te houden. Hiermee geven mensen ook uiting aan hun gevoel van medeverantwoordelijkheid voor opvoeding van de toekomstige generatie.

In deze tijd kan de school de rol van de buurt overnemen en een plek als de ouderkamer creëren waar ouders bij elkaar kunnen komen om over opvoeding te praten (Distelbrink en Pels, 2012). Betrokkenheid van ouders bij elkaar, bij de klas en bij de school kan bovendien de sociale samenhang in een buurt, wijk of dorp weer versterken (Smit, 2012). Informele banden tussen ouders vormen een belangrijk onderdeel van de pedagogische civil society (Doornenbal, Oenen, Wouter; 2012). Met de pedagogische civil society wordt de sociale omgeving bedoeld, die betrokken is bij het opgroeiende kind binnen de civil society (Winter, 2011).

De grote nadruk op leerprestaties heeft geleid tot een grotere aandacht voor ouderbetrokkenheid (Bulsink, 2011). Kinderen worden beoordeeld op hun leerprestaties. Er wordt veel van kinderen verwacht. In Nederland is een prestatie maatschappij ontstaan waarbij je je kunt onderscheiden door goed te presteren (Onderwijsraad, 2012). Wanneer je goed presteert leg je een basis voor een hogere vervolgonderwijs of betere kansen op de arbeidsmarkt. Daarmee creëer je een grotere kans op een goede kwaliteit van leven (Rijksoverheid, 2011).

Succesfactoren voor ouderbetrokkenheid

Er zijn een aantal belangrijke succesfactoren voor ouderbetrokkenheid. De succesfactoren die in dit onderzoek zijn meegenomen worden hieronder puntsgewijs genoemd:

- Informele band opbouwen met ouders en huisbezoeken (Smit, 2012).
- Respect vanuit de school voor de positie van ouder als belangrijkste persoon van het kind en interesse in de kennis die ouders hebben over de mogelijkheden en beperkingen van het eigen kind en over de thuissituatie (Peetsma, 2007).
- Afstemmen van opvoedideeën door ouders en leerkracht (Henderson en Map, 2002).
- Een uitnodigende houding van de school naar ouders om betrokken te raken en waardering voor de inzet van ouders (Peetsma, 2007).
- Ouders persoonlijk uitnodigen (Green, Walker, Hoover-Dempsey & Sandler; 2007).
- Responsiviteit van de leerkracht ten aanzien van de thuistaal en de cultuur van de ouder (Bakker, Denessen, Denissen, Oolbekkink-Marchand; 2013).

Hoofdstuk 5: Onderzoek verantwoording

De onderzoeksvraag: 'Op welke wijze kan SBO De Vuurtoren in Zoetermeer de ouderbetrokkenheid vergroten' heeft geleid tot een kwalitatief onderzoek. Bij een kwalitatief onderzoek staat de mening van de onderzochten centraal (Migchelbrink, 2010). De onderzochten waren in dit geval de ouders van de leerlingen van SBO De Vuurtoren, de medewerkers van SBO De Vuurtoren en de leerlingen van SBO De Vuurtoren.

Doel van het onderzoek

Het doel van dit kwalitatieve onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de mate van ouderbetrokkenheid en helder te krijgen wat SBO De Vuurtoren kan doen om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Onderzoeksinstrumenten

Voor het onderzoek zijn verschillende instrumenten gebruikt. Er zijn zowel papieren als digitale enquêtes verspreid. Er zijn interviews gehouden: individueel en in groepsverband. Tenslotte is er een focusgroep gehouden.

Participanten

1. Ouders

Aan 145 leerlingen zijn enquêtes uitgedeeld. Deze enquêtes zijn via de leerlingen bij ouders terecht gekomen. In overleg met de school is er gekozen voor enquêtes op papier, omdat de school verwachtte op deze manier een grotere respons te krijgen dan bij digitale enquêtes. Ouders met meerdere kinderen op SBO De Vuurtoren is gevraagd de enquête één keer in te vullen. Bij de enquête bestond de mogelijkheid om aan te geven als punten bij verschillende leerkrachten verschillend waren. Uiteindelijk zijn er 42 ingevulde enquêtes teruggekomen.

Hierna zijn er zes ouders geïnterviewd over de uitslag van de enquêtes. Vier willekeurige ouders, één ouder van de MR en één ouder van de OR die ook de ouderkamer bezoekt.

2. Medewerkers

Onder alle medewerkers van SBO De Vuurtoren (inclusief leerkrachten) zijn er digitale enquêtes verspreid. Er zijn in totaal 28 medewerkers werkzaam bij SBO De Vuurtoren: er waren 11 respondenten. Onder de 11 respondenten waren 5 leerkrachten, 2 directieleden en 4 onderwijsondersteunende personeelsleden.

Daarnaast is er een aparte digitale enquête verspreid onder alleen de leerkrachten. In totaal zijn er 16 leerkrachten werkzaam op de school: er waren 6 respondenten.

De gegevens van beide enquêtes zijn met een online programma geanalyseerd.

Na de enquêtes is er een groepsinterview gehouden met verschillende medewerkers aan de hand van de uitkomsten van de enquêtes. De volgende medewerkers waren aanwezig: een leerkracht van de onderbouw, een leerkracht van de bovenbouw, administratief medewerkster en de directrice. De lB'er is achteraf per mail geïnterviewd.

3. Leerlingen

Er is een focusgroep gehouden met de 7 leerlingen van de leerlingenraad. Hiervan zitten er 3 leerlingen in de bovenbouw en 4 in de onderbouw.

Onderzoeksprocedure:

De eerste fase bestond uit het opstellen en verspreiden van enquêtes. Daarna volgden interviews gebaseerd op de uitkomsten van de enquêtes. De uitkomsten van de enquêtes en de interviews zijn vergeleken met literatuur over ouderbetrokkenheid.

De enquêtes zijn opgesteld aan de hand van literatuur over de succesfactoren van ouderbetrokkenheid.

Uit de eerder genoemde knelpunten van de school met betrekking tot ouderbetrokkenheid blijkt dat SBO De Vuurtoren vooral problemen ervaart in relatie tot de dimensies 'contact tussen ouders en school' en 'ouderparticipatie'. De dimensie 'thuis leren' krijgt de laatste tijd landelijk veel aandacht (NJI, 2013). De school wil zich voorlopig alleen richten op de dimensies 'contact tussen ouders en school' en 'ouderparticipatie', omdat deze twee dimensies randvoorwaarden zijn voor de laatste dimensie (ouderbetrokkenheid thuis); (Bordewijk, Dries, Harkink en Visser, 2007).

Gedurende het hele onderzoek staan de dimensies 'contact tussen ouders en school' en 'ouderparticipatie' centraal. De enquêtevragen zijn daarom ondergebracht onder deze dimensies. Bij het 'contact tussen ouders en school' is tevens een onderverdeling gemaakt in het contact dat ouders direct met de leerkracht hebben (over het kind) en het contact dat ouders hebben met de school (over algemene zaken).

Bij beide dimensies is een onderscheid gemaakt tussen de huidige ouderbetrokkenheid en de verwachtingen/wensen die ouders hebben met betrekking tot de ouderbetrokkenheid in de toekomst.

Zowel bij de resultaten als bij de conclusie is deze verdeling terug te vinden.

De interviews zijn opgenomen en later uitgetypt. De gegevens zijn geanalyseerd door ze te labelen. Hierbij wordt eerst relevante tekst geselecteerd waarna stukjes tekst van een omschrijving/label worden voorzien. Tenslotte wordt de geldigheid van de labels achterhaald (Baarda, De Goede en Teunissen, 2005).

Hoofdvraag:

Op welke wijze kan SBO De Vuurtoren in Zoetermeer de ouderbetrokkenheid vergroten?

Deelvragen:

1. Hoe kijken de ouders naar de huidige invulling van de rol van ouders binnen de Vuurtoren en wat zijn hun verwachtingen van de school?
2. Hoe kijken medewerkers van SBO De Vuurtoren naar ouderbetrokkenheid en wat zijn hun verwachtingen van ouders?
3. Hoe zien kinderen de rol van hun ouders op school?

Hoofdstuk 6: Resultaten

Deelvraag 1

Hoe kijken de ouders naar de huidige invulling van de rol van ouders binnen de Vuurtoren en wat zijn hun verwachtingen van de school?

Er zijn in totaal 145 papieren enquêtes onder ouders verspreid. Er zijn 42 enquêtes ingeleverd. Hierna zijn zes ouders geïnterviewd over de uitslag van de enquêtes. Het antwoord op de deelvraag is gerelateerd aan de twee dimensies: 'contact tussen ouders en school' en 'ouderparticipatie'. Bij het 'contact tussen ouders en school' is vervolgens een onderverdeling gemaakt in contact van ouders met de leerkracht over hun kind enerzijds en contact van ouders met de school over algemene zaken anderzijds.

De enquêtevragen geven inzicht in bovengenoemde dimensies. Daarnaast wordt beschreven hoe ouders naar de huidige invulling van ouderbetrokkenheid kijken wat hun wensen/verwachtingen voor de toekomst zijn. De enquête vragen zijn terug te vinden in bijlage 1.

Contact tussen ouders en school

Direct contact tussen ouders en leerkracht over het kind

78% van de ouders geeft aan regelmatig contact te hebben met de leerkracht van hun kind. Dit is een goed uitgangspunt, omdat regelmatig contact tussen ouders en leerkracht belangrijk is bij deze doelgroep (Peetsma en Blok, 2007). Dit contact gaat vaak over het 'op de hoogte houden' van dingen die er spelen. Dit contact uit zich in verschillende vormen. Ouders met leerlingen in de onderbouw hebben vaak lijfelijk contact 's morgens op het schoolplein of na schooltijd in de klas. Ouders uit de bovenbouw hebben meer contact via de mail. Alle ouders die de enquête hebben ingevuld geven aan in Zoetermeer te wonen, afstand lijkt voor hen geen belemmering te zijn om naar de school te komen. Daarnaast kwam er uit de interviews naar voren dat slechts een enkele leerling nog maar met een taxi busje naar school wordt gebracht.

Voor elk kind wordt er een handelingsplan opgesteld. Niet alle ouders worden hierbij betrokken, terwijl dit wel belangrijk is (Batt, 2011). Een ouder zegt hierover: *'Ik mocht het handelingsplan inzien, maar was hier graag eerder bij betrokken'*. Wanneer ouders hierbij worden betrokken kun je spreken over didactisch partnerschap. Didactisch partnerschap vormt samen met pedagogisch partnerschap 'educatief partnerschap' en heeft als doel ouders te informeren en te betrekken bij het leerproces van hun kind om zo hun kind beter te laten functioneren op school (Oostdam en de Vries, 2014).

Ouders zeggen op de hoogte te worden gehouden over de ontwikkeling van hun kind. Toch geeft 70% aan dat zij meer op de hoogte willen worden gehouden. Ouders geven aan dat leerkrachten hen informeren over vervelende of positieve ontwikkelingen, wanneer dit echt nodig is. Zij geven ook aan meer op de hoogte te willen worden gehouden van positieve zaken. Zo zegt een ouder: *'Benader ouders ook eens over bijvoorbeeld het goede werk of uitslag van het kind . Hetzij maar een klein complimentje in de mail van goh ik wil even laten weten dat ze vandaag zo hard heeft gewerkt . Het zijn van die kleine dingen waar ouders dan toch anders door gaan denken. Tenminste ik ben wel zo, maar ik denk dat een hoop ouders dat ook hebben'*. Wanneer ouders vaker worden geïnformeerd over positieve zaken vinden ouders het makkelijker om de school binnen te stappen (Jeynes, 2010). Dit is iets dat ook De Vuurtoren graag wil.

Ook het bespreken van opvoedideeën wordt in de literatuur genoemd als drempel verlager voor ouders om de school binnen te stappen (Henderson en Map, 2002). Dit is bovendien een succesfactor voor ouderbetrokkenheid (Peetsma, 2007). In de enquêtes geeft 61% van de ouders aan, ideeën over opvoeden niet met de leerkracht te bespreken terwijl de meeste ouders in de interviews aangeven wel behoefte te hebben aan afstemming over de opvoeding. Een ouder zegt hierover: *‘Het bespreken van mijn ideeën over opvoeding vind ik goed, zodat zij daar ook rekening mee kunnen houden. Ik vind dat gewoon heel erg belangrijk en ik vind dat dat gewoon een puntje omhoog moet gaan’*. Het bespreken van opvoedideeën valt onder pedagogisch partnerschap. Pedagogisch partnerschap is een onderdeel van educatief partnerschap. Het bespreken van opvoedideeën heeft als doel afstemming te vinden in denken en handelen van leerkracht en ouder om een zo optimaal mogelijk klimaat te scheppen waarin het kind kan ontwikkelen en kan leren (Beek, Rooijen en de Wit, 2007).

39% van de ouders geeft aan niet gedurende het hele schooljaar te weten waar hun kind mee bezig is. Ouders laten weten vooral door hun kind op de hoogte gebracht te worden van wat ze op school doen. Zo zegt een ouder: *‘Als mijn kind het niet vertelt, dan weet ik van niks. Dat vind ik dan wel weer jammer’*. Sommige leerkrachten mailen ouders aan het einde van de week wat ze hebben gedaan. Dit wordt door ouders als zeer prettig ervaren. Een ouder zegt hierover: *‘Wat de juffen wel doen is dat we een wekelijkse mail krijgen. Dat vind ik heel leuk’*. Uit de enquête komt naar voren dat 66% van de ouders het leuk zou vinden wanneer de school social media als Facebook in zou zetten om hen op de hoogte te houden van wat hun kinderen op school doen. 22% van de ouders geeft aan geen gebruik te maken van social media als Facebook. Een klein percentage van de ouders vindt het geen goed idee om social media als Facebook in te zetten. Als argument noemen ze dat ze niet willen dat er informatie over hun kinderen op internet komt, waar hun kinderen later last van zouden kunnen krijgen.

Ouders zouden graag in de klas van hun kind mee willen kijken om ze actief bezig te zien.

Hierbij geven ouders aan dat dit het beste zou zijn in kleine groepjes ouders (maximaal drie) en maximaal een half uur. Een ouder zegt hierover: *‘Dat zou ik wel mee willen maken, kijken wat hij doet en hoe snel hij is’*.

53% van de ouders vindt het geen goed idee om hun kind 's morgens naar de klas te brengen. Het idee van de school om ouders op deze manier de school in te krijgen lijkt dus niet de oplossing.

68% van de ouders is voor huisbezoeken, omdat de leerkrachten op deze manier de context van een leerling leren kennen. Daarnaast zijn huisbezoeken goed voor korte lijnen tussen leerkracht en ouder, die op hun beurt weer zorgen voor een betere vertrouwensrelatie (Goodbal en Vorhaus, 2011). Zo zegt een ouder: *‘Ik vind echt dat je goed korte lijnen moet hebben met de ouders. En huisbezoek kan daar ook in helpen. En bovendien kan je ook situaties vanuit het kind zien. En als je kijkt naar de doelgroep die ze hier hebben, is het heel goed om de thuissituatie mee te nemen in het leerproces. Ik zou denken doe het standaard’*.

Contact dat ouders hebben met de school over algemene zaken

Uit de enquête komt naar voren dat 90% van de ouders zich welkom voelt op SBO De Vuurtoren. Tijdens de interviews geven ouders aan dat ze zich vooral welkom voelen op de school door de rondleiding die ze samen met hun kind krijgen wanneer ze nieuw op de school komen. Een ouder zei over de rondleiding: *‘Elke leerkracht gaf mijn kind een hand, nou dat geeft dat je je geen nummer voelt, maar dat je kind ook gezien wordt’*. Daarnaast geven ouders aan dat vriendelijkheid, zoals

gedag zeggen, van het personeel bijdraagt aan het gevoel welkom te zijn. 7% van de ondervraagde ouders voelt zich niet welkom op de school. Zij geven aan dat de sfeer op school maakt dat ze zich niet welkom voelen. Eén ouder geeft in het interview aan: *'Sfeer maak je echt met elkaar. Dus het uitstralen van je bent welkom, ik weet wie je bent als ouder en ik ken je kind. Dat zouden alle leerkrachten nog wel wat meer mogen uitstralen vind ik.* Dit komt overeen met wat Oostdam en de Vries (2014) zeggen. Zij zeggen dat het gedrag van de leerkrachten op school de sfeer en het imago van de school vormen. Bijna alle ouders voelen zich welkom op de school, maar de houding van sommige leerkrachten/medewerkers is dus nog een aandachtspunt.

De meerderheid van de ouders laat weten informatieavonden te bezoeken, omdat ze op de hoogte wil blijven en dit ziet als een teken van betrokkenheid bij de school. De ouders die soms of nooit gaan, geven aan niet te gaan, omdat ze niet kunnen of omdat het onderwerp niet aansluit bij hun kind. Uit de interviews komt naar voren dat ouders graag persoonlijk uitgenodigd worden wanneer een informatieavond aansluit bij de behoeften van hun kind. Een ouder zegt hierover: *'Ik denk dat als er een avond of ochtend is over een bepaalde problematiek en je weet als leerkracht dat een kind gedragsproblemen heeft, nodig die ouders dan persoonlijk uit. Ik denk dat ouders dan eerder komen'.* De persoonlijke benadering was ook succesvol bij het vinden van ouders om deel te nemen aan interviews ten behoeve aan dit onderzoek.

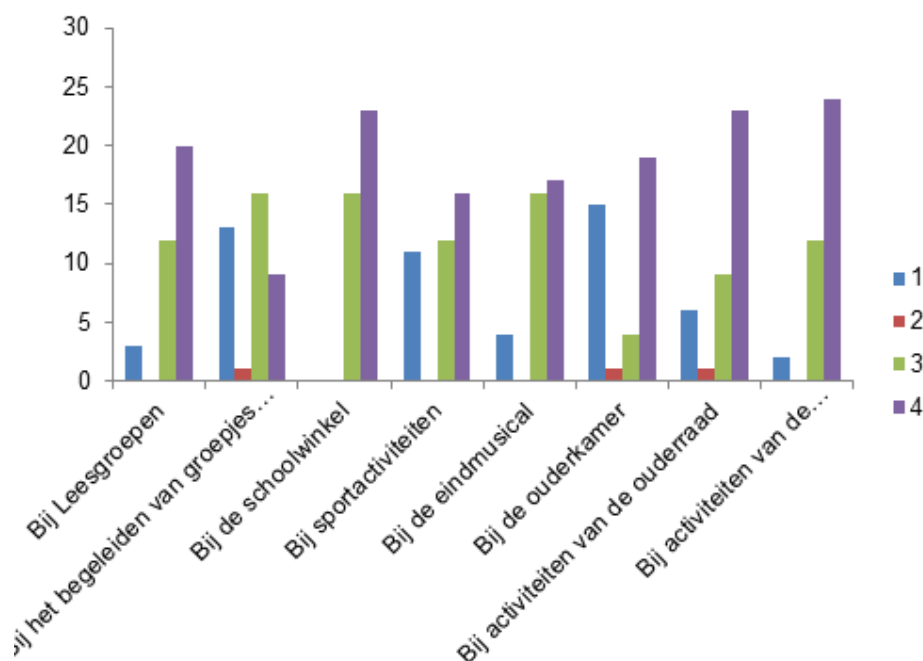
De willekeurige ouders die zijn geïnterviewd hadden alle vier de enquête niet ingevuld, omdat deze 'op de grote hoop was verdwenen' en ze het vergeten waren. Alle vier de ouders gaven aan, mee te willen werken, omdat ze persoonlijk benaderd werden. Dit wordt in de literatuur bevestigd. Wanneer ouders persoonlijk uitgenodigd worden, voelen ze zich welkom en is de motivatie om betrokken te zijn groter (Green, Walker, Hoover-Dempsey & Sandler; 2007). Ouders die in de enquête aangeven niet naar een informatieavonden, geven aan niet te kunnen door het tijdstip, omdat hun kind dan alleen thuis is.

93% van de ouders leest de nieuwsbrief altijd. De overige 7% geeft aan de nieuwsbrief soms te lezen. De ouders die de nieuwsbrief soms lezen, geven aan de nieuwsbrief niet altijd te lezen, omdat ze het vergeten of de meeste informatie al van hun kind horen. Ouders die de nieuwsbrief altijd lezen geven aan de nieuwsbrief te lezen, omdat ze graag op de hoogte willen blijven en omdat dit een makkelijke manier is. Hierbij laten ouders weten dat ze de nieuwsbrief graag uitgebreider zouden willen zien. Zo zegt een ouder: *'Het meeste gaat via het informatie blaadje en die vind ik zeer minimaal'.* Ouders willen graag eerder bij processen betrokken worden door erover te lezen in de nieuwsbrief. Ook zien ze de nieuwsbrief als de plek om uitleg te krijgen over onderwerpen. Tenslotte geven ouders aan het fijn te vinden om te lezen wat er de komende week in de ouderkamer besproken gaat worden. Ouders laten weten eerder naar de ouderkamer te komen wanneer ze weten wat er te doen is. Een ouder zegt hierover: *'Ik zou het leuk vinden als ze iedere week beschrijven wat er op die ouderochtend besproken gaat worden. Dan is de stap groter om er naartoe te gaan dan dat je de ochtend vol plant met andere dingen'.*

Daarnaast zeggen enkele ouders het moeilijk te vinden om naar de ouderkamer te komen, omdat het een vast groepje is met voornamelijk ouders met kinderen uit de bovenbouw. Ouders met kinderen uit de onderbouw voelen hierdoor minder de behoefte de ouderkamer te bezoeken. Zo zegt een ouder: *'Het is wel een vrij vast groepje laat ik maar zeggen en dan gaat het toch wel weer over de oudere kinderen, dus eigenlijk kun je daar niet erg in mee, omdat ik daar niet zoveel mee te doen heb. Dus dan heb ik zoiets van ja wat ga ik daar doen?'*

Ouderparticipatie:

De grafiek hieronder geeft een overzicht van activiteiten van SBO De Vuurtoren waarbij ouders zijn ingezet. Het biedt enerzijds inzicht in hoeverre ouders door de school gevraagd zijn om deel te nemen en anderzijds inzicht in de wens van ouders zelf om deel te nemen aan de diverse activiteiten.

1=Ik word benaderd en wil deelnemen

2=Ik word benaderd, maar wil dit niet

3=Ik word niet benaderd, maar wil wel deelnemen

4=Ik word niet benaderd en wil dit ook niet

Bij vrijwel alle activiteiten geven ouders aan niet gevraagd te worden en ook niet te willen helpen. Zij geven als reden hiervoor, geen tijd te hebben of dit niet te kunnen i.v.m. hun gezondheid. Alleen bij de activiteit: het begeleiden van groepjes kinderen bij uitstapjes, geven de meeste ouders aan niet benaderd te worden, maar wel te willen deelnemen.

Van de geënquêteerde ouders voelt toch 54% zich in het algemeen uitgenodigd om te helpen. Zij geven aan gevraagd te worden door middel van een mail of aangesproken te worden op het schoolplein. Van de ouders die de enquête hebben ingevuld geeft 47% aan ook daadwerkelijk te helpen op de Vuurtoren. De ouders die op school helpen geven aan waardering te krijgen voor hun hulp. Waardering voor de hulp en inzet van ouders wordt gezien als succesfactor voor ouderbetrokkenheid (Peetsma, 2007). Deze waardering uit zich vaak in woorden van dank. Ouders laten weten het ook leuk te vinden een keer op een andere manier te worden bedankt voor hun hulp. Zo lijkt het de ouders van de ouderkamer leuk om een keer een lunch aangeboden te krijgen. Uit de interviews komt naar voren dat steeds dezelfde ouders op school helpen. Een ouder zegt hierover: *'Ik weet gewoon dat er steeds dezelfde moeders meegaan met uitstapjes, ga dat veranderen!'* Er helpen steeds dezelfde ouders op school, omdat ook steeds dezelfde ouders worden gevraagd. Hier wordt het volgende over gezegd door een ouder die veel op school helpt: *'Op een gegeven moment weet je wie altijd heel graag willen helpen, dus die benader je ook altijd als*

eerste. Die ouders zijn ook altijd op school en zij brengen ook altijd hun kinderen naar school. Dus je hebt je vaste ploegje die je eigenlijk altijd om hulp vraagt'.

Uit de grafiek komt naar voren dat ouders als tweede aangeven niet benaderd te worden, maar wel zouden willen helpen. Bij de stelling *'Ik voel me uitgenodigd om op school te helpen'* gaf 31% van de ouders aan zich ook niet uitgenodigd te voelen om te helpen. Deze ouders geven aan wel gemotiveerd te zijn, maar ze willen gevraagd worden om te helpen. Zo zegt een ouder *'Ze zouden me moeten vragen, gewoon lijfelijk of via een (inschrijf)formulier'*. Een andere ouder zegt: *'Ze moeten me vragen! Ik ga niet zomaar zeggen: ik ga jullie helpen, want ik weet niet waar ik bij kan helpen'*. In de interviews zeggen ouders niet aangemoedigd te worden om te helpen, terwijl een aanmoedigende houding van de school bijdraagt aan het bevorderen van de ouderbetrokkenheid (Peetsma, 2007). Een uitnodiging is voor hen de belangrijkste motivatie om te helpen. Daarnaast vinden ze sfeer en gezelligheid belangrijk of lijkt het ze leuk om hun kind bezig te zien of samen met hun kind wat te doen.

Tenslotte helpen voornamelijk moeders op school. Ook Vogels (2002) zegt dat vaders minder participeren op scholen. Ouders geven aan dat dit komt, omdat vaders overdag werken. Daarnaast denken ouders dat het misschien komt doordat vooral moeders worden benaderd. Een ouder zegt hier het volgende over: *'Misschien gaan mailtjes sneller naar moeders?'* Fabiano (2007) geeft aan dat dit één van de belemmeringen is voor vaders om te helpen: moeders worden eerder uitgenodigd. Bijna alle ouders zien geen optie om vaders meer te betrekken, omdat ze dit niet kunnen door hun baan/werk. Een ouder die wel denkt dat vaders kunnen helpen denkt dat je vaders vooral moet uitnodigen voor sportactiviteiten. Zij zegt hier het volgende over: *'Het zijn vaak leesmoeders en knutselmoeders. Misschien kun je vaders meer betrekken bij sportactiviteiten?'*

Formele ouderparticipatie

In de enquête geeft 79% van de ouders aan de medezeggenschapsraad belangrijk te vinden. Slechts 17% van de ouders is op de hoogte van wat er in de medezeggenschapsraad wordt besproken. Ouders geven aan hier meer van op de hoogte te willen worden gehouden, omdat ze het belangrijk vinden. Uit het interview met een ouder van de MR wordt gezegd dat de medezeggenschapsraad andere ouders (de achterban) eerder op de hoogte kan stellen. Dit is al een aandachtspunt van de medezeggenschapsraad.

Samenvattend (antwoord deelvraag):

Hoe kijken de ouders naar de huidige invulling van de rol van ouders binnen de Vuurtoeren en wat zijn hun verwachtingen van de school?

82% van de ondervraagde ouders geeft aan tevreden te zijn over de manier waarop ze als ouder bij de school worden betrokken. Ze voelen zich welkom op de school en hebben regelmatig contact met de leerkracht van hun kind. Toch verwachten/wensen zij het volgende van de school: ze zouden graag meer op de hoogte willen worden gehouden van positieve ontwikkelingen van hun kind en over wat hun kind doet op school. Het inzetten van social media als Facebook zou hier een geschikt middel voor kunnen zijn.

Ze willen graag meer betrokken worden bij het opstellen van handelingsplannen en meer met de leerkracht afstemmen over opvoeding. Ze zouden het leuk vinden om in de klas van hun kind te kijken, om hun kind actief bezig te zien. Ook zijn ze voor huisbezoeken en zouden ze graag

individueel willen worden uitgenodigd voor informatieavonden/themaochtenden wanneer deze aansluiten bij de behoeften van hun kind. De nieuwsbrief lezen bijna alle ouders en deze zou wat hen betreft uitgebreider mogen. De school zou ook andere ouders kunnen vragen bij het helpen op school of bij activiteiten. Hierbij kan ook aan vaders worden gedacht. De ouders willen graag meer op de hoogte worden gehouden van wat er in de MR besproken wordt. Dit is al een aandachtspunt van de MR.

Deelvraag 2

Hoe kijken medewerkers van SBO De Vuurtoren naar ouderbetrokkenheid en wat zijn hun verwachtingen van ouders.

Bij deze deelvraag is er gekeken naar de mening van alle medewerkers over ouderbetrokkenheid en naar de mening van alleen leerkrachten over het contact dat zij hebben met ouders over hun kinderen. Onder medewerkers worden dan ook alle medewerkers van de school verstaan, inclusief leerkrachten. Onder leerkrachten worden alléén leerkrachten verstaan.

Onder alle medewerkers van SBO De Vuurtoren zijn digitale enquêtes verspreid. In totaal zijn er 28 medewerkers op SBO De Vuurtoren: er waren 11 respondenten.

Daarnaast is er een aparte digitale enquête onder de leerkrachten verspreid. Van de 16 leerkrachten waren er 6 respondenten.

Bij het beantwoorden van deze deelvraag is opnieuw rekening gehouden met de twee dimensies van ouderbetrokkenheid van Bakker en Denessen (2007): 'het contact tussen ouders en school' en 'ouderparticipatie' gebruikt. Bij het contact wordt weer een onderverdeling gemaakt tussen het contact dat de leerkracht heeft met ouders over hun kinderen enerzijds en het contact dat ouders hebben met de school over algemene zaken anderzijds.

De enquêtevragen zijn gerelateerd aan deze dimensies. Daarnaast is gekeken hoe medewerkers de huidige invulling van ouderbetrokkenheid ervaren en wat hun wensen/verwachtingen zijn voor de toekomst. De enquêtevragen zijn terug te vinden in bijlagen 2 en 3.

Algemeen

Alle ondervraagde medewerkers vinden het belangrijk dat ouders betrokken zijn bij de schoolloopbaan van hun kinderen. Het feit dat medewerkers het belang van ouderbetrokkenheid zien en er positief tegenover staan draagt bij aan het vergroten van de ouderbetrokkenheid (Bakker et al., 2013). Meer dan de helft van de medewerkers geeft aan niet tevreden te zijn over de ouderbetrokkenheid zoals die nu is. Zij vinden dat een ouder betrokken is bij de schoolloopbaan van zijn/haar kind wanneer de ouder regelmatig naar school komt en zelf het contact opzoekt, altijd de rapportavonden en informatieavonden bezoekt en interesse toont in zijn/haar kind. Zij vinden dat ouders hun betrokkenheid kunnen vergroten door meer contact te zoeken met de leerkracht, afspraken na te komen en (meer) mee te helpen op school.

De meningen van de medewerkers zijn verdeeld over hoe zij zelf denken bij te kunnen dragen aan het vergroten van de ouderbetrokkenheid. Een deel vindt dat hij/zij genoeg doet. Daarnaast vinden medewerkers dat ze ouders meer zouden kunnen betrekken bij activiteiten van school en meer naar ouders zouden kunnen toestappen. Zij denken dat er behalve op leerkrachten niveau, er ook op schoolniveau ouders benaderd kunnen worden.

Tenslotte geeft 18% van de medewerkers aan niet op de hoogte te zijn van speerpunten/visie van de school m.b.t. ouderbetrokkenheid. Het is van belang dat de school deze speerpunten/visie duidelijk formuleert en alle medewerkers op de hoogte brengt, evenals regels en afspraken die hieruit voortvloeien. Duidelijkheid stimuleert de samenwerking tussen ouders en school (Oostdam en de Vries, 2014).

Contact tussen ouders en school

Direct contact tussen ouders en leerkracht over het kind

Leerkrachten geven aan ouders regelmatig op de hoogte te houden over ontwikkeling en leerprestaties van hun kinderen. Zij vinden dat er genoeg momenten in een jaar zijn om te praten over de ontwikkeling van de leerlingen met ouders. Een leerkracht zei hierover: *‘Ik vind het prima zoals het nu is. Voor mij is het heel duidelijk dat ouders geïnformeerd worden op de ouderavond. Daar zijn ouderavonden voor en als er iets tussendoor is sta ik altijd open om een gesprek aan te gaan’*. Leerkrachten geven wel aan ouders te missen bij tafeltjesavonden/rapportbesprekingen. Zo zegt een leerkracht: *‘Bij rapportbesprekingen wil je eigenlijk gewoon honderd procent opkomst hebben, maar dat is helaas niet zo’*. Ouders geven zich dan wel vaak op, maar bellen dan op het laatste moment af of komen helemaal niet opdagen. Leerkrachten geven aan niet te weten waardoor dit komt.

Leerkrachten laten weten ouders ook buiten deze vaste momenten om te informeren. Dit doen ze op verschillende manieren: zowel mondeling/lijfelijk als via de telefoon en de mail. Vier van de zes geënquêteerde leerkrachten heeft aangegeven geen behoefte te hebben aan social media om de ouderbetrokkenheid te vergroten. De geïnterviewde leerkrachten waren echter positief over het inzetten van Facebook. Eén van de geïnterviewden gaf aan zelf een Facebookpagina te hebben voor zijn klas: *‘Voor de kinderen en ouders. En daar zet ik af en toe van ‘we hebben kookles of we hebben die of dat en dat is hartstikke leuk’*. De geïnterviewde leerkrachten geloven dat een Facebookpagina per klas een positief effect heeft op de ouderbetrokkenheid.

Leerkrachten uit de onderbouw spreken ouders meer lijfelijk op het schoolplein en na school. Dit is bij de bovenbouw minder, omdat leerlingen dan vaker alleen naar school toe fietsen. Zowel leerkrachten uit de onder- als bovenbouw geven aan het fijn te vinden ouders te mailen, omdat het *‘makkelijk en snel’* is. Toch zitten er ook nadelen aan de mail. Zo zegt één van de leerkrachten: *‘Een mail is toch onpersoonlijk en dan kan iets verkeerd opgevat, gelezen of geïnterpreteerd worden en daar heb ik twee keer geen goede ervaringen mee gehad, maar heel vaak is het wel makkelijk. Dus het heeft z’n voor- en nadelen’*. Leerkrachten informeren ouders over zowel negatieve en positieve ontwikkelingen of gebeurtenissen van een kind. Toch geven leerkrachten aan ouders meer over positieve ontwikkelingen/gebeurtenissen te kunnen informeren. Een leerkracht zegt hier over: *‘Nou wat wel meer zou kunnen is dat je gewoon contact opneemt met ouders. Dat je contact opneemt met ouders om te zeggen dat het goed is gegaan. Dat doe je eigenlijk te weinig’*. Een andere medewerker zegt: *‘Het is van belang, dat de ouders juist in die periode waar alles goed gaat ook goed betrokken worden en blijven bij het proces’*.

Ouders worden dus geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind, maar leerkrachten zouden ouders vaker op de hoogte kunnen houden van positieve ontwikkelingen/gebeurtenissen. Leerkrachten geven aan dat ouders het gehele jaar op de hoogte zijn van wat hun kind op school doet.

De school wil ouders meer de school inhalen. Het bespreken van opvoedideeën tussen ouders en school wordt in de literatuur genoemd als een manier om ouders makkelijker de school in te krijgen

(Henderson en Map, 2002). 83% zegt van de geënquêteerde leerkrachten zegt ouders naar hun opvoedideeën te vragen. Hierdoor zouden ouders het dus makkelijker kunnen vinden de school binnen te stappen.

Daarnaast wil de school ouders mee laten kijken in de klas van hun kind om hun kind actief bezig te zien. De helft van de leerkrachten geeft aan dit een goed idee te vinden, de andere helft niet.

De helft die vóór is geeft als reden dat ouders dan pas een goed beeld krijgen van de manier waarop hun kind in de groep functioneert. Daarbij wordt wel aangegeven dat het meekijken op gezette tijden de voorkeur heeft. De andere helft vindt het mee laten kijken van ouders in de klas geen goed idee. Van hen hoeft het niet, zo werd er gezegd: *'nou wat op school gebeurt, gebeurt op school'*. En : *'Je bent capabel genoeg om die lessen te geven. En daar moeten ze dan maar vanuit gaan en hebben ze klachten, dan komen ze vanzelf wel'*. Ook geven ze aan dat je gemaakte situaties krijgt. Zo zei een leerkracht: *'Je krijgt natuurlijk gewoon gemaakte situaties. Je krijgt dan echt gewoon van wat willen ouders zien en wat laat je dan zien'*.

67% van de leerkrachten is voor huisbezoeken, omdat ze vinden dat ze op deze manier het plaatje van een kind compleet krijgen. In het groepsinterview werd hierbij wel aangegeven dat dit vooral in de onderbouw/middenbouw nuttig zou zijn en in de bovenbouw bij uitzonderingen. Zo zei een geïnterviewde over huisbezoeken in de bovenbouw: *'Bij uitzonderingen wel, maar dan moet je het niet standaardiseren, dat er voor iedereen maar een huisbezoek moet komen, want dan gaat het zijn doel voorbij'*.

Contact dat ouders hebben met de school over algemene zaken

Alle medewerkers geven aan dat ze inspannen om ouders zich welkom te laten voelen op de school. Zij zeggen dat dit vooral zit in de houding die medewerkers hebben tegenover ouders. Zo zegt een medewerker: *'Ik denk dat je dat een beetje uitstraalt. Dat je open naar ouders bent. En niet de deur bijvoorbeeld dichtgooit, maar dat moet wel in de leerkracht zitten. Ik denk dat dit één van de kenmerken van een goede leerkracht is'*.

Alle medewerkers zeggen tevreden te zijn over de manier waarop zij met ouders communiceren, al kan het contact met ouders met een andere culturele achtergrond verbeterd worden. Slechts 27% ervaart dit contact als goed. Dit komt overeen met de literatuur waarin wordt gezegd dat leerkrachten het contact met deze ouders vaak lastiger vinden. Dit voelen ouders aan en hierdoor is de betrokkenheid van deze ouders vaak minder (Bakker et al., 2013). De meerderheid van de medewerkers laat weten (gedeeltelijk) rekening te houden in hun communicatie met deze groep ouders door eenvoudige taal te gebruiken, te controleren of ouders het begrepen hebben en rekening te houden met geloof en gebruiken. Hier zegt een medewerker het volgende over: *'Ik heb weleens gehad dat een moeder me geen hand gaf, ik had er niet zoveel problemen mee. Ik vind het wel raar en blijf het raar vinden, maar ik accepteer het gewoon en je gaat gewoon verder met je gesprek en dat is prima'*.

27% van de medewerkers geeft aan behoefte te hebben aan gespreksvaardigheidstechnieken met ouders. In het groepsinterview kwam naar voren dat medewerkers vooral behoefte hebben aan gespreksvaardigheidstechnieken richting allochtone ouders en agressieve ouders. Een aantal medewerkers laat weten dat zij inmiddels ervaring hebben opgedaan in het omgaan met agressieve ouders, maar dat jonge leerkrachten deze ervaring wellicht niet hebben.

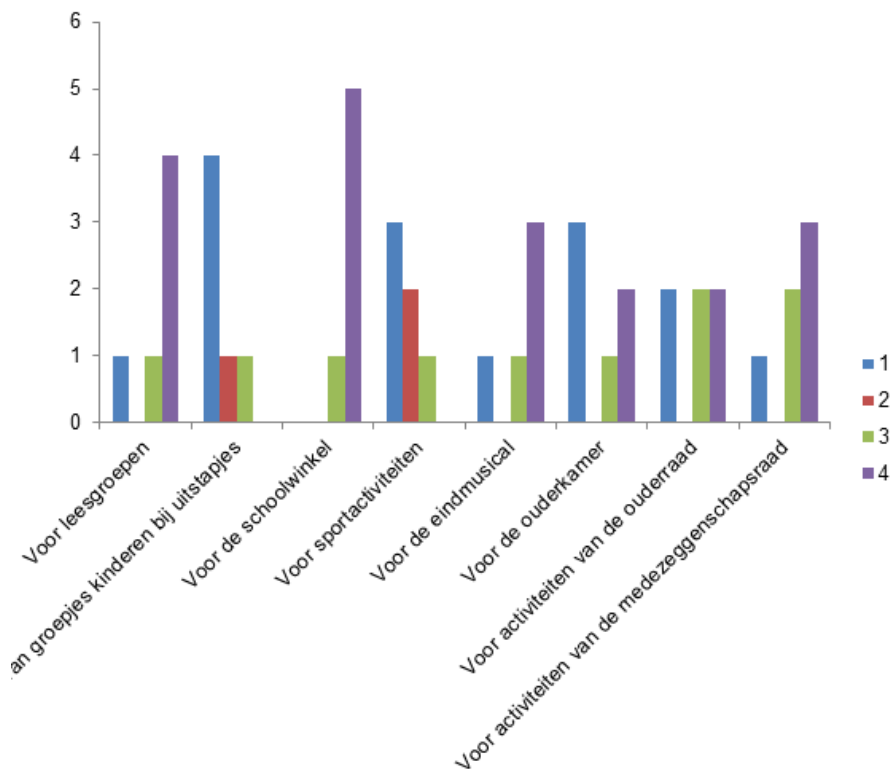
De medewerkers geven aan dat een training voor iedereen interessant zou zijn.

Leerkrachten missen ouders bij informatiebijeenkomsten. Ouders worden hiervoor uitgenodigd door middel van de nieuwsbrief. Een enkele ouder wordt apart uitgenodigd, maar dit gebeurt in samenspraak met andere medewerkers van De Vuurtoren. Leerkrachten vinden het de eigen verantwoordelijkheid van ouders om te komen. Toch laten zij weten ouders apart te kunnen benaderen wanneer hen dit nodig lijkt te zijn. Hier zegt een leerkracht het volgende over: *Het ligt ook een beetje aan de ouders of dat nodig is ja of nee, of jij dat nodig acht. Want bij sommige ouders zou je daar best nog wel een telefoontje aan kunnen wijden ja. Dan is dat misschien het laatste zetje'.*

Ouderparticipatie

Leerkrachten:

Bij de meeste activiteiten geven leerkrachten aan ouders niet te benaderen. De leerkrachten geven aan ouders niet te willen benaderen, omdat ze voldoende hulp hebben of geen hulp nodig hebben van ouders. Terwijl een uitnodigende houding naar ouders toe juist bijdraagt aan het vorderen van de ouderbetrokkenheid (Peetsma, 2007).

1=Ik benader ouders en wil het ook graag

2=Ik benader ouders, maar wil het liever niet

3=Ik benader ouders niet, maar zou het wel willen

4=Ik benader ouders niet, omdat ik het niet wil

Bij de sportactiviteiten en het begeleiden van groepjes kinderen bij uitstapjes geven ze aan ouders te benaderen. Zij laten weten dat dit altijd dezelfde ouders zijn. Zo zei een leerkracht: *'Ik had voor de Pasen drie ouders nodig. Nou er stonden drie ouders op het plein. Gewoon de leuke gezellige ouders 'joh ja leuk leuk'. Binnen vijf seconden had ik ze alle drie'.*

Opvallend is dat medewerkers in de enquête aangeven dat het meehelpen van ouders bij de school de ouderbetrokkenheid kan vergroten, terwijl leerkrachten aangeven genoeg ouders te hebben die helpen of geen behoefte te hebben aan helpende ouders.

Samenvattend (antwoord deelvraag)

Hoe kijken medewerkers van SBO De Vuurtoren naar ouderbetrokkenheid en wat zijn hun verwachtingen van ouders?

Alle ondervraagde medewerkers onderschrijven het belang van ouderbetrokkenheid. De meeste medewerkers zijn niet tevreden over de ouderbetrokkenheid zoals die nu is. Ook zijn niet alle medewerkers op de hoogte van de visie van de school m.b.t. ouderbetrokkenheid. Medewerkers verwachten vooral dat meer ouders (allemaal) naar rapportbesprekingen en informatieavonden komen. Zij vinden dat ouders hier zelf verantwoordelijk voor zijn. Zij geven aan ouders individueel te kunnen benaderen, wanneer hun dit nodig lijkt. Medewerkers vinden het soms lastig communiceren met ouders met een andere culturele achtergrond of met agressieve ouders. Een gespreksvaardigheidstraining lijkt voor elke medewerker interessant.

Leerkrachten zeggen regelmatig contact te hebben met ouders en hen ook voldoende op de hoogte te houden over de ontwikkeling van hun kind. Zij geven aan ouders wel meer op de hoogte te kunnen houden over positieve ontwikkelingen en/of gebeurtenissen van de kinderen. Een enkele leerkracht heeft positieve ervaringen met het inzetten van Facebook. De helft van de medewerkers vindt het een goed idee om ouders in de klas mee te laten kijken.

Bijna alle medewerkers zijn vóór huisbezoeken. Zij geven aan dit vooral belangrijk te vinden in de onderbouw en middenbouw en met uitzondering in de bovenbouw. Opvallend is dat uit de enquête van alle medewerkers blijkt dat zij vinden dat ouders hun betrokkenheid kunnen vergroten door meer mee te helpen op school terwijl leerkrachten aangeven geen behoefte te hebben aan hulp bij activiteiten of genoeg ouders te hebben die willen helpen. Dit zijn wel vaak dezelfde, betrokken, ouders.

Deelvraag 3

Hoe kijken leerlingen naar de rol van hun ouders op school?

Er is een focusgroep gehouden met de leerlingen van de leerlingenraad. In totaal waren dit zeven leerlingen: drie leerlingen uit de bovenbouw en vier leerlingen uit de onderbouw. Deze leerlingen zijn bevraagd op thema's van ouderbetrokkenheid, waar zij zelf mee te maken hebben of waar ze over kunnen meedenken.

Thema's die zijn besproken:

Ouderparticipatie

- Waar zouden ouders meer bij kunnen helpen?
- Waardoor zouden ouders meer komen helpen?
- Hoe kun je vaders meer betrekken?

Activiteiten:

- Activiteiten voor kinderen en ouders samen
- Ouders in de klas komen kijken
- Huisbezoek
- Facebook

Ouderparticipatie:

- Waar zouden ouders meer bij kunnen helpen?

Ouders helpen al bij verschillende dingen zoals het rijden naar bijvoorbeeld een pretpark. De leerlingen gaven aan dat ouders meer zouden kunnen helpen bij activiteiten zoals 'ontbijten in de klas' of de 'Koningsspelen' (sportdag).

- Waardoor zouden ouders meer komen helpen?

De leerlingen gaven aan dat wanneer hun ouders gevraagd zouden worden ze eerder zouden komen helpen. School kan ouders vragen door naar ze toe te lopen of een mailtje te sturen. De manier waarop maakt niet uit, als het maar gevraagd wordt.

- Hoe kun je vaders meer betrekken?

De meeste leerlingen vertelden dat hun vaders geen tijd hebben, omdat ze de hele dag moeten werken. Een andere leerling zegt hierover: *'Mijn vader heeft wel tijd. Hij is ook weleens scheidsrechter geweest bij voetbal. Dat vond hij heel leuk, dat zou hij wel vaker willen.* Vaders die tijd hebben kunnen wellicht meer helpen bij sportactiviteiten.

Activiteiten

- Activiteiten voor kinderen en ouders samen

Over het algemeen zijn de leerlingen het er over eens dat ouders kunnen worden ingezet bij uitstapjes om bijvoorbeeld te rijden. De leerlingen geven aan ze over het algemeen geen behoefte hadden aan activiteiten op school met hun ouders. Zo zei een leerling: *'Ik denk dat sommige kinderen op school ook dingen zonder hun ouders willen doen'*. Toch zijn er een aantal uitzonderingen. Zo zouden de leerlingen het leuk vinden om bij bijvoorbeeld muziekles hun ouders te betrekken.

- Ouders in de klas komen kijken

Leerlingen geven aan dat het voor de (onderbouw) en middenbouw leuk kan zijn als ouders in de klas zouden komen kijken. Zo zei een leerling uit de middenbouw: *'Ik zou het leuk vinden, want dan kunnen ze zien wat je in de klas doet'*. Hierbij werd wel aangegeven dat dit niet de hele dag moet zijn. Ook geven de leerlingen aan dat ze denken dat vooral ouders het leuk zouden vinden. Daarbij vertelden ze ook dat ze zich anders zouden gedragen dan normaal *'Dat doet iedereen'*.

Leerlingen uit de bovenbouw geven aan dat het voor hen minder leuk zou zijn. Zo zei een leerling uit de bovenbouw: *'Het is een beetje té, daar zijn we te oud voor'*.

- Huisbezoek

De meningen over een huisbezoek van de leerkracht zijn verdeeld. De bovenbouwers geven aan dat ze hier geen behoefte aan hebben. Eén bovenbouwer vertelde dat er bij hem in de onderbouw wel een huisbezoek was geweest en dat hij er wel wat aan had gehad. De meeste leerlingen uit de onderbouw vinden het wel een goed idee. Zo zei één leerling uit de onderbouw *'Ik zou het wel leuk vinden als ze mijn huis zien'*. Daarna kwam een leerling met het idee dat je een brief krijgt waarop je kan aanvinken of je het wel of niet wilt. Waarop een andere leerling reageerde *'of ouders die ze bijna niet op school zien, daar zou je wel naartoe kunnen gaan'*.

- Facebook

Alle leerlingen kennen facebook. Eén leerling uit de focusgroep vertelde dat zijn leerkracht een Facebookpagina van de klas heeft aangemaakt. Hij gaf aan het erg handig te vinden.

Alle leerlingen zien een Facebookpagina van de klas wel zitten, mits deze pagina afgesloten is (alleen voor vrienden), want *'niet de hele wereld hoeft te zien wat je aan het doen bent'*.

Zij denken dat hun ouders het ook erg leuk zullen vinden. Zij zouden de volgende dingen op de Facebookpagina willen opnemen:

- Schoolfoto's
- Projecten
- Wat er allemaal gebeurt
- Rooster van de dag

Samenvattend (antwoord op deelvraag)

Hoe kijken leerlingen naar de rol van hun ouders op school?

Leerlingen geven aan dat hun ouders vooral op school helpen bij activiteiten als het begeleiden bij uitstapjes. Zij laten weten dat ze denken dat hun ouders meer bij activiteiten als de Koningsspelen of ontbijten in de klas zouden willen helpen. De leerlingen denken dat hun ouders meer op school zouden helpen, wanneer de school of leerkrachten hen persoonlijk zouden vragen. De manier waarop maakt niet uit, denken de leerlingen. Zij geven aan dat hun vaders niet op school helpen, omdat ze overdag altijd moeten werken. De vaders die wel zouden kunnen helpen zouden volgens de leerlingen vooral willen helpen bij sportactiviteiten. Zelf hebben ze over het algemeen geen behoefte aan activiteiten op school samen met hun ouders, maar er zijn een paar uitzonderingen. Ze noemen als voorbeeld een muziekles waarbij hun ouders bijvoorbeeld verschillende instrumenten laten zien wel leuk vinden. De leerlingen denken dat hun ouders een Facebook pagina per klas leuk zouden vinden en geven suggesties van wat er op zo een Facebookpagina te zien zou moeten zijn.

De leerlingen geven tenslotte aan dat activiteiten als het meekijken van ouders in de klas of huisbezoeken vooral leuk en/of nuttig zijn wanneer die in de onder- of middenbouw plaatsvinden.

Hoofdstuk 7: Conclusie

De conclusie geeft antwoord op de hoofdvraag van het onderzoek. Deze hoofdvraag luidt als volgt: *‘Op welke wijze kan SBO De Vuurtoren in Zoetermeer de ouderbetrokkenheid vergroten?’*

Algemene bevindingen van dit onderzoek:

1. Alle ondervraagde partijen zien het belang in van ouderbetrokkenheid. Dat is belangrijk, omdat een positieve houding tegenover ouderbetrokkenheid de betrokkenheid van ouders positief beïnvloedt (Bakker, Denessen, Denissen, Oolbekkink-Marchand; 2013). Aan de belangrijkste voorwaarde voor ouderbetrokkenheid is bij deze groep dus voldaan.
2. Het is niet goed mogelijk een eenduidig antwoord te geven op de vraag hoe het is gesteld met de huidige ouderbetrokkenheid, omdat er meerdere perspectieven zijn. De meerderheid van de deelnemende ouders geeft aan tevreden te zijn over de wijze waarop ze bij de school betrokken worden; toch verwachten ze dat de school hen meer betreft. Hier is voor de school winst uit te halen. Medewerkers zijn over het algemeen niet tevreden over de ouderbetrokkenheid zoals die nu is. Zij vinden dat ouders voldoende geïnformeerd worden, maar dat ouders te weinig gebruik maken van de mogelijkheden die de school biedt om informatie tot zich te nemen. Ook hier valt winst te behalen.
3. Er zijn belangrijke verschillen tussen verwachtingen van ouders richting school enerzijds en wat de school hen daadwerkelijk biedt anderzijds. Andersom geldt dit ook: er zijn verschillen in wat de medewerkers van ouders verwachten en het gedrag van ouders. Wanneer beide partijen op de hoogte zijn van elkaars verwachtingen en daar beter op inspelen zal zowel de ouderbetrokkenheid toenemen als de tevredenheid van ouders en medewerkers ten aanzien van ouderbetrokkenheid.

Per dimensie van ouderbetrokkenheid zullen de belangrijkste conclusies worden genoemd. Zij geven een indruk van de huidige stand van zaken, de wensen en verbetermogelijkheden.

Dimensie 1: Contact tussen ouders en school

Direct contact tussen ouders en leerkracht over het kind

- Ouders en leerkrachten geven aan regelmatig contact te hebben. Regelmatig contact bij deze doelgroep is belangrijk (Peetsma en Blok, 2007).
- Bij het opstellen van het handelingsplan geven zowel leerkrachten als ouders aan dat niet alle ouders hierbij worden betrokken, terwijl dit wel belangrijk is (Batt, 2011).
- 40% van de ouders geeft aan niet goed te weten wat zijn/haar kind op school doet, terwijl leerkrachten denken dat ouders goed op de hoogte zijn. Ouders willen graag op de hoogte worden gehouden. 66% van de ouders zou het leuk vinden om door middel van social media als Facebook te worden geïnformeerd over wat hun kind op school doet. Leerlingen zijn ook enthousiast over het inzetten van Facebook. 22% van de ouders maakt geen gebruik van Facebook. Op dit moment is het draagvlak bij geïnterviewde leerkrachten nog niet erg groot, één op de drie leerkrachten is positief over het inzetten van Facebook. De geïnterviewde leerkrachten denken dat dit draagvlak wel vergroot kan worden.
- Ouders geven aan meer op de hoogte te willen worden gehouden over de ontwikkeling en leerprestaties van hun kinderen. Leerkrachten vinden dat ze ouders voldoende op de hoogte houden. Toch geven beiden partijen aan dat ouders meer op de hoogte kunnen worden

gehouden over positieve ontwikkelingen/gebeurtenissen van hun kind. Wanneer dit meer zou gebeuren, zou dit de drempel voor ouders verlagen om de school binnen te stappen (Jeynes, 2010).

- Leerkrachten willen dat alle ouders naar rapportbesprekingen komen. Bijna alle ouders geven aan altijd te gaan, omdat ze het belangrijk vinden. De ouders die niet gaan zeggen dat dit komt omdat ze verhinderd zijn, het tijdstip hen niet uitkomt of omdat ze hun kind dan alleen moeten laten.
- Ouders geven aan behoefte te hebben aan afstemming over de opvoeding. Opvallend is dat 83% van de leerkrachten aangeeft ouders te vragen naar hun ideeën over opvoeden terwijl slechts 24% van de ouders aangeeft hun opvoedideeën met de leerkracht te bespreken. Het bespreken van opvoedideeën tussen ouders en leerkracht helpt om ouders makkelijker de school in te laten komen (Henderson en Map, 2002).
- De meeste ouders vinden het een goed idee om mee te kijken in de klas van hun kind, maar de helft van de leerkrachten is hier tegen. De leerlingen geven aan dit vooral in de onderbouw en middenbouw te willen. Hierbij merken ze op dat dit wellicht geen reëel beeld schept, omdat ze zich anders voordoen als hun ouders komen kijken. Alle partijen zijn van mening dat meekijken in de klas niet te lang moet duren (maximaal een half uur) en in kleine groepjes ouders.
- Zowel ouders als leerkrachten zijn voor huisbezoeken. Ouders geven aan dat ze het vooral nuttig vinden wanneer hun kind een nieuwe leerkracht krijgt. Leerlingen en leerkrachten uit de bovenbouw geven aan dat het vooral bij de onderbouw en middenbouw nuttig en leuk kan zijn. Er moet ruimte voor uitzonderingen zijn. Huisbezoeken zijn goed voor de korte lijnen tussen de leerkracht en ouders en stimuleren op deze manier de vertrouwensrelatie tussen hen (Goodbal en Vorhaus, 2011).

Contact tussen ouders en school over algemene zaken

- De school heeft nog geen duidelijke speerpunten/visie met betrekking tot ouderbetrokkenheid geformuleerd. Het is belangrijk dat de school dit wel gaat doen en dat alle medewerkers hiervan op de hoogte worden gesteld (Oostdam en de Vries, 2014).
- De meeste ouders geven aan informatiebijeenkomsten te bezoeken, terwijl medewerkers vinden dat ouders dit te weinig doen. De ouders die niet gaan, geven als reden dat ze niet kunnen of dat het thema niet aansluit bij de behoeften van hun kind. Ze zouden het fijn vinden persoonlijk uitgenodigd te worden wanneer de leerkracht denkt dat deze informatiebijeenkomst voor hen zinvol is om bij te wonen. Leerkrachten vinden het de eigen verantwoordelijkheid van ouders om te komen. Toch laten zij weten ouders apart te kunnen benaderen wanneer zij denken dat een ouder dit 'extra zetje' nodig heeft.
- Individuele uitnodigingen stimuleren ouders in het algemeen om meer betrokken te zijn bij de school. Dit wordt in de literatuur bevestigd. Wanneer ouders uitgenodigd worden door de leerkracht, voelen ze zich welkom en is de motivatie om betrokken te zijn groter (Green, Walker, Hoover-Dempsey & Sandler; 2007).
- Slechts 27% van de geënquêteerde medewerkers geeft aan het contact met ouders met een andere culturele achtergrond als goed te ervaren. De medewerkers die deel hebben genomen aan het groepsinterview denken dat een training over contact met ouders met een andere culturele achtergrond voor alle medewerkers nuttig zou zijn. Zij geven aan daarnaast ook informatie te willen krijgen over de omgang met agressieve ouders.

- De nieuwsbrief lijkt de beste manier te zijn om informatie te verspreiden onder zoveel mogelijk ouders. Ouders geven aan de nieuwsbrief altijd te lezen, omdat ze op de hoogte willen zijn. Zij zouden de nieuwsbrief graag uitgebreider willen zien. Ze zien de nieuwsbrief als de plek om meer uitleg te krijgen over zaken en willen eerder bij processen betrokken worden door erover te lezen in de nieuwsbrief. Tenslotte lijkt het ze fijn om te lezen wat er de komende week/periode in de ouderkamer besproken gaat worden.
- De Vuurtoren heeft vanaf begin dit schooljaar een ouderkamer. De Ouderkamer wordt regelmatig bezocht door dezelfde ouders, vooral met kinderen uit de bovenbouw. Enkele (nieuwe) ouders geven aan dat dit vaste groepje voor hen een belemmering vormt om te gaan. Ouders laten te weten eerder te gaan wanneer zij weten wat er in de ouderkamer besproken gaat worden. Zij zouden graag in de nieuwsbrief willen lezen wat het onderwerp van de ouderkamer van de aankomende week/periode wordt.

Dimensie 2: Ouderparticipatie

Informeel:

- Ouders geven aan dat de school te weinig gebruik maakt van de hulp van ouders. Zij zeggen dat de motivatie er is om te helpen, maar dat ze willen worden uitgenodigd. Er komen nu vaak dezelfde ouders helpen, omdat zij ook steeds gevraagd worden. Wanneer er ook andere ouders worden gevraagd/uitgenodigd zal de betrokkenheid onder meer ouders toenemen. Een uitnodigende houding van school naar ouders toe bevordert de betrokkenheid van ouders (Peetsma, 2007).
- Leerkrachten gebruiken de hulp van ouders met name bij uitstapjes en sportactiviteiten. Bij de andere activiteiten geven ze aan hier geen behoefte aan te hebben. Dit is opvallend aangezien medewerkers laten weten dat ouders de betrokkenheid kunnen vergroten door meer mee te helpen bij verschillende activiteiten op school.
- Leerlingen geven aan dat zij geen behoefte hebben aan activiteiten samen met hun ouders. Maar er zijn uitzonderingen zoals muziekles of uitstapjes. De ouders die nu op school helpen zijn voornamelijk moeders. Er wordt aangegeven dat vaders meer werken overdag en hierdoor niet kunnen helpen. De vaders die wel zouden helpen zouden kunnen worden ingezet bij bijvoorbeeld sportactiviteiten.

Formeel:

- Bijna alle ouders geven aan niet op de hoogte te zijn van wat er in de MR wordt besproken, terwijl ze de MR wel belangrijk vinden. Dit is al een aandachtspunt van de MR, zij wil ouders (eerder) informeren.

Er zijn een aantal punten waarover een minderheid van de ouders ontevreden is, zoals de 7% van de ouders die zich niet welkom voelt op de school. Deze punten worden aan de school teruggeven als aandachtspunt. De school kan deze punten meenemen en in de teamvergadering bespreken, want uiteindelijk is het de bedoeling dat de betrokkenheid onder alle ouders toeneemt.

Samenvattend: uit bovenstaande bevindingen blijkt dat SBO De Vuurtoren de ouderbetrokkenheid kan vergroten door:

- De onderzoeksresultaten te bespreken met ouders en medewerkers, om zo alle partijen op de hoogte te stellen van elkaars verwachtingen.
- Duidelijke speerpunten/visie van de school m.b.t. ouderbetrokkenheid te formuleren en alle medewerkers op de hoogte te stellen van deze speerpunten/visie.
- Meer aandacht te schenken aan positieve ontwikkelingen/gebeurtenissen van kinderen
- Handelingsplannen in nauw overleg tussen ouders en leerkrachten op te stellen.
- Ouders en leerkrachten hun opvoedideeën beter te laten bespreken/afstemmen.
- De nieuwsbrief uit te breiden.
- Ouders op de hoogte te stellen van wat hun kind in de klas doet.
- Ouders te laten meekijken in de klas.
- Het aantal huisbezoeken uit te breiden.
- Ouders individueel uit te nodigen voor informatieavonden/themaochtenden.
- Andere ouders (en vaders) meer te vragen om te helpen bij activiteiten.

In Hoofdstuk 8 worden deze punten uitgewerkt tot aanbevelingen.

Wanneer de school met deze aanbevelingen aan de slag gaat zal de samenwerking tussen ouders en school verbeteren. Dit is belangrijk, want 'SAMEN BEREIK JE MEER'.

Hoofdstuk 8: Aanbevelingen

Ouderbetrokkenheid staat op de agenda van SBO De Vuurtoren. Beleid is in ontwikkeling bij SBO de Vuurtoren. Dit onderzoek biedt suggesties voor het verder verbeteren van de ouderbetrokkenheid en het ontwikkelen en vastleggen van beleid.

Communicatie van wederzijdse verwachtingen

Het is belangrijk dat ouders en medewerkers op de hoogte worden gebracht van elkaars verwachtingen. Dit kan door de resultaten van dit onderzoek te presenteren, bijvoorbeeld tijdens een teamoverleg (aan medewerkers) of via de nieuwsbrief of de site van de school (aan ouders).

Ouders persoonlijk benaderen

Ouders die bijna niet/nooit naar de school toekomen of niet betrokken lijken kunnen persoonlijk worden benaderd. Een persoonlijke uitnodiging stimuleert ouders om meer betrokken te zijn.

De groep actieve ouders uitbreiden

Er helpen steeds dezelfde ouders op school. Het is belangrijk dat zowel de Ouderraad als leerkrachten ook andere ouders benaderen om op school te helpen. Een grote groep ouders geeft namelijk aan wel gemotiveerd te zijn, maar niet gevraagd te worden. Wanneer ook deze ouders worden gevraagd, zal de betrokkenheid van deze groep ouders vergroten.

Eenduidig en gedragen visie met betrekking tot ouderbetrokkenheid

Het beleid van ouderbetrokkenheid is nog in de ontwikkelfase binnen SBO De Vuurtoren. De school heeft nog geen duidelijke speerpunten/visie met betrekking tot ouderbetrokkenheid geformuleerd. De school kan haar belangrijkste speerpunten formuleren en de wederzijdse verwachtingen van ouders en school hierin meenemen aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek. De punten kunnen worden meegenomen en worden geformuleerd in het ouderbetrokkenheidbeleid. Het is belangrijk dat alle medewerkers op de hoogte worden gebracht van vastgestelde beleid, zodat ze weten wat er van hen wordt verwacht en ze hiernaar kunnen handelen. Alle medewerkers kunnen worden geïnformeerd tijdens een teamvergadering. Ook kan het onderwerp met regelmaat terugkomen op de agenda.

Training gespreksvaardigheidstechnieken medewerkers

Sommige medewerkers geven aan behoefte te hebben aan gespreksvaardigheidstechnieken met ouders. Er is vooral behoefte aan een training over contact met ouders met een andere culturele achtergrond en aan een training over het omgaan met agressieve ouders. Er kan een training worden georganiseerd waarin deze onderwerpen aan bod komen.

Ouders betrekken bij handelingsplannen

Alle leerkrachten moeten alle ouders betrekken bij het opstellen van de handelingsplannen van de leerlingen. Zowel op didactisch als pedagogisch gebied, zodat ouders en leerkrachten kunnen afstemmen. Dit zouden ze kunnen doen door gesprekken te voeren met ouders voor dat het handelingsplan wordt opgesteld.

Ouders laten meekijken in de klas

Ga met leerkrachten in gesprek over het laten meekijken van ouders in de klas. Bespreek de voor en nadelen en hoe ouders een reëel beeld zouden kunnen krijgen van hoe hun kind in de klas functioneert. Indien gewenst kun je ouders op gezette tijden mee laten kijken in de klas. Zorg ervoor dat ouders in groepjes van maximaal drie komen en niet langer dan een half uur blijven.

Ouders informeren

Over het kind:

Ontwikkeling kind

Ouders willen meer geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind. Zij geven aan meer positieve berichten te willen ontvangen van de leerkrachten over hun kind. Het is belangrijk dat leerkrachten hiervan op de hoogte worden gebracht. Dit kan tijdens een teamvergadering gebeuren. Leerkrachten hoeven geen uitgebreide gesprekken hierover te voeren met ouders, maar zouden bijvoorbeeld elke week (vrijdag) een kort bericht/mail naar ouders kunnen sturen of ze kunnen aanspreken op het schoolplein.

Bezigheden kind gedurende het hele schooljaar

39% van de ouders geeft aan niet op de hoogte te zijn van wat zijn/haar kind op school doet. Social media als Facebook kunnen worden ingezet om ouders hierover te informeren en om reacties van ouders te ontvangen. Een leerkracht kan bijvoorbeeld door middel van foto's of korte berichten inzicht geven in wat er in de klas is gedaan. Of zoals Oostdam en de Vries (2014) zeggen: '*Een goede school en moderne media horen bij elkaar*'. Om het draagvlak onder leerkrachten te vergroten kan op kleine schaal worden gestart met leerkrachten die hier positief tegenover staan.

22% van de ouders geeft aan geen gebruik te maken van Facebook. Op school kan een workshop worden georganiseerd om deze ouders vaardig te maken in het gebruik van Facebook. Zo kan ook deze groep ouders worden meegenomen.

Kanttekening: er zal rekening moeten worden gehouden met de gevaren die social media met zich kunnen meebrengen. In de workshop zal hier ook aandacht aan worden besteed. Er kan voor de school een protocol worden opgesteld dat elke leerkracht moet gebruiken om gevaren van social media te voorkomen.

Over algemene zaken:

Nieuwsbrief:

Bijna alle ouders lezen de nieuwsbrief altijd. Ouders willen eerder bij processen betrokken worden en over worden geïnformeerd in de nieuwsbrief. Zij zouden de nieuwsbrief dan ook graag uitgebreider zien. Een voorbeeld hierbij is dat ouders graag in de nieuwsbrief willen lezen over de thema's die besproken gaan worden in de ouderkamer.

Informatieavond

Ouders geven aan niet naar informatiebijeenkomsten te komen, omdat ze geen tijd hebben of omdat het onderwerp niet aansluit bij de behoeften van hun kind. Wanneer het thema aansluit bij de behoeften van een kind zouden ouders graag individueel willen worden uitgenodigd. De leerkracht zou hierbij kunnen inschatten welke ouders deze persoonlijke uitnodiging nodig zouden hebben als 'zetje in de rug' om toch te komen. Zij zouden deze ouders kunnen benaderen door ze aan te spreken, te mailen of door telefonisch contact met ze op te nemen.

Ouders stimuleren de ouderkamer te bezoeken

Ouders geven aan eerder naar de ouderkamer te komen indien ze weten wat er besproken gaat worden. Informatie hierover kan worden opgenomen in de nieuwsbrief. Daarnaast is belangrijk dat er opgelet wordt dat de ouders die de ouderkamer bezoeken niet een te vaste groep worden en dat ook ouders uit de onderbouw worden aangemoedigd om te komen door bijvoorbeeld thema's te bespreken die op hen van toepassing zijn. Deze ouders zouden hier eventueel persoonlijk voor kunnen worden uitgenodigd.

Advies:

Facebook wordt ingezet om ouders op de hoogte te houden van activiteiten in de klas. Facebook is een modern medium, waarmee aan een aantal wensen van ouders tegemoet kan worden gekomen. Hierbij kan worden gedacht aan informatie over wat er in de klas gebeurt en positieve gebeurtenissen in woord en beeld. De combinatie van tekst en beeld (en geluid) spreken een groot publiek aan (Mens en Samenleving, 2011). Daarnaast kost het relatief weinig tijd voor leerkrachten en het bereik is groot. Het is een interactieve en snelle manier om met ouders in contact te komen. In de literatuur worden positieve ervaringen en het positieve effect op ouderbetrokkenheid bevestigd (Pijpers en van den Bosch, 2013) en (Oostdam en de Vries, 2014).

Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met het feit dat de informatie over kinderen niet overal op internet terug te vinden moet zijn. Daarom kan er het beste worden gewerkt met besloten Facebook groep.

Bij voorkeur wordt er op kleine schaal gestart met leerkrachten die gemotiveerd zijn om aan de slag te gaan. Om het draagvlak bij ouders te vergroten kan een workshop worden aangeboden in de ouderkamer, met als doel ouders bekend en vertrouwd te maken met Facebook en hen te leren hoe een besloten Facebook groep werkt. Indien gewenst kan er ook voor leerkrachten een workshop worden aangeboden.

Hoofdstuk 9: Discussie

In dit hoofdstuk wordt een kritische reflectie gegeven op het onderzoek. De sterke en zwakke punten van het onderzoek worden besproken en er wordt ingegaan op de validiteit, betrouwbaarheid en de generaliseerbaarheid van het onderzoek naar andere situaties en contexten.

Sterke punten

In het onderzoek zijn alle betrokken partijen meegenomen. Er is gevraagd naar meningen van ouders, medewerkers en leerlingen van SBO De Vuurtoren. Er zijn enquêtes verspreid onder ouders en medewerkers (inclusief leerkrachten). Voor leerkrachten is er bovendien een aparte enquête gemaakt. De enquêtes zijn opgesteld aan de hand van literatuur over factoren die bijdragen aan het succes van ouderbetrokkenheid. De vragenlijsten waren uitgebreid. Nadat de enquête was afgerond is een aantal ouders willekeurig telefonisch benaderd voor interviews. Hierdoor zijn ook ouders geïnterviewd die minder betrokken zijn bij de school en is ook hun mening meegenomen in het onderzoek. De interviews waren verdiepend. Hiermee is ook inzicht verkregen in de gedachten achter de uitslagen van de enquêtes.

Nadat de uitkomsten enquête onder medewerkers waren geanalyseerd is er een groepsinterview gehouden met enkele medewerkers van SBO De Vuurtoren. Doordat er verschillende medewerkers samen waren konden ze met elkaar in gesprek gaan en discussiëren over goede manieren om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Tenslotte is de mening van leerlingen ook meegenomen in het onderzoek. Alle aandacht voor ouderbetrokkenheid heeft natuurlijk als doel de leerlingen beter te laten functioneren op school. Het is ook goed te weten hoe de leerlingen er tegenover staan.

Zwakke punten

Er zijn ook een aantal zwakke punten van dit onderzoek. Zo zijn relatief weinig enquêtes van zowel ouders als medewerkers terug gekomen. De resultaten zijn dus gebaseerd op een aantal meningen van medewerkers en ouders. Je zou kunnen zeggen dat dit de betrokken ouders en medewerkers zijn. Zo gaf bijvoorbeeld bijna de helft van de ouders in de enquête al aan te helpen op school.

Daarnaast was de enquête anoniem. Hierdoor is niet bekend of voornamelijk ouders uit de boven- of onderbouw de enquête hebben ingevuld. Wanneer dit bijvoorbeeld vooral ouders uit de bovenbouw zijn geweest kunnen resultaten wellicht een verkeerd beeld geven.

Voorbeeld: Uit de enquête kwam naar voren bij de stelling: *'Ik zou mijn kind s morgens naar de klas willen brengen'* dat 53% van de ouders het hier niet mee eens was. Leerlingen uit de bovenbouw fietsen vaak zelf naar school en worden niet meer gebracht, terwijl ouders hun kinderen in de onderbouw wel vaak naar school brengen. Hierdoor zouden ouders uit de bovenbouw het oneens kunnen zijn met de stelling, terwijl ouders uit de onderbouw wel graag hun kind naar de klas zouden willen brengen. Dit is een fout in de enquête. Er had een vraag moeten worden opgenomen of de ouders kinderen in de onder- midden of bovenbouw hadden.

Validiteit en betrouwbaarheid

Betrouwbaarheid betreft het vertrouwen in de werkwijze tijdens het onderzoek. Het gaat om de nauwkeurigheid en zorgvuldigheid in de wijze van werken (Migchelbrink, 2010). Er is op verschillende manieren voor gezorgd dat het onderzoek zo betrouwbaar mogelijk is. Zo zijn alle beslissingen en stappen genoteerd in een logboek. Hierdoor zijn alle keuzes die gemaakt zijn terug te

lezen. Bij de enquêtes zijn vragen op een verschillende manieren herhaald om te kijken of ouders wel dezelfde antwoorden gaven en niet zomaar wat hebben ingevuld. De interviews zijn opgenomen met een videorecorder. De gesprekken zijn na te luisteren. De focusgroep met de leerlingen zijn met een camera opgenomen. Deze beelden kunnen terug gekeken worden. Daarnaast zijn alle interviews uitgetypt. Op deze manier is geprobeerd om invullingen te vermijden.

Er zijn relatief weinig enquêtes van medewerkers en ouders teruggekomen. Zo zijn er bij van de ouder enquêtes 42 van de 145 enquêtes terug gekomen, hiermee wordt net geen 30% behaald en is het onderzoek onvoldoende betrouwbaar (van Beekveld en Terpstra, n.d.).

Validiteit betreft het vertrouwen in de inhoud van de gegevens: het waarheidsgehalte van de gegevens (Migchelbrink, 2010). Oftewel: meet ik wat ik wil meten.

Voordat ik aan het onderzoek begon heb ik mijn mening en opvatting over ouderbetrokkenheid genoteerd. Zo werd ik me bewust van mijn eigen gedachtes en heb ik deze geprobeerd niet in de gesprekken mee te nemen. Voordat de enquêtes zijn verspreid, zijn ze bekeken door mijn afstudeerbegeleider en mijn opdrachtgever om te kijken of de vragen (en antwoordmogelijkheden) klopten. Ook zijn de enquêtes door een aantal proefpersonen ingevuld om te kijken of de vragen op de juiste manier werden geïnterpreteerd.

Toch is de validiteit van het onderzoek ook minimaal, ik heb niet gemeten wat ik wil meten, want niet alle ouders hebben deelgenomen aan het onderzoek. De mening van ouders die niet hebben deelgenomen aan het onderzoek is niet bekend.

Generaliseerbaarheid

Het onderzoek kan ook voor andere SBO scholen bruikbaar zijn, omdat andere SBO scholen vaak ook met deze problemen te maken hebben. Zo blijkt dat het contact tussen ouders en school op SBO scholen vaak onvoldoende is (Kohnstamminstituut, 2006). Uit dit onderzoek komt o.a. naar voren hoe dit contact tussen ouders en school kan verbeteren. Nu geldt dit niet alleen voor SBO scholen, maar eigenlijk voor alle basisscholen in Nederland. Uit onderzoek komt naar voren dat ouders over het algemeen vinden dat er veel te verbeteren valt (Oostdam en de Vries, 2014). Reguliere basisscholen zouden algemene conclusies of aanbevelingen mee kunnen nemen en kunnen toepassen op hun eigen school.

Literatuurlijst

- Baarda, B., de Goede, M. & Teunissen, J. (2005). *Basisboek kwalitatief onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff.
- Bakker, J. & Denessen, E. (2007). The concept of parent involvement. Some theoretical and empirical considerations. *International Journal about Parents in Education*, 1 (0), 188–199.
- Bakker, J., Denessen, E., Dennissen, M. & Oolbekkink-Marchand, H. (2013). *Leraren en ouderbetrokkenheid. Een reviewstudie naar de effectiviteit van ouderbetrokkenheid en de rol die leraren daarbij kunnen vervullen*. Verkregen op 16 december, 2013, via http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CDsQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.ru.nl%2Fpublish%2Fpages%2F712096%2Freviewstudie%2Fleraren%2Fen%2Fouderbetrokkenheid.pdf&ei=uQ-vUufoGMnnywPylyDwCw&usg=AFQjCNGJIRLi4Qf0EyXam_pwb9b9m_Bk7A&sig2=BCI_bgG9LugxGnUP6_ligx.
- Batt, C. (2011). *Parent Involvement in 3rd Grade Special Education*. Verkregen op 9 februari, 2014, van <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED525236.pdf>.
- Beek, S., van Rooijen, A. & de Wit, C. (2006). *Samen kun je meer dan alleen. Educatief partnerschap met ouders in primair en voortgezet onderwijs*. Verkregen op 28 april, 2014, via http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.kpcgroep.nl%2F~%2Fmedia%2Ffiles%2Fdocumenten%2Fsamen_kun_je_meer_dan_alleen_educatief_partnerschap.ashx&ei=XrN8U729BsLNygPlmoGgDw&usg=AFQjCNE03L7GDhpUc5Uz3xsrdR_Ib_VKg&sig2=gyG12Lr62OH-uU9pWHOCq&bvm=bv.67229260,d.bGQ.
- Bordewijk, A., Dries, H., Harkink, M. en Visser, E. (2007). *Ouderbetrokkenheid thuis: sleutel voor schoolsucces*. Verkregen op 24 maart, 2014, via http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&sqi=2&ved=0CDEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.oudersbijdeles.nl%2Fdownload%2Fpublication%2FSpectrum_Ouderparticipatie_en_ouderbetrokkenheid_thuis1.pdf&ei=wEk5U9zNKoeAywPN2IDAaw&usg=AFQjCNFr_PGtsxbwxfBEG50r4Nx-fQsW8g&sig2=XPODNvkfmIpgNdKxdWt8zQ&bvm=bv.63808443,d.bGQ.
- Bultink, M. (2011). *Verhogen prestaties leerlingen basisonderwijs*. Verkregen op 19 maart, 2014, via <http://www.onderwijsraad.nl/upload/documents/publicaties/volledig/verhogen-prestaties-leerlingen-basisonderwijs.pdf>.
- CBS. (2010). *In steeds meer gezinnen werken beide ouders*. Verkregen op 29 oktober, 2013, via <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/arbeid-sociale-zekerheid/publicaties/artikelen/archief/2010/2010-3152-wm.htm>.
- Coots, J. (2007). *Building Bridges with Families. Honoring the Mandates of IDEIA*. Verkregen op 10 februari, 2014, via <http://www1.chapman.edu/ITE/09coots.pdf>.
- CrossOver. (n.d.). *Onderwijs*. Verkregen op 9 februari, 2014, via http://www.kcco.nl/ouders/onderwijs/kiezen_tussen_regulier_of_speciaal_onderwijs.
- Dekker, S. (2013). *Ouderbetrokkenheid*. Verkregen op 17 december, 2013, via <http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDMQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.rijksoverheid.nl%2Fbestanden%2Fdocumenten-en->

[publicaties%2Fkamerstukken%2F2013%2F07%2F15%2Fkamerbrief-over-ouderbetrokkenheid%2Fkamerbrief-over-ouderbetrokkenheid.pdf&ei=kyuwUvPXEL00AXizYDAAg&usg=AFQjCNffIPMtw2EA7u2UcMoih2kvP9zeOg&sig2=avEa9yheq489CqxpqayLYA](http://www.sbo-devuurtoren.nl/Home.aspx).

- De Vries, M (n.d.). *Welkom op SBO De Vuurtoren*. Verkregen op 30 september, 2013, via <http://www.sbo-devuurtoren.nl/Home.aspx>.
- De Vries, M. & Penseel, P. (2013). *Schoolgids 2013-2014 De Vuurtoren*. Verkregen op 28 september, 2013 via <http://www.sbo-devuurtoren.nl/Portals/81/docs/Schoolgids%20De%20Vuurtoren%202013-2014%20definitieve%20versie.pdf>.
- Distelbrink, M. & Pels, T. (2012). *Pedagogische ondersteuning en de spilfunctie van het CIG. Uitdagingen van de gemeenten en professionals*. Verkregen op 7 juni, 2014, via <http://www.pedagogiek-online.nl/index.php/pedagogiek/article/viewFile/URN%3ANBN%3ANL%3AUI%3A10-1-100815/427>.
- Doornenbal, J., Oenen, S., & Pols, W. (2012). *Werken in de brede school. Een pedagogische benadering*. Bussum: Countinho.
- Epstein, J.L. (2001). *School and family partnerships: preparing educators and improving schools*. Boulder: Westview.
- Escorjs. (2012). *Monitor ouderbetrokkenheid in het po, vo en mo*. Verkregen op 10 februari, 2014, via <http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&ved=0CGoQFjAH&url=http%3A%2F%2Fwww.rijksoverheid.nl%2Fbestanden%2Fdocumenten-en-publicaties%2Frapporten%2F2012%2F09%2F27%2Fmonitor-ouderbetrokkenheid-in-het-po-vo-en-mbo-meting-2012%2Fmonitor-ouderbetrokkenheid-in-het-po-vo-en-mbo-meting-2012.pdf&ei=t874UtTPMOTQygPJnYDIAQ&usg=AFQjCNEvFrrH4vTlbK5jrMbq7AJkWZUUww&sig2=2Oou0ULkMGSkodc UrOTSA&bvm=bv.60983673,d.bGQ>.
- Fabiano, G.A (2007). Father Participation in Behavioral Parent Training for ADHD: review and Recommendations for Increasing Inclusion and Engagement. *Journal of Family psychology*, 683-693.
- Fan, W. & Williams, C.M. (2010). The effects of parental involvement on students' academic self-efficacy, engagement and intrinsic motivation. *Education Psychology: An international Journal of Experimental Psychology*, 53-74.
- Gemeente Zoetermeer. (2012). *Samen werken voor de jeugd. De lokale educatieve agenda van Zoetermeer*. Verkregen op 2 juni, 2014, via http://www.zoetermeer.nl/werk-onderwijs/lokale-educatieve-agenda_44997/item/lokale-educatieve-agenda-afspraken-gemeente-en-onderwijs-geactualiseerd_47611.html.
- Goodball, J. & Vorhaus, J. (2010). *Review of best practice in parental engagement*. Verkregen op 2 mei, 2014, via https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/182508/D_FE-RR156.pdf.
- Green, C.L., Walker, J.M.T., Hoover-Dempsey, K.V. & Sandler, H. (2007). Parents' motivations for involvement in children's education: An empirical test of a theoretical model of parental involvement. *Journal of Educational Psychology*, 99, 532-544.
- Henderson, A.T., & Mapp, K.L. (2002). *A new wave of evidence. The impact of school, family*

and community connections on student achievement. Austin: Southwest Educational Development Laboratory.

- Jeynes, W. (2010). The salience of the subtle aspects of parental involvement and encouraging that involvement: implications for school-based programs. *Teachers College Record*, 112 (3), 747–774.
- Kohnstamm, R. (2009). *Kleine ontwikkelingspsychologie. De schoolleeftijd*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- LOC. (2013). *Speciale scholen voor basisonderwijs*. Verkregen op 12 februari, 2014, via <https://www.regelhulp.nl/zr/loc/webapp/kennisbank/Informatie/SpecialeScholenVoorBasisonderwijs?sessionId=38C77CE214CA44D11CA8E933DF624146>.
- Lusse, M. (2013). *Een kwestie van vertrouwen. Proefschrift*. Erasmus Universiteit Rotterdam.
- Mens en samenleving. (2011). *De kracht van verbeelding en visualisatie*. Verkregen op 27 mei, 2014, via <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/psychologie/79180-de-kracht-van-verbeelding-en-visualisatie.html>.
- Lusse, M. (2012). *Thema ouderbetrokkenheid*. Verkregen op 28 november, 2013, via <http://www.lob4mbo.nl/files/Ouderbetrokkenheid-def.pdf>.
- Migchelbrink, F. (2010). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2012). *Strategische kennisagenda 2020*. Verkregen op 16 mei, 2014, via <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/01/31/strategische-kennisagenda-vws-2020.html>.
- Menheere en Hooge. (2010). *Ouderbetrokkenheid in het onderwijs. Een literatuurstudie naar de betekenis van ouderbetrokkenheid voor de schoolse ontwikkeling van kinderen*. Verkregen op 8 februari, 2014, via <http://www.hva.nl/kenniscentrum-doo/wp-content/uploads/2012/04/nr.-05-Ouderbetrokkenheid-in-het-onderwijs-def.pdf>.
- Mulligen, W. van, Gieles, P., & Nieuwenbroek, A. (2011). *Tussen thuis en school. Over contextuele leerlingbegeleiding*. Leuven: Acco.
- NJI. (n.d.). *Wet en regelgeving*. Verkregen op 29 oktober, 2013, van <http://www.nji.nl/Autisme-Beleid-Wet--en-regelgeving>.
- NJI. (n.d.). *Wet en regelgeving*. Verkregen op 10 februari, 2014, van <http://nji.nl/ADHD-Beleid-Wet--en-regelgeving>.
- NJI. (2013). *Beste plaats voor ouderbetrokkenheid is thuis*. Verkregen op 21 november, 2013, via <http://www.nji.nl/nl/Actueel/Nieuws-over-de-jeugdsector/2013/Beste-plaats-voor-ouderbetrokkenheid-is-thuis>.
- NJI. (n.d.). *Hoe is de medezeggenschap in het onderwijs geregeld*. Verkregen op 21 november, 2013, via <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/vraag-en-antwoord/hoe-is-de-medezeggenschap-in-het-onderwijs-geregeld.html>.
- NJI. (n.d.). *Wat is de pedagogische civil society*. Verkregen op 2 juni, 2014, via <http://www.nji.nl/nl/Kennis/Projecten/Allemaal-opvoeders/Wat-is-de-pedagogische-civil-society>.
- Onderwijsraad. (2010). *Ouders als partners*. Verkregen op 2 oktober, 2013, via <http://www.onderwijsraad.nl/upload/publicaties/571/documenten/ouders-als-partners.pdf>.
- Oostdam, R. & de Vries, P. (2014). *Samen werken aan leren en opvoeden. Basisboek over ouders en school*. Bussum: Countingho.

- Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer (n.d.). *Bestuur*. Verkregen op 30 september, 2013 via <http://www.opoz.nl/bestuur/taken.aspx>.
- Ouderbetrokkenheid.nl. (n.d.). *Ouderkamer*. Verkregen op 11 juni, 2014, via http://www.ouderbetrokkenheid.nl/content.php?var_content=48.
- Ouderbetrokkenheid.nl. (n.d.). *Partners in opvoeding*. Verkregen op 29 november, 2013, via http://www.ouderbetrokkenheid.nl/content.php?var_content=92.
- Pameijer, N. (2012). *Samen sterk. Ouders en school*. Leuven/Den Haag: Acco.
- Peetsma, T. & Blok, H. (2007). *Onderwijs op maat en ouderbetrokkenheid; het integrale eindrapport*. Amsterdam: SCO Kohnstamm Instituut.
- Pijpers, R. & van den Bosch, N. (2013). *Mediawijsheid op de basisschool. Succesverhalen van 21 leerkrachten*. Verkregen op 21 februari, 2014, via http://www.kennisnet.nl/fileadmin/contentelementen/kennisnet/Dossier_mediawijsheid/Boek_Mediawijsheid_op_de_basisschool.pdf.
- POraad. (n.d.) *Ouderparticipatie*. Verkregen op 9 februari, 2014, via <http://www.poraad.nl/content/ouderparticipatie>.
- Rijksoverheid. (2013). *Kamerbrief over ouderbetrokkenheid*. Verkregen op 2 oktober, 2013, via <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/15/kamerbrief-over-ouderbetrokkenheid.html>.
- Rijksoverheid. (2011). *Meer aandacht van scholen voor de rol van ouders bij leerontwikkeling kinderen*. Verkregen op 8 juni, 2014, via <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2011/11/30/meer-aandacht-van-scholen-voor-rol-van-ouders-bij-leerontwikkeling-kinderen.html>.
- Smit, F. (2012). *Ouders en school. Succesfactoren voor betrokkenheid*. Amsterdam: SWP.
- van Beekveld en Terpstra Organisatieadviesbureau. (n.d.). *Vuistregels responsanalyse*. Verkregen op 22 mei, 2014, via <http://www.vanbeekveldenterpstra.nl/page/view/name/393-vuistregels-responsanalyse>.
- Vogels, R. (2002). *Ouders bij de les. Betrokkenheid van ouders bij de school van hun kind*. Verkregen op 17 april, 2014, via <http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.scp.nl%2Fdsresource%3Fobjectid%3D21068%26type%3Dorg&ei=dL98U5WROcmHyQQZ84HYBg&usg=AFQjCNFgnLpICggHQrv6HCu4CAawqzloeQ&sig2=ObClz4MolF0cEQYg72SSYQ&bvm=bv.67229260,d.bGQ>.
- Winter, M. (2011). *Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding*. Amsterdam: SWP.

Bijlagen

Bijlage 1: Enquête ouders

Enquête Ouderbetrokkenheid

Beste ouders/verzorgers,

Via de nieuwsbrief bent u op de hoogte gesteld over deze enquête met het thema 'ouderbetrokkenheid' op SBO De Vuurtoren. Ouderbetrokkenheid is goed voor de ontwikkeling en leerprestaties van uw kind. Ik ben bezig met een onderzoek naar de ouderbetrokkenheid van SBO De Vuurtoren. Ouderbetrokkenheid is de manier waarop u betrokken bent of wil worden bij de school van uw kind. Het uiteindelijke doel van het onderzoek is te achterhalen op welke manier de ouderbetrokkenheid vergroot kan worden. Het invullen van de enquête duurt ongeveer tien minuten. De enquête is anoniem. In de enquête gebruik ik de term *ouders*. Onder *ouders* worden de ouders, voogden en verzorgers van leerlingen van SBO De Vuurtoren verstaan. Wanneer u meerdere kinderen op de SBO De Vuurtoren heeft, hoeft u maar één keer de enquête in te vullen. Wanneer een stelling per kind verschilt, kunt u dit onder het kopje 'opmerkingen' aangeven.

Ik zal u over de uitkomst van het onderzoek informeren door een stukje in de nieuwsbrief te plaatsen. Ook zal ik een presentatie geven op SBO De Vuurtoren.

Wilt u de enquête uiterlijk vrijdag 28 maart weer aan uw kind meegeven naar school, zodat uw kind de enquête aan zijn/haar leerkracht kan geven. Wanneer u vragen heeft kunt u contact met mij opnemen, door een mail te sturen: sofiek@sbo-devuurtoren.nl.

Alvast bedankt voor het invullen!

Met vriendelijke groet,
Sofie Kemna

Huidige ouderbetrokkenheid

Algemeen

Geef aan of u het met de stelling eens of oneens bent door een kruisje in het juiste vak te zetten.

Wanneer de stelling niet op u van toepassing is, kunt een kruisje zetten in het vak met 'n.v.t'.

Stelling	Helemaal eens	Mee eens	oneens	Helemaal oneens	n.v.t.
Ik vind het belangrijk dat een ouder betrokken is bij de schoolloopbaan van zijn/haar kind					
SBO De Vuurtoren betreft ouders bij het leerproces van hun kind					
Ik voel me welkom op SBO De Vuurtoren					
Ik ben tevreden over de wijze waarop ik als ouder bij de school word betrokken					

Contact tussen ouders en school

Geef aan of u het met de stelling eens of oneens bent door een kruisje in het juiste vak te zetten.

Wanneer de stelling niet op u van toepassing is, kunt een kruisje zetten in het vak met 'n.v.t'.

Stelling	Helemaal eens	Mee eens	oneens	Helemaal oneens	n.v.t.
Ik heb regelmatig contact met de leerkracht van mijn kind					
De leerkracht informeert me als er iets aan de hand is met mijn kind (bijv. gevallen/ruzie)					
De leerkracht informeert me als mijn kind iets goed gedaan heeft of iets heeft bereikt					
Ik ben betrokken geweest bij het opstellen van het handelingsplan van mijn kind					
Ik weet het hele schooljaar waar mijn kind mee bezig is					
Ik zou mijn kind 's morgens naar de klas willen brengen					
Ik bespreek mijn opvoedingsideeën met de leerkracht van mijn kind					
Ik weet dat er een schoolmaatschappelijk werker op school is					
Ik weet waarvoor ik terecht kan bij de schoolmaatschappelijk werker					
Ik weet dat er elke eerste dinsdag van de maand een orthopedagoog op school is					
Ik weet wat de orthopedagoog doet					
Als ouder voel ik mij gehoord					
Ik voel me als ouder serieus genomen					
Naar de mening van ouders wordt gevraagd					
Er wordt wat gedaan met mijn mening					
Ik stel de leerkracht van mijn kind op de hoogte van mijn verwachtingen					
Ik ben tevreden over de manier waarop de school met mij communiceert					
De school houdt zich aan afspraken					
Als ik een vraag heb, weet ik bij wie ik terecht kan					

Opmerkingen:

Vink de cirkel aan die op u van toepassing is en licht uw antwoord toe. Er is maar één antwoord mogelijk.

Ik ga naar rapportbesprekingen

- ☐ Altijd, omdat.....
- ☐ Soms, omdat.....
- ☐ Nooit, omdat.....

Ik ga naar informatieavonden

- ☐ Altijd, omdat.....
- ☐ Soms, omdat.....
- ☐ Nooit, omdat.....

Ik betaal de ouderbijdragen voor sinterklaas en kerst

- ☐ Altijd, omdat.....
- ☐ Soms, omdat.....
- ☐ Nooit, omdat.....

Ik lees de nieuwsbrief

- ☐ Altijd, omdat.....
- ☐ Soms, omdat.....
- ☐ Nooit, omdat.....

Ik lees de nieuwsbrief liever:

- ☐ Via de mail, omdat.....
- ☐ Op papier, omdat.....

OUDERPARTICIPATIE

Geef aan of u het met de stelling eens of oneens bent door een kruisje in het juiste vak te zetten.

Wanneer de stelling niet op u van toepassing is, kunt een kruisje zetten in het vak met 'n.v.t'.

Stelling	Helemaal eens	Mee eens	oneens	Helemaal oneens	n.v.t.
Ik voel me uitgenodigd om op school te helpen					
Ik help weleens op school					
Wanneer ik op school help, krijg ik hier waardering voor					
Ik ben op de hoogte van wat er in de medezeggenschapsraad wordt besproken					
Ik vind de medezeggenschapsraad belangrijk					
Ik ben op de hoogte van wat de ouderraad doet					

Opmerkingen:

Huidige en toekomstige ouderbetrokkenheid

Ouderparticipatie

Zet een kruisje in het vak dat op u van toepassing is. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Ik word actief benaderd voor:	Ik word actief benaderd/ gevraagd	Ik word hier niet voor benaderd/ gevraagd	Ik zou hier graag aan deelnemen	Ik wil niet benaderd/ gevraagd worden
Leesgroepen				
Begeleiden van groepjes kinderen bij uitstapjes				
Schoolwinkel				
Sportactiviteiten				
Eindmusical				
Ouderkamer				
Activiteiten van de ouderraad				
Activiteiten van de medezeggenschapsraad				
Anders, namelijk:				

Wanneer u niet benaderd/gevraagd wil worden: waarom niet?

Contact

Zet een kruisje in het vak dat op u van toepassing is. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Ik krijg van de school informatie of tips over:

	Ik krijg hier informatie over	Ik krijg hier geen informatie over	Ik zou hier meer informatie over willen krijgen
Algemene schoolzaken			
Opvoeding			
Schoolprestaties van mijn kind			
De ontwikkeling van mijn kind			

Zet een kruisje in het vak dat op u van toepassing is. Er is maar één antwoord mogelijk. Onder het kopje 'tips' kunt u aangeven of u een tip heeft voor de verbetering via het informatiekanaal.

Ik ontvang informatie via:

Via	Vind ik fijn	Vind ik niet fijn	Mijn tip is:
De leerkracht van mijn kind (mondeling)			
De e-mail			
De telefoon			
De nieuwsbrief			

Een informatiebijeenkomst			
Rapportbespreking/tafeltjes avond			
Anders, namelijk:			

Zet een kruisje in het vak dat op u van toepassing is. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Op de school worden activiteiten georganiseerd waarbij:

Activiteit waarbij:	Die zijn er	Die zijn er niet	Dit zou ik (meer) willen	Dat weet ik niet
Ouder en kind samen iets doen				
Ik met andere ouders in contact kom				
Ik contact heb met de leerkracht van mijn kind				

Geef aan of u het met de stelling eens of oneens bent door een kruisje in het juiste vak te zetten.

Wanneer de stelling niet op u van toepassing is, kunt een kruisje zetten in het vak met 'n.v.t'.

Stelling	Helemaal eens	Mee eens	oneens	Helemaal oneens	n.v.t.
Ik vind het goed dat de leerkracht van mijn kind op huisbezoek komt					
Ik zou weleens in de klas van mijn kind willen kijken om mijn kind actief bezig te zien					
Ik zou meer op de hoogte willen worden gehouden over de ontwikkeling van mijn kind					
Ik ben gemotiveerd om meer betrokken te zijn bij de school					
Ik zou thema avonden bezoeken over bijvoorbeeld schrijven en lezen					
Ik maak gebruik van Facebook					
Ik zou een Facebook pagina van de school of klas leuk vinden waarop ik dingen terug kan lezen of zien					

Opmerkingen:

Wat zou u motiveren om meer naar SBO De Vuurtoren toe te komen?

Wat zou u motiveren meer mee te helpen op school?

Wat kan SBO De Vuurtoren volgens u het beste doen om de ouderbetrokkenheid te vergroten?

Zijn er verwachtingen die u van de school heeft, maar niet in deze enquête zijn genoemd? Zo ja, welke?

Achtergrondinformatie

A. Vink de cirkel aan die op u van toepassing is.

De enquête is ingevuld door:

- ☐ Moeder
- ☐ Vader
- ☐ Anders, namelijk: _____

Hoever woont u van de school vandaan?

- ☐ Minder dan 3 km
- ☐ Tussen de 3km en 6 km
- ☐ Meer dan 6 km
- ☐ Buiten Zoetermeer

Wat is uw leeftijd?

- ☐ Tussen de 20-30 jaar
- ☐ Tussen de 30-40 jaar
- ☐ Tussen de 40-50 jaar
- ☐ Tussen de 50-60 jaar
- ☐ Anders, namelijk: _____

Wie heeft het meeste contact met school?

- ☐ Vader
- ☐ Moeder
- ☐ Anders, namelijk: _____

Wat is de hoogste opleiding die u heeft gevolgd?

- ☐ Geen
- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Middelbaar onderwijs (voortgezet onderwijs)
- ☐ Middelbare beroepsopleiding (MBO)
- ☐ Hoger onderwijs (HBO)
- ☐ Universitair
- ☐ Anders, namelijk: _____

Bedankt voor het invullen van de enquête!

Bijlage 2: Enquête medewerkers

Enquête Ouderbetrokkenheid

Beste medewerkers,

Ik ben bezig met een onderzoek naar de ouderbetrokkenheid van SBO De Vuurtoren.

Het doel van het onderzoek is te achterhalen op welke manier de ouderbetrokkenheid vergroot kan worden. Het invullen van de enquête duurt ongeveer tien minuten. De enquête is anoniem. De uitkomsten van de enquête vormen een basis voor de aanbevelingen voor SBO De Vuurtoren om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Wilt u de enquête uiterlijk vrijdag 28 maart weer inleveren? Het eerste deel van de enquête is voor alle medewerkers van SBO De Vuurtoren, dus onderwijzend en niet-onderwijzend personeel. Het tweede deel is voor alle leerkrachten/onderwijzend personeel. Wanneer u vragen heeft kunt u contact met mij opnemen, door een mail te sturen: sofiek@sbo-devuurtoren.nl.

Alvast bedankt voor het invullen!

Met vriendelijke groet,
Sofie Kemna

Geef aan of u het met de stelling eens of oneens bent door een kruisje in het juiste vak te zetten. Wanneer de stelling niet op u van toepassing is, kunt een kruisje zetten in het vak met 'n.v.t'.

Stelling	Helemaal eens	Mee eens	oneens	Helemaal oneens	n.v.t.
Ik ben op de hoogte van de visie van de school met betrekking tot ouderbetrokkenheid					
Ik vind het belangrijk dat een ouder betrokken is bij de schoolloopbaan van zijn/haar kind					
Ik ben tevreden over de ouderbetrokkenheid zoals die nu is					
Ik geef ouders het gevoel dat ze welkom zijn op school					
Ik ben geïnteresseerd in wat de ouder te vertellen heeft					
Ik sta open voor kritische ouders					
Ik herken ouders van gezicht en naam					
Ik doe moeite om achter de wensen en verwachtingen van ouders te komen ten aanzien van de school					
Ik stel ouders op de hoogte van mijn verwachtingen naar hen toe					
Ik ben tevreden over de manier waarop ik met ouders communiceer					

Waaruit blijkt voor u dat een ouder wel of niet betrokken is bij de schoolloopbaan van zijn/haar kind?

Wat doen ouders nu in het kader van ouderbetrokkenheid?

Wat kunnen ouders volgens u doen om de betrokkenheid te vergroten?

Wat doet de school nu al aan ouderbetrokkenheid?

Wat kan de school doen om de ouderbetrokkenheid te vergroten?

Wat doet u nu al aan ouderbetrokkenheid?

Wat kunt u doen om de ouderbetrokkenheid te vergroten?

Een huisbezoek vind ik wel/niet belangrijk, omdat:

Contact

Hoe ervaart u het contact met ouders met een andere culturele achtergrond?

- ☐ Goed
- ☐ Redelijk
- ☐ Matig
- ☐ Slecht
- ☐ Anders, namelijk: . _____

Houdt u rekening in uw communicatie met de culturele achtergrond van de ouders?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Gedeeltelijk
- ☐ Anders, namelijk: _____

Indien ja of gedeeltelijk: op welke manier(en)?

Heeft u behoefte aan training over gespreksvaardigheidstechnieken voor contactmomenten met ouders?

- ☐ Ja
- ☐ nee

Achtergrondinformatie

Welke functie heeft u binnen SBO De Vuurtoren?

- ☐ Onderwijs ondersteunend personeel
- ☐ Directie
- ☐ leerkracht

Bijlage 3: Enquête leerkrachten

Enquête Ouderbetrokkenheid

Beste leerkrachten,

Ik ben bezig met een onderzoek naar de ouderbetrokkenheid van SBO De Vuurtoren.

Het doel van het onderzoek is te achterhalen op welke manier de ouderbetrokkenheid vergroot kan worden. Het invullen van de enquête duurt ongeveer tien minuten. De enquête is anoniem. De uitkomsten van de enquête vormen een basis voor de aanbevelingen voor SBO De Vuurtoren om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Wilt u de enquête uiterlijk vrijdag 28 maart weer inleveren? Het eerste deel van de enquête is voor alle medewerkers van SBO De Vuurtoren, dus onderwijzend en niet-onderwijzend personeel. Het tweede deel is voor alle leerkrachten/onderwijzend personeel. Wanneer u vragen heeft kunt u contact met mij opnemen, door een mail te sturen: sofiek@sbo-devuurtoren.nl.

Alvast bedankt voor het invullen!

Met vriendelijke groet,
Sofie Kemna

Algemeen

Hoe betrokken vindt u de ouders van de leerlingen uit uw eigen klas?

- ☐ Niet betrokken
- ☐ Een beetje betrokken
- ☐ Betrokken
- ☐ Zeer betrokken

Zet een kruisje in het vak dat op u van toepassing is. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Ik geef ouders informatie of tips over

onderwerp	Ik geef hier informatie over	Ik geef hier geen informatie over	Ik zou hier meer informatie over willen geven	ik wil hier geen informatie over geven
Algemene schoolzaken				
Opvoeding				
Schoolprestaties van een kind				
De ontwikkeling van een kind				

Wanneer u een kruisje hebt gezet in de laatste kolom, wilt u uw antwoord hier toelichten:

Contact

Geef aan of u het met de stelling eens of oneens bent door een kruisje in het juiste vak te zetten.

Wanneer de stelling niet op u van toepassing is, kunt een kruisje zetten in het vak met 'n.v.t'.

Stelling	Helemaal eens	Mee eens	oneens	Helemaal oneens	n.v.t.
Ik houd ouders regelmatig op de hoogte over de ontwikkeling van hun kind					
Ik houd ouders regelmatig op de hoogte over de leerprestaties van hun kind					
Er zijn genoeg momenten ingepland in een schooljaar waarop ik met ouders kan praten over de ontwikkeling en leerprestaties van hun kind					
Ik informeer ouders wanneer er iets aan de hand is met hun kind (bijv. gevallen of ruzie)					
Ik informeer ouders wanneer hun kind iets goed gedaan heeft of iets heeft bereikt					
Ouders weten gedurende het hele schooljaar waar hun kind mee bezig is					
Ik ervaar het contact met ouders als positief					
Ik ken alle ouders van mijn leerlingen					
Ik ben op de hoogte van de achtergrond van de ouders van mijn leerlingen					
Ik heb goed contact met alle ouders van mijn leerlingen					
Ik betrek ouders bij het opstellen van handelingsplannen					
Ik nodig de ouder uit om met mij te communiceren					
Ik ben helder in wat ik van ouders verwacht					
Ik vraag ouders naar hun opvoedideeën					

Opmerkingen:

Zet een kruisje in het vak dat op u van toepassing is. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Ik informeer ouders op de volgende manier(en):

Manier	Doe ik	Vind ik fijn	Vind ik niet fijn	Eventuele verbeterpunten:
Mondeling				
De e-mail				
De telefoon				
De nieuwsbrief				
Een informatiebijeenkomst				
Rapportbespreking/tafeltjes avond				
Anders, namelijk:				

Ouderparticipatie

Zet een kruisje in het vak dat op u van toepassing is. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Activiteit	Ik benader/vraag ouders om te helpen of deel te nemen	ik benader/vraag ouders hier niet voor	Ik zou ouders hier graag bij willen betrekken	Ik wil ouders hier niet bij betrekken
Leesgroepen				
Begeleiden van groepjes kinderen bij uitstapjes				
Schoolwinkel				
Sportactiviteiten				
Eindmusical				
Ouderkamer				
Activiteiten van de Ouderraad				
Activiteiten van de medezeggenschapsraad				
Anders, namelijk:				

Wanneer u ouders niet wil betrekken bij activiteiten: waarom niet?

.....

Toekomstige ouderbetrokkenheid

Stelling	Helemaal eens	Mee eens	oneens	Helemaal oneens	n.v.t.
Ik vind het een goed idee om ouders in de klas mee te laten kijken					
Er moeten vaker momenten georganiseerd worden waarop ouders met de leerkracht kunnen praten over de ontwikkeling en leerprestaties van hun kind					
Ik vind het een goed idee als een leerkracht een kind thuis bezoekt (huisbezoek)					
Ik zou het leuk vinden om social media als Facebook in te zetten om de ouderbetrokkenheid te vergroten					
Ik zou advies of training willen in het gebruik van social media als Facebook					

Bedankt voor het invullen van de enquête!

Bijlage 4: Uitgewerkt interview

Alle interviews zijn opgenomen en later uitgetypt. Hieronder is één uitgetypt interview te zien.

Sofie: (6.40 min) Het doel van dit interview is eigenlijk om erachter te komen hoe de ouderbetrokkenheid vergroot kan worden. Ik heb vijf onderwerpen van ouderbetrokkenheid erbij gepakt waar ik het dan graag over wil hebben. Dat is contact met de school, de informatievoorziening (hoe komt u aan informatie en wat voor informatie krijgt u), ouderparticipatie (dat ouders naar school toe komen en helpen op school) en activiteiten. Uit de enquêtes kwam dat ouders het eigenlijk wel heel leuk vonden om activiteiten met hun kind op school te hebben. Dat ze zien hoe hun kind op school is en wat hij doet en ook contact met de leerkracht meer willen.

Ouder 2: oja, ja

Sofie: dus daar wil ik het graag over hebben

Ouder 2: nee dat is prima, ja

Sofie: om te beginnen met het contact. Op welke wijze heeft u contact met de Vuurtoeren?

Ouder 2: meer via de leraren.

Sofie: de leerkracht

Ouder 2: de leerkracht

Sofie: en hoe ziet dat contact er dan uit?

Ouder 2: 's ochtends breng ik hem en dan meestal vertel ik ook wel van de dag ervoor en ja sochtends heb ik ook wel dat ik er zelf heen ga. Ze weten nu ook wel dat ik het iedere keer doe. En als ik hem ophaal ook vaak wel wat ze gedaan hebben. Dus even kort vertellen van. Ze weten ook waarom ik het vraag, omdat ik dan van hem kleine stukjes terug kan horen en ook meer kan vragen waarom. En ze komen ook ivm zindelijkheid, daar heeft ook wel wat moeite mee, dus zijn ze wel aan het kijken hoe ze hem kunnen stimuleren, met stickers nu. Vanochtend zeggen ze bijv. van 'goh het gaat al twee dagen goed eigenlijk, hij heeft al bijna een kaartje vol'. Dus dan geven ze dat nog wel even mee van hé. Ze moeten nog wel hem sturen naar de wc, maar die informatie geven ze je wel eventjes van hé, daar zijn we goed mee bezig, we hebben nu door wanneer hij moet'. Het zijn ja korte momenten, meer over, niet les inhoudelijk laat ik maar zeggen. Hoe hij zijn opdrachten doet.

Sofie: en wat vindt u daarvan? Dat dat niet inhoudelijk is?

Ouder 2: eh

Sofie: alleen op deze manier zegmaar, vindt u dat goed of zou u dat meer willen? Of

Ouder 2: ik denk zo wel goed, ja je kunt niet iedereen over. Ja opzich vind ik het ook wel goed dat je die tafeltjesavond hebt

Sofie: ja, de tafeltjesavond vindt u prettig.

Ouder 2: ja dat vind ik wel goed

Sofie: en de hoeveelheid tafeltjes avonden, bent u ook tevreden mee? Of zegt u dat zou meer kunnen of minder?

Ouder 2: ja wat we nu doen is tussendoor gesprekken, heb ik.

Sofie: oke, en heeft elke ouder dat?

Ouder 2: nee, volgens mij niet. Maar dat komt omdat J met bepaalde dingen zit. Dat ze daarom vragen of ik een keer eerder op school kom voor. Dus opzich heb ik wel voldoende aan de tafeltjesavonden eigenlijk meer, maar ook omdat J ander problemen heeft

Sofie: ja

Ouder 2: dus volgens mij gaat het gewoon op school qua dingen gaat hij wel even mee laat ik maar even zegge, dus door die andere problemen krijg je weer andere begeleiding. Zelf heb je natuurlijk 20 min tafeltjesavond, ongeveer 10 min meer dan een normaal kind. Dus je hebt wel iets meer tijd

Sofie: ja precies. Dat is wel prettig toch

Ouder 2: ja ja

Sofie: en heeft u enig idee hoe dat contact nog beter zou kunnen? Tussen de leerkracht en u?

Ouder 2: hm beter... nee ik zou zo ja.

Sofie: oke dat is positief

Ouder 2: ik zit te denken wat zouden ze nou anders kunnen doen...maar

Sofie: daar bent u tevreden over, over het contact zo

Ouder 2: ja

Sofie: oke dat is positief, gelukkig

Ouder 2: ja

Sofie: en de school zelf? Communiceren zij nog met u? of is het echt alleen de leerkracht?

Ouder 2: meer de leerkracht, ja met de nieuwsbrief

Sofie: de nieuwsbrief

Ouder 2: het vuurtorentje

Sofie: wat vindt u van de nieuwsbrief?

Ouder 2: opzicht vind ik het wel leuk eigenlijk. Dat je ook van andere klassen wat hoort. Waar ze mee bezig zijn. Het is ook wel informatie, breder dan je eigen klas. Opzicht vind ik het wel leuk, om te kijken waar hun mee bezig zijn.

Sofie: leest u altijd de nieuwsbrief of is het soms

Ouder 2: nee ik lees hem altijd

Sofie: en vindt u de manier waarop u hem krijgt prettig? Op papier

Ouder 2: ja, nou ze mogen ook wel via de mail doen. Ik vind het wel leuk, laatst met dat lopen bijvoorbeeld dat ze dan.. ja dan denk ik toch 'goh het is toch leuk dat ze daaraan meedoen'. J doet dan niet mee, ik vind hem net te klein om hem een paar km 's avonds te laten lopen. Maar ik denk toch 'goh voor de volgende keer, voor volgend jaar gaan we dan'. Het zet wel dingen aan het denken van oja dat krijgen ze dadelijk ook.

Sofie: ja dat is inderdaad wel leuk om te zien ja.

Ouder 2: ja van waar doen ze dan aan mee en dat soort dingen. Want ik werk zelf in de zorg dus dan bijvoorbeeld de aanvraag moet van te voren, dus het is voor mij wel handig om te weten dat ze dan meedoen

Sofie: ja, dat kreeg ik inderdaad ook veel terug. Want vindt u dat school u tijdig informeert over dingen of zou dat anders kunnen?

Ouder 2: nou opzicht wel tijdig denk ik, vind ik. Ja

Sofie: oke

Ouder 2: ja, met die schoolreis hebben ze nu al gedaan en dat was weer in juni volgens mij. Denk dat je ook niet te ver vooruit moet gaan. En ze hebben die kalender.

Sofie: ja klopt, op de site bedoelt u?

Ouder 2: ja inderdaad, op de site, daar heb je zo van het hele jaar. Ja dat vind ik echt top, daar ben ik helemaal blij mee

Sofie: ja dat is wel ideaal ja

Ouder 2: ja volgende week donderdag hebben ze zo een onderwijs dag, ja dat ik dan vrij ben. Dus daar werken ze echt een jaar vooruit mee volgens mij. En dat zijn allemaal dingen voor ons. Dit is het eerste jaar voor ons dat we met vakanties mee moeten.

Sofie: ja precies.

En bespreekt u ook ideeën over opvoeden met de leerkracht?

Ouder 2: ja opvoeden niet

Sofie: ja of hoe u het thuis doet

Ouder 2: nee ze weten niet hoe ik het hier doe. Het is wel weer, met zindelijkheid hebben we het er wel over.

Sofie: oke, dus dat is wel een onderwerp dat u afstemt

Ouder 2: ja dat is wel een onderwerp dat we afstemmen met elkaar, maar dat is ook meer omdat we zelf niet weten wat we moesten doen.

Sofie: ja oke

Ouder 2: de vraag kwam wel weer bij ons vandaan laat ik maar zeggen. Daar gaan hun wel weer mee verder van wat doen we dan

Sofie: en wat vindt u daarvan?

Ouder 2: ja ik vind het prima, ik meldt me wel weetje. Het is toch ja de ene moet meer begeleiding dan de andere ouder denk ik. Weetje het is ook ons eerste kind en de ene is zindelijk en die is drie en hoeft je niks mee te doen en met J gaat het iedere keer zo.

Sofie: ja. Oke

Ouder 2: en weetje dan hoe komt dat dan en hoe gaan we er mee om en wat doen hun op school en ja toch weer adviezen van 'goh dit kun je gaan proberen'

Sofie: en de leerkracht geeft die adviezen? Of is dat weer iemand anders die er ook bij betrokken is?

Ouder 2: ja de leerkracht en kirsten. Ja kirsten is ja ook eigenlijk een leerkracht. Ja je hebt dan twee juffen en zij is dan volgens mij onderwijsassistent. En die houdt J. heel erg in de gaten. Die is degene die hem elke keer naar de wc brengt en die zegt van 'o dat gaat goed'. Ja er is nu meer begeleiding met de andere juffen ook, ja met zwemmen mocht hij nu niet mee, dus nu moet ik hem weer eerder ophalen

Sofie: hij mocht niet mee?

Ouder 2: nee hij heeft in het zwembad gepoept. Ja dat moet je niet doen. hij mag echt niet meer mee.

Sofie: o jeetje

Ouder 2: ja 2x, ja ze moeten alles verschonen. Dus ik snap het ook wel. Aan de andere kant, ja dat gaven ze nu ook wel toe van er was nu een nieuw jongetje waarmee ze problemen hadden in de klas en de hele klas eigenlijk een beetje onrustig was erdoor. J wordt ook onrustig, die is ook nogal, ja waarschijnlijk is het daardoor gekomen dat hij dat ging doen, want hij had het een hele tijd niet gedaan. En toen mocht hij weer mee zwemmen en toen kwam dat jongetje en toen is het toch weer mis gegaan. En toen was het thuis ook wel iedere keer wat het niet goed ging hoor. Toen zei de juffrouw ook van 'goh eigenlijk komt het daardoor'. En nu is het jongetje wel weer weg volgens mij dus nu gaat het weer beter. En dan begeleiden ze wel want dan zeggen ze wel van 'ja hij kan het wel gewoon'. Dus ze proberen hem bij het zwembad wel weer er tussen te krijgen.

Sofie: oke gelukkig.

Ouder 2: ja weetje het is ook sneu voor hem

Sofie: ja

Ouder 2: ze kijken ook wel waardoor het komt. Wat de oorzaak is ,waardoor ze denken dat het komt. En dan gaven ze bij mij ook aan. Want ik zeg ik weet nu niet wat ik moet doen. Weer een natte broek. Ik zeg 'hoe komt dat dan'. Ja toen zeiden ze van .

Sofie: dus dat wordt wel goed gecommuniceerd

Ouder 2: ja, nou eigenlijk was dat wel iets laten. Toen dacht ik van dat hadden ze me wel wat eerder mogen vertellen.

Sofie: ja

Ouder 2: van hij had weer een natte broek en ik dacht hoe komt hij daaraan. Ja toen kwamen ze met het verhaal van oh nu snap ik het. En toen viel bij mij het kwartje. Op den duur werd ik er gewoon boos over van jeetje weer een natte broek, je kan toch wel naar de wc weetje. Als het een maand goed gaat weetje week vijf ook wel waar je heen moet denk je.

Sofie: ja

Ouder 2: en als je dan helemaal van nul broeken weer naar vier broeken weer terug krijgt dan denk ik jemig, hoe kan dat nu. Dag 1 dacht ik 'nou zal wel gaan'. Dag 2 ook nog en de dag erna dacht ik 'nou' en toen dacht ik 'nou gaat niet goed'. En toen zeiden ze het. Dat hadden ze wel wat eerder mogen zeggen, maargoed. Het is ook wel moeilijk , omdat ik ook werk, dus hij gaat ook naar de BSO.

Sofie: o gaat hij naar de BSO, bij de Davinci?

Ouder 2: ja. Bij Davinci en Noorderlicht zit hij.

Sofie: en hoe u op de hoogte wordt gehouden. U zei net al de nieuwsbrief. En hoe wordt u bijvoorbeeld op de hoogte gehouden van informatieavonden of tafeltjesavonden?

Ouder 2: van tafeltjesavond kregen we zo een brief mee van wanneer wij konden komen, dan kon je twee dagen opgeven.

Sofie: en wat vindt u van de manier waarop ze dat doen?

Ouder 2: ja ik vind het wel handig. (18.50 min.) dat je ook gewoon een keuze hebt, ik werk natuurlijk ook wel 'savonds dus ik kan niet altijd.

Sofie: nee

Ouder 2: nou was het bijvoorbeeld maandag of donderdag. Donderdag kan ik dan wel altijd, maar maandag heb ik dan avond dienst.

Sofie: oke. Dus u vindt het fijn dat er een keuze is van dan of dan.

Ouder 2: ja. Ik denk ook dat je niet teveel keuzes moet doen

Sofie: nee precies

Ouder 2: dan moeten ze elke avond terug komen.

Sofie: ja precies.

Ouder 2: dat zou ik als juf ook niet leuk vinden

Sofie: nee.

Ouder 2: maar opzich vind ik 1 keuze wel fijn.

Sofie: en krijgt u nog andere informatie van de school?

Ouder 2: nou volgens mij voor de rest eigenlijk niet. De nieuwsbrief

Sofie: dus alleen de nieuwsbrief en als er iets speciaals is krijgt u daar een andere brief bij

Ouder 2: ja

Sofie: oke. En bent u bijvoorbeeld op de hoogte van wat er in de Medezeggenschapsraad en Ouderraad wordt besproken?

Ouder 2: nee eigenlijk niet

Sofie: en wat vindt u daarvan?

Ouder 2: dat ligt ook aan mijzelf denk ik.

Sofie: ja?

Ouder 2: ja daar heb ik me nog niet in verdiept, van wat daar allemaal speelt eigenlijk

Sofie: want weet u hoe zij laten weten wat ze hebben besproken? Op welke manier zij informatie geven

Ouder 2: nee ik zou het eigenlijk niet weten

Sofie: en zou u daar op de hoogte van willen zijn?

Ouder 2: via de website denk ik dat je wel dingen kunt zien

Sofie: ja ik weet het zelf ook niet

Ouder 2: o nee

Sofie: nee ik krijg van heel veel terug dat ze niet op de hoogte zijn en ik vroeg me af of ouders daarvan op de hoogte willen zijn. Zou u het interessant vinden om dat te lezen?

Ouder 2: op den duur wel, omdat J. nog even tijdelijk is. We hebben er nu nog dingen om heen dat we zeggen van 'nou we zijn blij dat we hier op de plek zijn, later wil ik wel wat meer weten'.

Sofie: eerst even de basis

Ouder 2: ja eerst even op de rit komen, J. op de rit.

Sofie: oke

Ouder 2: opzich merk je wel dat je dan een beetje zo gaat werken. Dan moet je keuzes gaan maken. Maar het is natuurlijk wel belangrijk

Sofie: ja. En zijn er nog zaken waar u wel meer van op e hoogte wil blijven? Waarvan u zegt daar krijg ik eigenlijk te weinig informatie over.

Ouder 2: nee ik heb niet echt iets waarvan ik denk 'oh'

Sofie: oke

Ouder 2: het is meer de lesmethodes dat ik dat dat een beetje weet

Sofie: want u weet hoe de lesmethode er ongeveer uit ziet

Ouder 2: ik weet hoe de lesmethodes werken

Sofie: en hoe weet u dat?

Ouder 2: daar vraag ik naar

Sofie: en vindt u dat vervelend om dat zelf na te vragen. Zou u liever willen dat de school of de leerkracht u daar echt over informeren of vindt u dit zo wel prettig werken?

Ouder 2: ja ik denk dat iedereen daar zijn eigen behoefte in heeft. Als ik sommige zo zie, die doen hun kind naar school en klaar.

Sofie: ja

Ouder 2: en ik ben veel meer bezig, ook voor J zijn spraak enzo. Ik kijk even mee van 'goh wat voor boekjes hebben jullie enzo'. Dat ik een beetje die wisselwerking, dat ik een beetje weet hoe ze het doen. kirsten doet dan die werkjes, die doet 1 op 1 of 1 op 2 kindjes, die haalt ze eruit. De juf houdt de grotere groep. Dus ik weet wel een beetje hoe het werkt. Maar dat is ook meer, omdat ik dat zelf wil weten. En meer omdat ik dan J. beter kan volgen. Ik ben veel meer afhankelijk van de juffrouw dan van J. want J doet meer kleine stukjes.

Sofie: maar als ik het goed begrijp gaat u wel zelf op de leerkracht af. De leerkracht kwam in eerste instantie niet gelijk met deze informatie naar u toe

Ouder 2: nee

Sofie: en zou u dat prettiger vinden als de leerkracht toch eigenlijk zelf met meer informatie komt?

Ouder 2: ja, maar het is natuurlijk gewoon een basisschool. En dan denk ik je moet ook oppassen, wij zijn natuurlijk dat andere gewend.

Sofie: nou ik kreeg meer terug dat ouders het toch wel prettig vinden als er meer wordt gecommuniceerd over wat ze doen en hoe ze dat doen.

Ouder 2: ik vind het wel leuk

Sofie: ja dan kan je er thuis ook een beetje op doorpakken.

Ouder 2: ja dat je ook een beetje een idee hebt van op zo een manier werken ze.

Sofie: ja

Ouder 2: ja maar misschien dat ze dat op het begin van het schooljaar meer kunnen zeggen hoe het schooljaar eruit ziet, wat ze ..

Sofie: bent u weleens naar een informatie avond van de school geweest?

Ouder 2: nee

Sofie: meestal leggen ze dan ook uit wat ze gaan doen, maar u bent natuurlijk ook

Ouder 2: we zijn pas ingestapt

Sofie: ja precies

Ouder 2: en we wisten natuurlijk voor de kerst vakantie dat hij naar de peuter groep mocht. En voor de kerst vakantie wisten we nog niet waar hij heen zou gaan.

Sofie: nee daarom

Ouder 2: en daarna hebben ze geen informatie avond meer gehad volgens mij

Sofie: nee, want zou u er naartoe gaan als ze er zijn?

Ouder 2: ja

Sofie: en wat maakt dat u daar naartoe zou gaan?

Ouder 2: ja meer betrokkenheid bij school. Hoe gaan ze verder en wat zijn ze van plan om te gaan doen. het is toch wel de identiteit van de school.

Sofie: ja

Ouder 2: dus we hopen dat we de goede schoolkeuze hebben gemaakt a.d.h.v. wat ze willen doen en wat de doelen zijn. Ze vertellen het wel mooi, maar zo kun je gaan kijken van goh is het wel wat ik verwacht van de school. Op een normale basisschool heb je iets meer tijd om te kijken wat de verschillen zijn, in twee weken tijd moet je ineens

Sofie: beslissen

Ouder 2: terwijl we nooit van die school hadden gehoord. Opeens moet je heel veel informatie zien te verzamelen terwijl je eigenlijk op een normale school aan mensen vraagt van hoe werkt het daar en toch een beetje van wat hun visie is en wat ze ermee doen en dit is gewoon je eigen gevoel. Opzich vind ik ze wel vooruitstrevend in dingen

Sofie: wat vindt u bijvoorbeeld vooruitstrevend aan de school?

Ouder 2: nou ze willen wel leerlingen op goede plekken zien te krijgen en proberen ook echt de groepen goed te krijgen (26.31 min). Ze kijken ook naar leerlingen die bij welke leerkracht past.

Sofie: ja

Ouder 2: ja ik heb wel het idee dat ze niet zo star zijn van nou met 60 ga je naar de volgende groep en als je acht bent dan moet je... kinderen die het wel weer kunnen gaan eerder. Ze zijn wel flexibel en dat vond ik wel leuk aan die school weetje.

Sofie: dat dat ook kan

Ouder 2: ja ze proberen net als een normale school wel met die loopvierdaagse mee te doen

Sofie: ja

Ouder 2: en meer erbij te betrekken zoals met voorlezen volgens mij ook wel en dat vind ik wel ook goede dingen. En opzich ben ik er ook wel blij om dat ze met normale kinderen naar de naschoolse opvang doen.

Sofie: ja, dat ze daar ook in mengen

Ouder 2: ja dat is de maatschappij, dus daar moet je ook in . en je kunt wel al de kinderen weghouden omdat ze niet, maar niet iedereen houdt rekening met je. Dat is gewoon zo. Het is ook wel moeilijker voor J. want hij gaat nu nog op dinsdag, naar de maandag.

Sofie: BSO bedoelt u?

Ouder 2: ja , dat is een vrij grotere groep

Sofie: ja dinsdag en donderdag zijn de drukke dagen

Ouder 2: ja, dus daar haal ik hem nu we. Hij gaat over een maand over

Sofie: oke. Ehm over ouderparticipatie. Komt u weleens op school, en behalve om uw kind te brengen of op te halen?

Ouder 2: nee, ik ben 1 keer bij de ochtend wezen kijken, toen was jij er volgens mij ook..

Sofie: oh bij de ouderkamer?

Ouder 2: ja en daarna ben ik er ook niet meer geweest

Sofie: en waarom ging u toen naar de ouderkamer toe

Ouder 2: ja gewoon even kijken, even nieuwsgierig wat dat dan is.

Sofie: en wat vond u ervan?

Ouder 2: ja..het is wel een vrij vast groepje laat ik maar zeggen

Sofie: ja

Ouder 2: en dan gaat het toch wel weer over de oudere kinderen, dus eigenlijk kun je daar niet erg in mee, omdat ik daar niet zoveel mee te doen heb. Dus dan heb ik zoiets van ja wat ga ik daar doen.

Sofie: ja. En hoe zou de ouderkamer er zegmaar uit moeten zien waardoor u wel zou gaan? Waardoor u het wel nuttig en leuk vindt?

Ouder 2: ja de doelgroep is voor mij toch voor de kleinere nog

Sofie: ja, dus echt de doelgroep vooral. De ouders die er zitten zijn meer van de oudere kinderen en u mist dan eigenlijk de ouders met de jongere kinderen.

Ouder 2: ja, weetje die zijn al weer op andere dingen gericht en daar kan ik niet over mee praten. Aan de ene kant vindt ik het wel leuk om te horen wat er een beetje speelt. Maar het ligt ook wel aan de tijd. Ik heb dan avonddienst, dus dan is het gedoe. Dan kan ik wel om 09:00uur een bakje gaan doen, maar haha je moet ook keuzes maken

Sofie: ja is ook zo. Ik kreeg trouwens ook van een andere ouder uit een interview terug die zei'ja ik wil zo graag in de nieuwsbrief willen zien wat ze nou in de ouderkamer die week gaan bespreken en als ik denk van nou dat is een interessant onderwerp dan kom ik er naartoe' zegt u 'nou dat vind ik ook, of nou dat zou voor mij niet uitmaken'.

Ouder 2: ja laatst ging het wel over de inzameling van de uren of zoiets. Soms zetten ze dat wel eens neer volgens mij waar ze het over hebben.

Sofie: en als er een onderwerp komt waarvan u denkt o daar wil ik ook naartoe, zou u dan gaan

Ouder 2: ja dan zou ik wel gaan

Sofie: en wat zijn dan onderwerpen waarvan u zegt o dan zou ik wel gaan

Ouder 2: o jawel, volgens mij hadden ze toen me dat pasen erover, weetje? Dat zijn nog wel dingen waarvan ik denk dan zou ik wel mee willen denken of meedoen. Eigenlijk meer die dingen waarmee je bespreekt dat je bijvoorbeeld als ouder mee kunt helpen voor leraren dat je dingen kunt opzetten of

Sofie: want wat vindt u van helpen op school

Ouder 2: daar doen ze eigenlijk niks mee. En dat vind ik eigenlijk wel jammer. Ze houden het vrij gesloten.

Sofie: dus opzich zou u wel meer willen zien dat ouders gaan helpen op school?

Ouder 2: ik zou het wel leuk vinden, ik zou het wel doen ja.

Sofie: en hoe zou u willen dat ze u dan benaderen om te helpen, op welke manier zou u dat willen?

Ouder 2: nou ze kunnen het gewoon vragen

Sofie: gewoon vragen, liefelijk zegmaar

Ouder 2: ja o ja, ze mogen ook wel een formulier meegeven van willen graag extra handen bij dat en dat, nou dan kan je zo aangeven wat je wil weetje, dat vind ik ook goed.

Sofie: ja, maar in ieder geval dat zij het vragen.

Ouder 2: ja, want ik weet niet waar ik mee kan helpen

Sofie: want de school wil heel graag dat ouders meer helpen en meer bij de school betrokken zijn, dus daarom

Ouder 2: ja ik heb ook aangegeven, als , ik zeg als je een paar handen nodig hebt wil ik best wel wat doen. maar ze moeten wel aangeven bij wat, want ik zit niet in het onderwijs, dus ik weet ook niet wat voor hun handig is. Ze zijn natuurlijk ook met zijn drieën dan heb je ook niet zoveel begeleiding nodig naar de markt of weet ik veel wat . weetje daar heb je eigenlijk met drie mensen wel genoeg aan bij negen kinderen. Kijk bij die grote klassen met 25 leerlingen en 1 leraar heb je toch wel iets meer ouders nodig. En ik kan me ook wel voorstellen, want je hebt natuurlijk allemaal kinderen die .. dat je niet heel veel wisselingen wil hebben. Er zijn natuurlijk ook kinderen met adhd en de autistische kant op dus dan moet je niet elke week iemand anders naast ze hebben, want dan werkt het ook weer niet. Maar bijvoorbeeld dat ze zeggen van 'goh met pasen gaan we een keer met zijn allen ontbijten'dan kunnen ouders mee komen en weetje in dat opzicht ook, want als ouders heb je ook weinig contact met elkaar

Sofie: oke. U zegt ook ouders met elkaar, hoe zou u dat er graag uit willen laten zien? (34.29)

Ouder 2: nou wat we bij .. hadden, daar hadden we gewoon van die ochtenden, daar kon je je ook op inschrijven. Daar was het bijvoorbeeld over onderwerpen, bij ons was het meer spraak-taal, maar dat je bepaalde over iets hebt of over spel les ofzo of over , waar we binnenkort wel weer mogen kijken, heb ik ook nagevraagd. Mogen binnenkort bij zwemmen kijken, wat is de bedoeling? 'oja we kunnen wel weer een keer gezamenlijk wat doen'. maar ik denk dat er wel meer mensen tegen iets aanlopen, gewoon als gezien zijnde. En dat je die insteek hebt, van he hoe gaat dat met broertjes en zusjes. Ik denk dat we allemaal die problemen hebben.

Sofie: dus eigenlijk een soort thema avonden

Ouder 2: ja

Sofie: en zou u dat met alle ouders willen, of meer met de ouders uit de klas?

Ouder 2: ja er zit wel verschil tussen een bovenbouw en onderbouw denk ik

Sofie: dus dan meer de onder en bovenbouw

Ouder 2: ja die zou ik dan meer splitsen, want ik denk dat je andere problemen tegen gaat komen. Maar ik denk dat iedereen een beetje zoekende is. Maar ook dat je erkenning hebt.

Sofie: ja

Ouder 2: en dat vond ik meer van die praatgroepen, van goh je bent niet de enige. En J. zegt altijd grr, dan doet hij een leeuw na. En dan zitten ze je allemaal aan te kijken kan die niet wat zeggen en dan denk ik 'hallo ik ben al blij dat hij wat zei'

Sofie: ja precies

Ouder 2: ja weet je en dan heb je meer zo iets van, je hebt allemaal een kind op zo een school zitten en hoe gaan buurkinderen er mee om. Die weten allemaal dat je daar zit hoor. Dat zijn toch dingen

dat je tegen komt . dat is wel leuk als je van andere hoort van 'ik zeg dit en ik zeg dat'. Dan denk ik dat kan ik ook proberen.

Sofie: dus eigenlijk avonden met bepaalde thema's met andere ouders meer in contact

Ouder 2: ja en ik denk dat je dan elkaar ook een beetje leert kennen. En het is nu op het schoolplein, we moeten dan half 9 beginnen, maar de helft komt al later. Dus ik weet nog helemaal niet welke ouder er bij welk kindje hoort. Dat verbaast me altijd. Sommige ouders brengen en gaan dan ook gelijk weer weg

Sofie: ja klopt, dus vooral activiteiten ook met andere ouders zegt dat wil ik eigenlijk wel graag zien op de school.

Ouder 2: ja dat zou ik fijn vinden

Sofie: en activiteiten met de kinderen samen op school? U noemde net bijvoorbeeld al een paasontbijt, mist u dat op de school?

Ouder 2: nou ik heb het nog niet gehad, maar ik ben er nu natuurlijk 3 maanden dus ik weet niet of ze met kerst ofzo dingen hebben gedaan.

Sofie: maar opzich zou u dat wel willen zien ,waarbij ouders en kind samen iets

Ouder 2: nou ik vind het wel leuk om een beetje, dan kun je ook een klein gedeelte van de school weer mee pikken, dat je dan ziet waar ze mee bezig zijn. Zoals op de peuterzaal hebben ze bijvoorbeeld ook van die thema afsluitingen, van dit hebben we gedaan op school. En dan laten ze eigenlijk een beetje zien wat ze geleerd hebben. En opzich vind ik dat wel leuk, om een beetje een idee dat hebben van hier zijn ze mee bezig geweest, dit hebben ze geleerd. Ik weet alleen niet of het hier passend is, omdat je hier natuurlijk vier jarigen en zes jarigen, niveau verschil onderling. Maar opzich hebben ze wel hetzelfde thema. Het hoeft geen uren te duren hoor. Maar gewoon een kwartiertje. Je kunt het ook vooraf doen van nou dit is ons plan en we gaan dat dat dat . maargoed ik weet niet of ik de enige ouder ben die dit wil weten

Sofie: neehoor, zeker niet. En over meekijken in de klas, hoe denkt u daarover? Als ouders een ochtend mee kunnen kijken in de klas?

Ouder 2: ja ik vind het wel leuk. Bij K.. hadden ze bijvoorbeeld dat je een ochtendje mocht komen. En ik denk opzich dat je misschien, ze zijn toch altijd een beetje anders , omdat je ouder meekijkt. Misschien beter weer als groepje kunt zijn, omdat als je iedere keer weer een ander hebt zitten is dat voor de klas misschien ook wel weer onrustig.

Sofie: dus een groepje ouders bedoelt u dan?

Ouder 2: ja dat je het misschien in 2,3 groepen deelt. Als je bijvoorbeeld vier ouders hebt zitten, meer moet je denk ik ook niet hebben, want dan heb je bijna meer ouder zitten dan leerlingen.

Sofie: oke

Ouder 2: en dan kunnen ze natuurlijk ook laten zien wat ze doen en omgaan met

Sofie: en op welke manier zou u hier dan bijvoorbeeld weer voor willen worden uitgenodigd? Per mail, brief of toch dat iemand me lijfelijk daarover informeert

Ouder 2: nou mag ook per brief of mail. Dat je zegt van nou we willen dit gaan doen. ik denk dat dat handiger is, dan hoeft je niet na te gaan van wie heb ik nou al gehad. Dan ben je er vanaf

Sofie: en hoe denkt u over activiteiten waarbij de ouders samen met de leerkracht iets doen?om de leerkracht te leren kennen

Ouder 2: ja ik zou het wel leuk vinden

Sofie: en vaders. Uit de enquête kwam naar voren dat eigenlijk vooral moeders betrokken zijn. En als er mensen komen zijn dat eigenlijk ook vooral moeders. Heeft u enig idee hoe vaders meer betrokken kunnen worden bij de school?

Ouder 2: (41,32 min). Vader avonden haha. Ehhh ja mijn man heeft 1 x in de 14 dagen vrij en dan brengt hij en haalt hij J. om zo ook een beetje met de juffrouw in contact te komen. Maarja niet iedereen kan dat zo doen. moeilijk hoor. Ja ik denk dat het voor de rest heel moeilijk is. Het is natuurlijk altijd overdag

Sofie: ja

Ouder 2: ja toch misschien door die avonden

Sofie: een avond

Ouder 2: ja waarbij ze uitleg geven wat ze gaan of willen doen.

Sofie: oke. En wat vindt u van huisbezoeken? Dat de leerkracht thuis op bezoek komt

Ouder 2: ja voor ons is het wel handig om te doen denk ik, omdat J. hier meer praat dan op school. Ik heb dat zelf ook een keer gedaan, dat ik J. heb opgenomen en aan school laten zien. Om te laten zien dat J. hier praat.

Sofie: en hoe reageerde ze erop?

Ouder 2: ja dat vonden ze wel leuk. Maar het was meer om het verschil te laten zien, wat ze van hem kunnen verwachten. Om te zien wat je eruit kunt halen, van wat is zijn niveau van praten. Ik vind dat heel moeilijk om uit te leggen en dan vond ik zo een filmpje wel handig,. Dus opzich, als ze hier komen ben ik wel benieuwd wat hij dan wel gaat vertellen. Maar opzich vind ik het wel leuk als ze dan horen hoe die praat. Laatst was die, was de buurman van de juffrouw er voor huistaxatie, en toen was J. heel erg aan het kletsen. Ik zeg nou die buurman heeft meer gehoord dan zij in drie maanden

Sofie: ja

Ouder 2: maar ik had het wel leuk gevonden als zij dat ook een keer had gehoord laat ik maar zeggen.

Sofie: dus opzich vind u dus huisbezoeken wel positief.

Ouder 2: ja zo deden we dat met Klankleur ook en dan konden ze eigenlijk zien wat kon. Toen zagen ze dat het een heel ander jongetje is en dan kun je ook je verwachtingen anders zetten. Dan kan je er proberen uit te trekken wat hij wel kan.

Sofie: ja. Facebook. Gebruikt u Facebook

Ouder 2: ja

Sofie: en wat vindt u van een Facebook pagina van de klas bijvoorbeeld, dat de leerkracht erop kan zetten van dit en dit hebben we vandaag gedaan en dat ouders eventueel, als ze zouden willen, erop kunnen reageren en dat soort dingen.

Ouder 2: dat zou ik dan wel een beetje dicht houden

Sofie: ja een besloten groep bijvoorbeeld en alleen als je ouder bent, en je daarvoor aanmeldt en toestemming hebt gekregen, kan je erop. Dat de rest niks kan zien

Ouder 2: ja bij klankleur hadden ze dat ook. Ja ik vind dat wel fijn werken. Ook met andere ouders. Bijvoorbeeld als een op tv een documentaire was over autisme zette ze dat er ook neer. Van he let even op. En ook die ouderavonden op de facebook.

Wat de juffen wel doen is dat we een wekelijkse mail krijgen.

Sofie: op de vuurtoren?

Ouder 2: ja

Sofie: oke. Over wat ze hebben gedaan?

Ouder 2: ja dat doen ze volgens mij vrijdags altijd en op maandag had J. kralen met bepaalde kleuren en daar hadden ze foto's van gemaakt en opgestuurd naar ons. Dus dat doen ze wel, en dat vind ik wel heel leuk

Sofie: dus de mails vindt u wel heel leuk

Ouder 2: ja.

Sofie: oke. Dat is eigenlijk hetzelfde idee

Ouder 2: ja

Sofie: oke. En stel er komt zo een Facebook pagina, wat vind u dan van een ochtend/middag/avond waarop ouders uitleg krijgen over die Facebook pagina?

Ouder 2: ja van wat er erop zetten en niet

Sofie: dat dat duidelijk wordt

Ouder 2: ja, want ik zou niet alles erop doen. ik dat je ook kinderen moet beschermen dat je

Sofie: at alles maar op internet komt

Ouder 2: ja precies, voor later, dat ze wel een leuke baan kunnen krijgen

Sofie: ja precies, dat moet je ook niet hebben

Ouder 2: maar opzich, het is van nu die nieuwe media, opzich vind ik het wel handig om er gebruik van te maken.

Sofie: oke. Even kijken of ik alles heb gehad. Ja opzich op de school zelf, voelt u zich welkom op de school?

Ouder 2: ja

Sofie: en wat maakt dat u zich welkom voelt?

Ouder 2: nou wat ik wel heel leuk vond was toen de eerste week, toen de directrice kwam langs en dat vond ik wel een leuk iets van dat ze ons de school liet zien. Ze heeft ons rond geleid. Dus dan voel je wel iets van he van en ze liet ons de administratie zien, ze heeft ons goed geholpen. En we hadden het over dat J. naar zo een speltherapeut moet en toen heeft ze gelijk de psycholoog erbij gehaald, dat die ook mee kan denken van wat kunnen we hier mee, hebben we ook ander opties? Er worden ook andere mensen gelijk bijgehaald. Het is niet zo van we houden het in het klasje. Er wordt gekeken van wat hebben we op school, wie kunnen er mee denken? Dat vond ik wel fijn. Dan heb je een beetje een houvast. Dus opzich vind ik het qua school, ja we zitten natuurlijk aan de zijkant, dus voor de rest van de school daar heb je niet zo heel veel mee. Maar ik zit er ook nog te kort op denk ik , net vier maanden nu dus

Sofie: ja even landen ook

Ouder 2: ja dat je een beetje de weg weet in de school, van wie is wie, ik weet nu net wie er bij de administratie hoort

Sofie: ja dat duurt even

Ouder 2: wie de juffen zijn en de directrice, de rest komt wel

Sofie: ja. Oke. En heeft u nog opmerkingen over de school of iets dat u kwijt wilt? Of dat moeten ze echt doen?

Ouder 2: nou opzich ben ik er wel tevreden over en vooral dat we nu ook meer informatie krijgen. Dat we toch meer de mailtjes zien en

Sofie: dus informatie is wel belangrijk

Ouder 2: ja

Sofie: en zou u bijvoorbeeld in twee zinnen kunnen zeggen hoe de school de ouderbetrokkenheid kan bevorderen. Wat kunnen zij eraan doen om ouders meer te trekken?

Ouder 2: toch meer met die activiteiten denk ik, waardoor je toch meer van school weet contact hebt

Sofie: activiteiten. Dus ouders echt meer naar binnen halen.

Ouder 2: ja denk het wel, dat je dan ook meer weet waar ze mee bezig zijn en waar je.. en ik denk als je een groepje hebt dat leerkrachten ook meer weten wat je met ouders kunt doen. ik denk dat het van beiden kanten is. Want hun gebruiken ouders niet en weten dus niet wat het oplevert, waar je

winst uit kan halen. Het moet ook niet zo zijn dat ze veel tijd kwijt zijn met ouders begeleiden. Dus misschien een paar ouders in de klas die zeggen ik wil meer dingen doen.

Sofie: zijn er klassenouders?

Ouder 2: volgens mij niet. Dat is misschien ook wel wat. Dan krijg je toch iemand die meer betrokken wil zijn. En ik heb ook de indruk dat bepaalde mensen er geen behoefte aan hebben.

Sofie: ja

Ouder 2: ja dus die hoeft je denk ik ook niet zo heel veel te laten doen als ze niet willen.

Sofie: oke duidelijk.

Ouder 2: ja. Ik hoop dat je er wat mee kunt

Sofie: ja. Als u nog wat kwijt wilt?

Ouder 2: nee, ik heb de meeste dingen wel gezegd. Vooral die mailtjes zijn belangrijk. Die zijn voor de klas en de nieuwsbrief voor de hele school.

Sofie: ja. Oke, bedankt. Ik ga nu al deze gegevens verwerken en dan ga ik een aanbeveling aan de school schrijven en ook een product erbij ontwikkelen. Ouder 2: en wanneer moet je het allemaal af hebben?

Sofie: begin juni

Ouder 2: oehh dat gaat snel

Sofie: ja dat gaat heel snel. Het neemt toch allemaal meer tijd in beslag dan je denkt. Maar goed, het loopt nu allemaal

Ouder 2: ja, het is wel voor je studie he, je moet wel

Sofie: haha ja. Bedankt voor het gesprek en uw tijd!

“ Een goede school en moderne media horen bij elkaar”

(Oostdam en de Vries, 2014, pag. 1113).

Handleiding Workshop

Een gids voor ouders in het gebruik van Facebook

Student: Sofie Kemna
Studentnummer: 0837451

Klas: VQR4E
Hogeschool Rotterdam

Begeleidend docent: Monique van Daalen
Hogeschool Rotterdam

In opdracht van: SBO De Vuurtoren
Datum: 10 juni 2014

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Bruikbaarheid en Relevantie	3
Doelen	3
Implementatie/Uitvoering	4
Kritische reflectie.....	5
Workshop	7
Doelen	7
Registreren.....	7
Hoe gebruik je Facebook in het algemeen?	8
Gevaren die Facebook met zich mee kan brengen	10
Besloten Facebook groep	11
Voorbeeld:.....	12
Protocol	13
Literatuur.....	14

Inleiding

SBO De Vuurtoren wil de ouderbetrokkenheid vergroten, omdat het bijdraagt aan betere schoolprestaties, welbevinden, werkhouding en sociaal functioneren van kinderen (Pameijer, 2012).

Facebook wordt ingezet als middel om de ouderbetrokkenheid van SBO De Vuurtoren te vergroten.

Bruikbaarheid en Relevantie

Er is gekozen om Facebook in te zetten, omdat dit het meest gebruikte medium is van social media in Nederland (van de Ketterij, 2014). Uit een onderzoek van Comescore in juni 2013 blijkt dat er in Nederland 8,7 miljoen gebruikers zijn. Uit de enquêtes die zijn gehouden onder ouders van SBO De Vuurtoren kwam naar voren dat 75% van de ouders Facebook gebruikt.

Facebook is een modern medium waarmee aan een aantal wensen van ouders tegemoet kan worden gekomen. Het is een interactieve en snelle manier om met ouders in contact te komen.

Ouders willen op de hoogte worden gehouden van wat hun kind in de klas doet en ze willen meer positieve berichten ontvangen over hun kind. Een leerkracht kan bijvoorbeeld door middel van foto's of korte berichten inzicht geven in wat er in de klas is gedaan. Er zullen er alleen positieve berichten op Facebook worden geplaatst. Daarnaast kunnen leerkrachten ouders via Facebook uitnodigen voor of herinneren aan bijvoorbeeld een informatieavond op school.

De combinatie van tekst en beeld (en geluid) spreken een groot publiek aan (Mens en Samenleving, 2011). Daarnaast kost het relatief weinig tijd voor leerkrachten om informatie op Facebook te plaatsen en is het bereik groot.

In de literatuur worden positieve ervaringen met Facebook en het positieve effect van Facebook op ouderbetrokkenheid bevestigd (Pijpers en van den Bosch, 2013) en (Oostdam en de Vries, 2014).

Doelen

Het inzetten van Facebook heeft verschillende doelen:

1. Kennis verspreiden: Ouders willen graag meer op de hoogte gehouden worden van wat hun kind op school doet. Leerkrachten kunnen door middel van foto's, berichten en filmpjes ouders een indruk geven van wat er in de klas gebeurt. Omdat er alleen positieve berichten worden geplaatst, wordt tegelijkertijd voldaan aan de behoefte van ouders om meer positieve berichten te ontvangen. Facebook is geen 'eenrichtingsverkeer', ook ouders kunnen berichten plaatsen. Op deze manier kan de dialoog tussen ouders en leerkracht op gang komen, wat een positief effect heeft op de samenwerking tussen ouders en school (Oostdam en de Vries, 2014).
2. Praktische samenwerking: leerkrachten kunnen door middel van berichten ouders informeren over bijvoorbeeld lesuitval. Ook kunnen leerkrachten ouders (persoonlijk) uitnodigen voor of herinneren aan bijvoorbeeld een informatie avond. Daarnaast kunnen ouders gevraagd worden om te helpen bij activiteiten op school (participatie).

Implementatie/Uitvoering

Het is belangrijk alle betrokken partijen (ouders en leerkrachten) te informeren over het doel van het inzetten van Facebook voor SBO De Vuurtoren, over de manier waarop het wordt ingezet en bij welke groepen.

Medewerkers worden op 19 juni 2014 op de hoogte gebracht door middel van een presentatie tijdens de teamvergadering. Ouders worden geïnformeerd via de nieuwsbrief en de website.

Er wordt op kleine schaal gestart met leerkrachten die zelf met Facebook aan de slag willen gaan. Het moet een product worden dat door de school wordt aangeboden en dat door leerkrachten op dezelfde manier wordt ingezet. Om dit te bereiken kan er een protocol worden opgesteld. Een voorbeeld van een protocol is in dit beroepsproduct opgenomen.

Alle ondervraagde leerkrachten gaven in de enquêtes aan, vaardig te zijn in het gebruik van Facebook. Indien gewenst kan er voor de niet ondervraagde leerkrachten naar behoefte een workshop worden aangeboden.

Bij het inzetten van Facebook moet rekening worden gehouden met drie randvoorwaarden:

1. **Veilige internet omgeving.** Ouders geven aan dat ze niet willen dat er informatie over hun kinderen overal op internet terug te vinden is. Daarom zal er worden gewerkt met besloten Facebook groepen. Bij een besloten Facebook groep kunnen gebruikers van Facebook wel de groep en de leden zien, maar de inhoud is alleen zichtbaar voor de leden zelf. Ouders moeten zich aanmelden voor de groep. De beheerder/leerkracht kan de aanmelding accepteren. Op deze manier is alle informatie op de Facebook groep alleen beschikbaar voor ouders uit de klas.
2. **Ouders moeten bekend en vertrouwd zijn met Facebook en de besloten groep.** Niet alle ouders geven aan bekend te zijn met Facebook. Deze ouders moeten de kans krijgen om hier wel mee bekend te worden. Ouders krijgen daarom een workshop aangeboden in de ouderkamer om hen bekend en vertrouwd te maken met Facebook en hen te leren hoe een besloten Facebook groep werkt. Ouders zullen hier persoonlijk voor worden uitgenodigd, om zo veel mogelijk ouders te bereiken.
3. **Verwachtingen en doelen moeten helder zijn.** Per klas moeten er doelen worden vastgesteld. Hoeveel procent van de ouders moet zich minimaal aanmelden als lid en hoeveel procent van de leden moet de besloten groep als positief ervaren om door te gaan? Hoeveel tijd mag het de leerkracht per week maximaal kosten? Welke verwachtingen heeft de leerkracht over reacties van ouders op de besloten Facebook groep? Na een jaar moet er geëvalueerd worden.

Elke klas binnen SBO De Vuurtoren is genoemd naar een vuurtoren in Nederland. De naam van de klas kan worden gebruikt als titel van de besloten Facebook groep. De bezetting van leerlingen in de klassen verandert elk jaar. Aan het eind van ieder schooljaar moet daarom de besloten groep worden opgeheven en een nieuwe besloten groep worden aangemaakt. Concreet betekent dit, dat ouders zich moeten afmelden voor de groep en dat vervolgens de beheerder zelf zich afmeldt en daarna de groep verwijdt.

Evaluatie

Na een jaar zal er een evaluatiemoment plaatsvinden bij SBO De Vuurtoren in Zoetermeer. Tijdens dit evaluatiemoment zal zowel bij leerkrachten als ouders, worden gekeken naar de knelpunten en positieve aspecten van de gesloten Facebook groepen. Dit kan gebeuren door middel van enquêtes of interviews onder ouders en leerkrachten. Belangrijk is te achterhalen of de vooraf opgestelde doelen zijn behaald (randvoorwaarde 3): Hoeveel procent van de ouders heeft zich aangemeld als lid en hoeveel procent heeft de besloten groep als positief ervaren en wil ermee doorgaan? Hoeveel tijd heeft de leerkracht gemiddeld per week aan de besloten Facebook groep besteed? Heeft de leerkracht genoeg positieve feedback gekregen om ermee door te willen gaan?

Nadat de gegevens van de evaluatie bekend zijn, is het aan SBO De Vuurtoren om te kijken wat ze met deze gegevens gaat doen. Wanneer Facebook de ouderbetrokkenheid bevordert en de vooraf opgestelde doelen worden behaald, wordt er geadviseerd door te gaan met het inzetten van de besloten Facebook groepen.

Wanneer uit de evaluatie naar voren komt dat de aanpak van de besloten Facebook groepen om verandering vraagt, wordt SBO De Vuurtoren geadviseerd om naar aanleiding van de knelpunten uit de evaluatie, de aanpak aan te passen.

Tenslotte kan SBO De Vuurtoren overwegen Facebook verder uit te rollen over de school. Een plan voor verdere uitrol kan worden opgesteld in nauw overleg met de leerkrachten.

Bij dit alles ligt de verantwoordelijkheid bij SBO De Vuurtoren in Zoetermeer.

Kritische reflectie

Sterke punten

Social media zijn van deze tijd. In artikel zes van de beroepscode van de NVO (Nederlandse Vereniging van pedagogen en onderwijskundigen) wordt genoemd dat een professional haar deskundigheid en daarmee haar gebruikte methoden op peil moet houden (NVO, 2008). Met het inzetten van social media houdt de professional haar deskundigheid en gebruikte methoden op peil. De gevaren die social media als Facebook met zich mee kunnen brengen komen tijdens de workshop aan de orde. Ook wordt aan ouders uitgelegd hoe zij hier mee om kunnen gaan. Dit is tegelijkertijd een stukje mediaopvoeding.

Het inzetten van Facebook is een gemakkelijke manier voor leerkrachten om alle ouders te informeren over gebeurtenissen in de klas. Er worden alleen positieve berichten geplaatst. Hierdoor krijgen ouders meer positieve informatie. Tenslotte kunnen ouders via Facebook worden uitgenodigd om deel te nemen aan activiteiten op school. Leerkrachten kunnen een persoonlijk berichtje sturen aan ouders of hen uitnodigen voor en herinneren aan ouderactiviteiten.

Het informeren van ouders over gebeurtenissen in de klas, positieve berichten en persoonlijke uitnodigingen kunnen de betrokkenheid van ouders vergroten. Dit draagt bij aan betere schoolprestaties, welbevinden, werkhouding en sociaal functioneren van kinderen (Pameijer, 2012).

Zwakke punten

Een nadeel van het inzetten van Facebook om de ouderbetrokkenheid te vergroten is dat het leerkrachten extra werk geeft. Leerkrachten zullen jaarlijks een besloten groep moeten aanmaken en hier regelmatig berichten, foto's of filmpjes op moeten plaatsen. Alhoewel dit een snelle manier van communiceren is, kost het wel extra inzet en tijd.

Facebook zal aanvankelijk alleen worden ingezet door hiervoor gemotiveerde en geïnteresseerde leerkrachten. Voorlopig zal de school leerkrachten niet verplichten om Facebook in te zetten. Er kunnen dus leerkrachten zijn die niet meteen met Facebook zullen gaan werken. Ouders die te maken hebben met deze leerkrachten en zelf positief staan tegenover het inzetten van Facebook, kunnen hierdoor mogelijk teleurgesteld zijn.

Workshop

Doelen

Hoofddoel: Ouders bekend en vertrouwd maken met Facebook, en met name met de mogelijkheid om met besloten Facebook groepen te werken.

Aan het einde van de workshop beschikken ouders over de volgende kennis en vaardigheden:

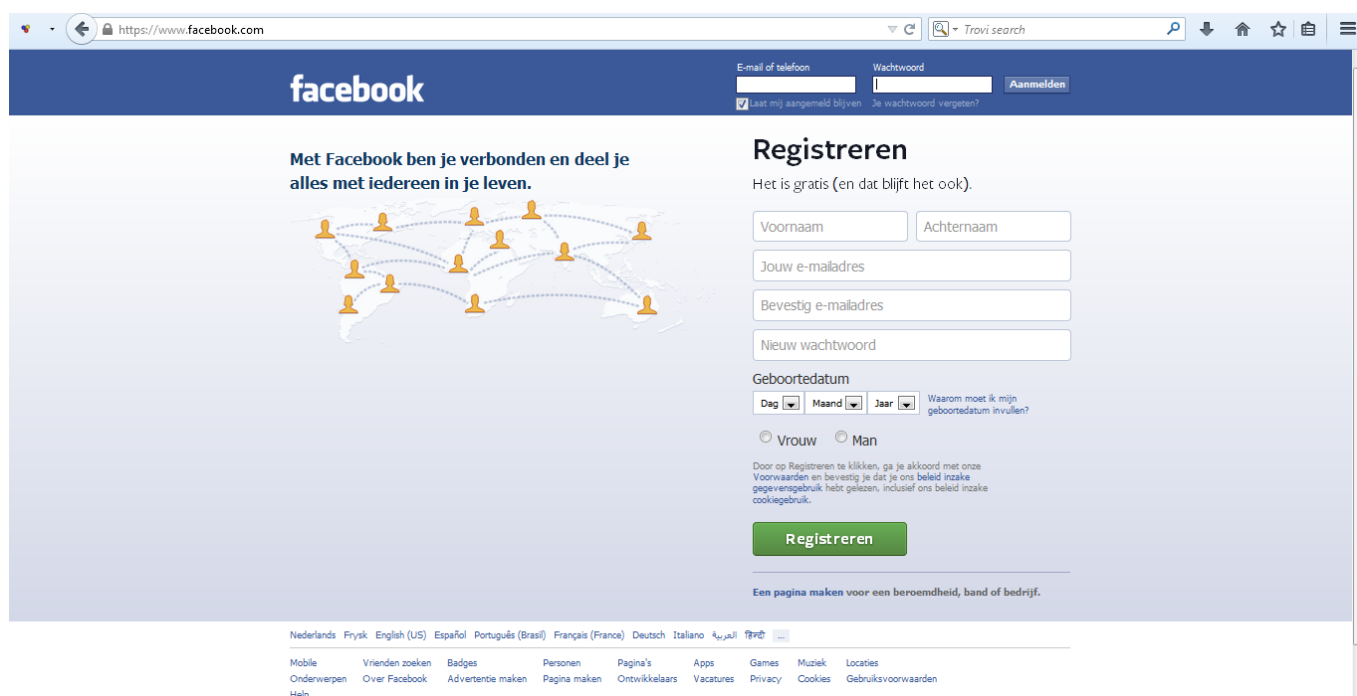
1. Ouders weten hoe zij een eigen Facebookaccount kunnen aanmaken.
2. Ouders weten hoe ze op de besloten Facebook groep van de klas van hun kind kunnen komen en hoe ze zich hiervoor aanmelden
3. Ouders zijn zich bewust van de gevaren die Facebook met zich mee kan brengen en weten hoe ze hiermee kunnen omgaan.
4. Ouders weten wat ze van de besloten Facebook groep kunnen verwachten en wat ze er zelf wel en niet op kunnen zetten.

Registreren

Facebookaccount aanmaken

Wanneer u gebruik wilt maken van Facebook heeft u eerst een Facebook account nodig. Om een Facebook account aan te maken gaat u het internet op. Vervolgens gaat u naar de website: www.facebook.nl

U treft onderstaand scherm aan. Vul uw gegevens in en klik op registreren. Er wordt nu een bevestigingsmail gestuurd naar het opgegeven email adres. Ga naar uw mail en klik op de link om uw account te bevestigen.

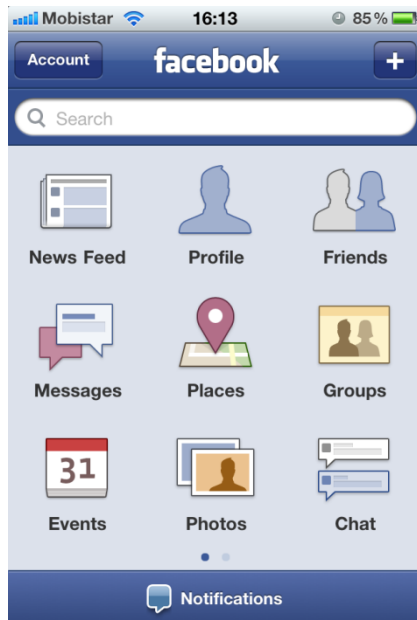

The screenshot shows the Facebook registration page. At the top, there's a navigation bar with the Facebook logo and login fields for 'E-mail of telefoon' and 'Wachtwoord', with an 'Aanmelden' button. Below this, a blue banner reads 'Met Facebook ben je verbonden en deel je alles met iedereen in je leven.' accompanied by a network diagram. The main section is titled 'Registreren' and states 'Het is gratis (en dat blijft het ook)'. The registration form includes fields for 'Voornaam', 'Achternaam', 'Jouw e-mailadres', 'Bevestig e-mailadres', and 'Nieuw wachtwoord'. For the birth date, there are dropdown menus for 'Dag', 'Maand', and 'Jaar', with a note 'Waarom moet ik mijn geboortedatum invullen?'. Gender is selected via radio buttons for 'Vrouw' and 'Man'. A green 'Registreren' button is at the bottom. A footer contains links for various services like 'Vrienden zoeken', 'Badges', 'Personen', 'Pagina's', 'Apps', 'Games', 'Muziek', 'Locaties', and 'Gebruiksvoorwaarden'.

Medium

U kunt Facebook op uw computer gebruiken, maar ook op de smart phone of tablet. Wanneer u Facebook op uw smart phone of tablet wil gebruiken kunt u naar de Appstore gaan en in de zoek balk 'Facebook' intypen. U kunt dan de Facebookapp downloaden.

Zo ziet Facebook er op een Iphone uit:

Hoe gebruik je Facebook in het algemeen?

Vrienden toevoegen

U kunt 'vrienden' toevoegen door in de zoek balk de naam van uw vriend/vriendin in te typen en rechtsboven op de pagina op 'vriend toevoegen' te klikken. Wanneer uw vriend/vriendin uw verzoek accepteert bent u vrienden. Vrienden kunnen u ook zoeken en u toevoegen. U krijgt dan een melding dat iemand vrienden wilt worden. U kunt dit verzoek accepteren of weigeren.

Startpagina

Door boven op de balk op 'startpagina' te klikken krijgt u een overzicht te zien van alle berichten, foto's en filmpjes van uw vrienden. Dit wordt in Facebooktermen 'status' genoemd.

U kunt op deze berichten, foto's of filmpjes reageren of ze 'liken'.

Door berichten, foto's of filmpjes te 'liken' laat u weten dat u het geplaatste bericht, foto of filmpje leuk vindt. U kunt een bericht 'liken' door op de button 'vind ik leuk' te klikken.

Berichten

Op uw eigen profiel kunt u berichten, foto's of filmpjes plaatsen (uploaden). Het ligt aan uw privacy instellingen wie deze berichten, foto's of filmpjes kunnen zien, erop kunnen reageren en/of liken.

Daarnaast kunt u berichten, foto's of filmpjes op de pagina van een vriend plaatsen door naar de pagina van uw vriend te gaan en daar een bericht, foto of filmpje te plaatsen.

Tenslotte kunt u **privé** berichten naar vrienden sturen door rechtsboven op uw pagina op het 'berichtenlogo' te klikken. Klik rechtsboven op 'een nieuw bericht sturen'

Er opent zich een apart scherm waar u iets op kunt typen. Dit bericht kan alleen de geselecteerde vriend bekijken.

Taggen

Taggen betekent 'markeren'. U kunt in een bericht of foto die u plaatst mensen 'taggen'. Hiermee geeft u aan wie er op de foto te zien is of over wie het bericht gaat. Zelf kunt u ook getagd worden; afhankelijk van uw privacy instellingen komt het bericht of de foto waarin u bent getagd op uw eigen pagina en kunnen bezoekers het zien.

Gevaren die Facebook met zich mee kan brengen

Er zijn een aantal gevaren die Facebook met zich mee kan brengen:

1. Berichten die op Facebook worden geplaatst, blijven zichtbaar tenzij ze worden verwijderd. Nadat ze zijn verwijderd, worden ze bewaard en opgeslagen door Facebook. (Open Universiteit, n.d.) en (Hermes, Naber en Dieleman, 2010).
2. Uw berichten op Facebook kunnen worden gelezen en gekopieerd door anderen. Via instellingen kunt u zelf bepalen wie uw berichten kunnen lezen.

Hoe kun je hiermee omgaan?

- Wees u bewust van wat u op Facebook zet!
Denk na over wat u op Facebook zet. Wanneer berichten, foto's of filmpjes, in welke situatie ook, tegen u gebruikt kunnen worden.. plaats ze dan niet!
- Zorg dat uw privacy instellingen goed zijn geregeld. U bepaalt zelf wie uw profiel en/of uw updates kunnen zien

Privacy instellingen

Voordat u aan de slag gaat is het belangrijk om uw privacy instellingen goed te regelen. Zo bepaalt u zelf wie uw berichten kunnen zien. Door rechts boven op 'account' te klikken kunt u uw privacy instellingen kiezen.

facebook Zoeken Startpagina Profiel Account

Je privacyinstellingen kiezen

Contact maken op Facebook
Bepaal welke algemene gegevens je vrienden kunnen gebruiken om jou te vinden op Facebook. [Instellingen bekijken](#)

Delen op Facebook
Deze instellingen bepalen wie kan zien wat je deelt.

	Iedereen	Vrienden van vrienden	Alleen vrienden
Iedereen			
Vrienden van vrienden			
Alleen vrienden			
Aanbevolen			
Aangepast ✓			
	Je status, foto's en berichten		•
	Biografie en favoriete uitspraken		•
	Familie en relaties		•
	Foto's en video's waarin jij bent getagd		•
	Geloofsovertuiging en politieke voorkeur		•
	Geboortedatum		•
	Toestemming om op jouw bericht te reageren		•
	Plaatsen waar je bent ingecheckt [?]		•
	Contactgegevens		•

[Instellingen aanpassen](#) ✓ Dit is je huidige instelling.

Toepassingen en websites
Je instellingen bewerken voor het gebruiken van toepassingen, games en websites.

Blokkeerlijsten
Bewerk je lijst met geblokkeerde personen en toepassingen.

Bepaal hoe jij deelt
[Meer informatie](#) over je privacy op Facebook.

Besloten Facebook groep

Er zal een besloten Facebook groep worden aangemaakt voor de klas van uw kind. Een besloten groep houdt in dat alleen leden van de groep berichten kunnen plaatsen en lezen. In uw geval gaat het hier alleen om ouders van leerlingen uit de klas van uw kind. De leerkracht beheert de besloten Facebook groep. Let op: niet-leden kunnen zien dat u lid bent van de besloten Facebook groep, maar ze kunnen de inhoud van de pagina niet bekijken (Facebook.nl, n.d.).

Doel van de besloten groep:

- Relatie opbouwen en onderhouden tussen ouders en leerkrachten van SBO De Vuurtoren
- Ouders informeren over:
 - o Gebeurtenissen in de klas
 - o Praktische zaken gericht op ouders zoals een uitnodiging of herinnering bij een informatieavond of het hulp vragen van ouders bij activiteiten.
- Vragen om reacties van ouders

Aanmelden

Typ boven in de zoek balk de naam van de klas van uw kind en ga naar de besloten groep.

Klik rechtsboven op 'lid worden'.

Er wordt nu een verzoek gestuurd naar de beheerder van de groep (leerkracht). Wanneer uw verzoek is geaccepteerd krijgt u hier een melding van en kunt u de pagina bekijken en gebruiken.

Wat kan ik op deze pagina verwachten?

- Berichten, foto's of filmpjes over gebeurtenissen in de klas zoals projecten of uitstapjes
- Praktische informatie, zoals over het rooster of informatieavonden
- Verzoek om hulp van ouders bij activiteiten
- Uitwisselen van tips en adviezen van de leerkracht en ouders

Wat zet ik wel op de pagina?

- Reacties op berichten, foto's of filmpjes
- Nieuwtjes/weetjes
- Algemene vragen

Wat zet ik er niet op?

- Persoonlijke berichten/foto's/filmpjes van uw kind
- Berichten etc. waarin negatieve emoties worden geuit

Hieronder is een voorbeeld te zien van een gesloten Facebook groep van de klas 'Haamstede' van SBO De Vuurtoren.

Voorbeeld:

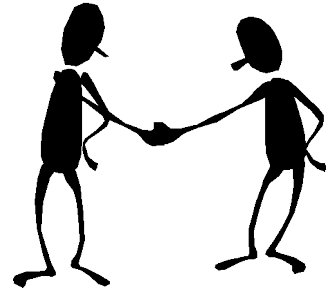
The image shows a Facebook group page for 'Haamstede SBO De Vuurtoeren'. The page is in Dutch and features several posts and a sidebar. Red annotations highlight specific elements:

- Post 1: 'Ouders informeren'** (Informing parents). The post title is highlighted with a red arrow. The text describes how teachers can use the group to inform parents about classroom activities and practical matters like parent evenings. A red box highlights the 'OVER DEZE GROEP' (About this group) section, which includes the text 'Wat zouden mensen in deze groep moeten plaatsen?' (What should people in this group post?). Another red box highlights the 'Beleiden' (Policy) section, which states: 'Leerkrachten kunnen door middel van berichten, foto's en filmpjes ouders op de hoogte houden van wat er in de klas gebeurt en ouders informeren over praktische zaken, zoals een ouderavond.' (Teachers can keep parents up to date with what happens in the classroom and inform them about practical matters, such as a parent evening.) A red arrow points to the 'Ouders uitnodigen' (Invite parents) button.
- Post 2: 'Positief bericht over de leerlingen'** (Positive message about the students). The post title is highlighted with a red arrow. The text describes a reading competition: 'Voorleeswedstrijd: spannend, maar ze hebben erg hun best gedaan!' (Reading competition: exciting, but they did their best!). The post includes two photos of students reading books. A red arrow points to the 'Reacties van ouders' (Reactions from parents) section, which shows three reactions: 'Johanna van der Veen wat leuk!!!', 'Aukje Bolhuis Van de Velde Goed gedaan ! SUPER', and 'Schrijf een reactie...'.

The sidebar on the left contains links to 'Pagina's' (Pages) and 'Groepen' (Groups). The right sidebar contains links to 'Bibliotheek Zoetermeer' and 'Ouderkamer De Vuurtoeren'.

Protocol

Voor leerkrachten van SBO De Vuurtoren

Social media bieden internetmogelijkheden waarbij u in contact kunt komen met andere mensen en berichten, beeld en geluid met elkaar kunt delen (Ponderes, n.d.).

Facebook is een van de meest gebruikte social media van Nederland (Comescore, 2013) en zal worden ingezet als middel om de ouderbetrokkenheid van SBO De Vuurtoren te vergroten.

Per klas zal er een besloten Facebook groep worden aangemaakt. De besloten facebook groepen zijn een product van de school. De naam van SBO de Vuurtoren is eraan verbonden. Om eenduidigheid onder alle groepen te creëren zijn er een aantal regels vastgelegd. Elke leerkracht is verplicht om zich aan deze regels te houden.

De regels zullen hieronder puntsgewijs worden genoemd.

1. Maak een besloten Facebook groep aan, gebruik niet uw persoonlijke pagina.
2. Bespreek privacy regels met de ouders van de leerlingen uit uw klas, voordat u de besloten Facebook groep van start laat gaan. Vraag toestemming aan ouders om foto's of filmpjes van hun kinderen op de besloten Facebook groep te mogen plaatsen.
 - Plaats geen foto's of filmpjes van kinderen indien daar geen toestemming voor is gegeven door de ouders.
3. De groepsnaam betreft de naam van uw klas van SBO De Vuurtoren (voorbeeld: Haamstede)
4. Accepteer alleen ouders van kinderen uit uw klas
5. Plaats alleen berichten met een positieve insteek
6. Voer geen discussies met ouders op Facebook (CNV Onderwijs, n.d.)
7. Let op uw taalgebruik; gebruik geen 'populair' taalgebruik (Boot, 2014).
8. Plaats geen berichten, foto's of filmpjes uit uw privé situatie
9. Wees u bewust van de gevaren van social media:
 - Berichten die op Facebook worden geplaatst, blijven zichtbaar tenzij ze worden verwijderd. Nadat ze zijn verwijderd, worden ze bewaard en opgeslagen door Facebook. (Open Universiteit, n.d.) en (Hermes, Naber en Dieleman, 2010).
 - Uw berichten op de besloten Facebook groep kunnen worden gelezen door leden en door hen worden gekopieerd.

Hoe kunt u hiermee omgaan?

- Wees u bewust van wat u op de pagina zet;
- Plaats geen berichten met persoonlijke informatie over kinderen
- Bespreek met ouders dat het niet de bedoeling is berichten, foto's of filmpjes van de pagina te kopiëren.

Literatuur

- Boot, L. (2014). *Leerkrachten en social media: hoe het níet moet in 11 blunders*. Verkregen op 6 juni, 2014, via <http://www.kennisnet.nl/themas/privacy-en-internet/laatste-berichten/leerkrachten-en-sociale-media-hoe-het-niet-moet-in-11-blunders/>.
- CNV Onderwijs. (n.d.). *Protocol social media*. Verkregen op 6 juni, 2014, via <https://www.cnvo.nl/loopbaan/ontwikkel-jezelf/tips-advies/omgaan-met-social-media-en-internet.html>.
- Comscore. (2013). *Who uses Social Networks in the Netherlands?* Verkregen op 21 september, 2013, van <http://www.comscoredatamine.com/2013/06/who-uses-social-networks-in-the-netherlands/>.
- Facebook. (n.d.). *Basisinformatie over groepen*. Verkregen op 1 juni, 2014, via <https://www.facebook.com/help/162866443847527/>.
- Hermes, J., Naber, P. & Dieleman, A. (2010). *Leefwerelden van jongeren*. Bussum: Countingho.
- Nederlandse Vereniging van pedagogen en onderwijskundigen. (2008) Verkregen op 8 juni, 2014, via http://www.nvo.nl/beroepscode/de_beroepscode_van_de_nvo.aspx.
- Open Universiteit. (n.d.). *Gevaren en valkuilen*. Verkregen op 3 juni, 2014, via <http://www.ou.nl/web/cursus-social-media/twitter-gevaren-algemeen>.
- Pameijer, N. (2012). *Samen sterk. Ouders en school*. Leuven/Den Haag: Acco.
- Van de Ketterij, B. (2014). *Haal het beste uit je social media-activiteiten: voorbeelden en tips*. Verkregen op 3 juni, 2014, via <http://www.frankwatching.com/archive/2014/05/30/haal-het-beste-uit-je-social-media-activiteiten-voorbeelden-en-tips-infographic/#more-295794>.
- Pondres. (n.d.). *Social Media*. Verkregen op 15 september 2013, van <http://www.social-media.nl/>.